

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OĐNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
612

Subotica, 26. prosinca 2014. Cijena 50 dinara

BOŽIĆNI KONCERT:
JEKA PRIMORJA I JOSO BUTORAC

SUSRET HRVATSKIH
KULTURNIH UDRUGA

VEČER IKAVICE
U STANIŠIĆU

INTERVJU
JOSIP PEKANOVIĆ

Čestit Božić
Sretna Nova godina

*Želimo Vam
ugodne
Božićne blagdane
i sretnu Novu godinu!*

VOJVODANSKA
Svaštara
www.svastara.rs

AKCIJA!

SG

internet

već od
649 din

TIPPNET

SUBOTICA

KARADORDEV PUT 2

TEL: 024/555765

WWW.TIPPNET.RS

Јавно комунално предузеће „Суботицaгaс“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat • Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba : 024/641-211

ČESTIT BOŽIĆ
I SRETNNA NOVA GODINA!

AKTUALNO

Božićne poslanice biskupa Đure Gašparovića i Ivana Penzeša..... 8-9

Susret predstavnika hrvatskih udruga

Komunicirati i surađivati 10-11

BOŽIĆNI KONCERT

Božićni koncert zbora *Jeka Primorja* i Jose Butorca

Koncert – plod suradnje 14-15

INTERVJU

Vlč. Josip Pekanović, župnik i dekan somborski

U službi Božje riječi 12-13

SUBOTICA

Anketa: što je obilježilo godinu na izmaku?

Što prije zaboraviti 2014..... 18-19

ŠIROM VOJVODINE

Figurice od gline bračnog para Štrangarić

Božićne ovčice i pastiri 24

KULTURA

Večer ikavice u Stanišiću – *Čuvajmo našu rič*

Narod u jeziku živi..... 32-33

SPORT

Leona Rogić, klizačica

Viceprvakinja države 55

Umjesto slanja pojedinačnih čestitki za božićne i novogodišnje praznike, NIU Hrvatska riječ će, kao i prethodnih godina, sredstva namijenjena za to uplatiti za humanitarne svrhe.

Novi broj tjednika Hrvatska riječ izlazi 9. siječnja 2015.

Svim čitateljima,
suradnicima i poslovnim
partnerima *Hrvatske riječi*
želimo
čestit Božić
i sretnu Novu godinu

PREDSJEDNIČKI IZBORI 2014. U HRVATSKOJ

Četiri kandidata za Pantovčak

U nedjelju 28. prosinca hrvatski narod birat će svoga četvrtoga predsjednika u svojoj državnoj samostalnosti. Četiri predsjednička

kandidata: aktualni predsjednik **Ivo Josipović**, **Kolinda Grabar - Kitarović**, **Milan Kujundžić** i **Ivan Vilibor Sinčić** jedini su uspjeli prikupiti dovoljan broj

potrebnih potpisa za svoju kandidaturu i u tijeku je njihova predizborna kampanja. Državljeni RH s boravištem u Republici Srbiji moći će glasovati za svog

predsjedničkog kandidata u veleposlanstvu RH u Beogradu i Generalnom konzulatu RH u Subotici.

Priradio: Dražen Prčić

IVO JOSIPOVIĆ

Aktualni predsjednik Republike Hrvatske rođen je 28. kolovoza 1957. godine u Zagrebu, po profesiji je diplomirani pravnik, sveučilišni profesor i skladatelj. Bio je članom SKH I SDP-a sve do 1994. godine, kada napušta politiku i počinje se baviti pravom i glazbom. Na poziv **Ivice Račana** 2003. godine se vraća u politiku, postajući neovisni zastupnik SDP-a u Hrvatskom saboru. Ponovno je u Sabor biran i 2007. godine, a nakon predsjedničkih izbora 2010. godine izabran je za trećeg hrvatskog predsjednika od njezine samostalnosti. Osim diplome Pravnog fakulteta (1980.), diplomirao je i studij skladanja na Muzičkoj akademiji (1983.). Doktorsku disertaciju po nazivom *Pravo o uhićenju i pritvoru u kaznenom procesnom pravu* obranio je 1994. godine. Autor je brojnih znanstvenih i stručnih radova iz oblasti kaznenog i međunarodnog kaznenog prava, a zastupao je Hrvatsku pri Međunarodnom sudu u Haagu. Oženjen je **Tatjanom Josipović**, sveučilišnom profesoricom prava s kojom ima jednu kćer.

KOLINDA GRABAR-KITAROVIĆ

Bivša ministrica vanjskih poslova i europskih integracija RH Kolinda Grabar – Kitarović rođena je 29. travnja 1968. godine u Rijeci. Članica je HDZ-a od samih početaka njenog osnutka. Od 2008. – 2011. godine obnašala je dužnost hrvatske veleposlanice u SAD, a od srpnja 2011. godine je pomoćnica glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju. Profesorica je engleskog i španjolskog jezika, a 2000. godine je magistrirala međunarodne odnose na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Profesionalnu karijeru je započela u Ministarstvu znanosti i tehnologije, a u Ministarstvu vanjskih poslova je zaposlena od 1993. godine. Radila je kao načelnica odjela za Sjevernu Ameriku, te kao diplomatska savjetnica i ministrica savjetnica pri veleposlanstvu RH u Kanadi. Za vrijeme njezinog mandata na mjestu ministrice vanjskih poslova Hrvatske je započela pregovore s Europskom unijom. Članica je Trilateralne komisije. Udana je za **Jakova Kitarovića**, mater je dvoje djece.

MILAN KUJUNDŽIĆ

Prof. dr. sc. Milan Kujundžić, dr. medicine, specijalist internist – gastroenterolog, rođen je 27. travnja 1957. godine u Ivanbegovini u Imotskoj krajini. Diplomirao je 1982. godine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a 1989. godine je položio specijalistički ispit iz Interne medicine. Doktorsku disertaciju na temu *Učinak kemoterapije i imunomodulatora na jetrene metastaze adenokarcinoma debelog crijeva u štakora* obranio je 1992. godine. Od 1990. – 2004. godine je obnašao dužnost glavnog tajnika Hrvatskog liječničkog sindikata. Bio je pomoćnik ministra zdravstva (2004.), te ravnatelj KBC Dubrava (2004. – 2012.). Autor je mnogih znanstvenih i stručnih radova. Prvi politički angažman imao je u HDS-u, 1992. godine je postao članom HDZ-a, a sada je lider *Hrvatske zore* stranke naroda. Oženjen je i otac je dvoje djece.

IVAN VILIBOR SINČIĆ

Aktivist *Živog zida*, inženjer elektrotehnike Ivan Vilibor Sinčić rođen je 1990. godine u Karlovcu. – U četiri godine aktivizma i političkog rada kreirao je i aktivno kao organizator sudjelovao u mnogim akcijama i inicijativama usmjerenim protiv političkih elita i njihove samovolje. Još u veljači 2011. godine bio je jedan od suorganizatora prosvjeda protiv Vlade HDZ-a, a od 2012. godine organizira i koordinira radom *Živog zida*, organizacije koja aktivno sprečava deložacije građana koje banke, korumpirano pravosuđe i država izbacuje na ulicu. U nepune tri godine rada zajedno sa *Živim zidom* uspio je spriječiti više od stotinu zakazanih deložacija građana, a zbog svojih političkih djelatnosti pet puta je privođen. Aktivno surađuje s mnogim udrugama za zaštitu ljudskih prava i aktivističkim organizacijama. Sudjelovao u nekoliko aktivističkih akcija na organizaciji referendumu za zabranu deložacija iz jedinog doma, zabrane rasprodaje državne imovine i sl. Osim političkog djelovanja, Ivan Sinčić aktivno se bavi i organskom poljoprivredom te obnovljivim izvorima energije u kojima vidi tehnološki temelj svijeta koji će svakom čovjeku pružiti slobodu, besplatnu energiju, očuvan okoliš i istinska prava čovjeka.

KOLINDA GRABAR-KITAROVIĆ S HRVATIMA U SUBOTICI

Mi smo jedan narod i jedno biće

Dosta je bilo maćinskog odnosa prema Hrvatima izvan domovine, briga mora biti stvarna. Hrvatska je članica EU i NATO, mi imamo snažnu polugu kako zaštititi Hrvate izvan domovine, to nam je, uostalom, i ustavna obveza, kazala je Kolinda Grabar-Kitarović

Predsjednička kandidatkinja Hrvatske demokratske zajednice **Kolinda Grabar-Kitarović** izjavila da ne pravi nikakvu razliku između hrvatskih državljana izvan Hrvatske i Hrvata u Hrvatskoj, te da oni moraju ostvarivati ista prava, jer »mi smo jedan narod i jedno biće i takav će biti moj odnos prema vama, nikada maćinski kao što se sada odnose, na žalost, neke poluge državne vlasti Hrvatske«.

Ona je u sklopu izborne kampanje posjetila Demokratski savez Hrvata u Vojvodini gdje je u prostorijama stranke u Subotici razgovarala s Hrvatima u Vojvodini i predstavnicima hrvatskih institucija u Srbiji. »Čestitam vam i divim vam se kako čuvate ovdje hrvatsku opstojnost, hrvatski identitet, hrvatsko žiće i želim vas u tome podržati, dati vam snažnu potporu i potporu sviju nas u Hrvatskoj koji razmišljamo tako da je iseljenišтво dio našeg zajedničkog nacionalnog bića. Ta će potpora biti još puno snažnija kad postanem predsjednicom Republike Hrvatske, jer mi je doista namjera biti ne samo među našim narodom u Hrvatskoj i iz njih crpiti snagu, energiju i ideje, već biti i među vama«, poručila je Kolinda Grabar-Kitarović.

HRVATI U SRBIJI MORAJU IMATI ISTA PRAVA KAO SRBI U HRVATSKOJ

Ona je najavila da će ustrajati u tražnji da Hrvati u Srbiji ostvaruju apsolutno ista prava kao što ih imaju Srbi i druge nacionalne manjine u Hrvatskoj. »Hrvatska ima visok stupanj zaštite nacio-

nalnih manjina, zaštite njihovih identiteta i participacije u vlasti. Mi ćemo još unapređivati ta prava tamo gdje je to potrebno, ali tražim da je to minimum onih prava koja vi morate imati ovdje, da biste i vi participirali u vlasti i uključili se u predstavnička i druga tijela kako biste mogli na taj način štititi prava hrvatskoga naroda u Srbiji«.

polugu kako zaštititi Hrvate izvan domovine, to nam je, uostalom, i ustavna obveza.«

SRBIJA U EU POD ISTIM KRITERIJIMA KAO HRVATSKA

Ona je istaknula da podržava članstvo Srbije u EU, ali na temelju istih kriterija kao što ih je ispunila Hrvatska. »U interesu

ali držimo da je u interesu objiju država da se ta pitanja konačno riješe, da se podvuče crta pod prošlost i da krenemo u budućnost doista dobrih, kvalitetnih međususjedskih odnosa«, kazala je Kolinda Grabar-Kitarović.

Nju je s problemima s kojima se susreće hrvatska zajednica u Srbiji upoznao predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić**, koji je

Kolinda Grabar-Kitarović i Petar Kuntić okruženi mladima

Predsjednička kandidatkinja Kolinda Grabar-Kitarović je istaknula da će ustrajati na provedbi međunarodnih ugovora i konvencija, i »stajat ćemo ovdje uz naše Hrvate u borbi za ostvarivanje njihovih političkih i svih drugih prava kako bi mogli sudjelovati u polugama vlasti, i naravno kako bi mogli ostvarivati svoja kulturna, etnička i svaka druga prava. »Dosta je bilo maćinskog odnosa prema Hrvatima izvan domovine, briga mora biti stvarna. Hrvatska je članica EU i NATO, mi imamo snažnu

je Srbije da se ispune svi kriteriji, ne zato što je to postupak pristupanja, ne zato što to od vas traži Bruxelles, jednostavno zato da bi se uredio život u Srbiji. Jedna od pretpostavki bit će svakako daljnji razvoj dobrosusjedskih odnosa u što spada i potpuna primjena međunarodnih ugovora potpisanih za zaštitu prava manjina s jedne i druge strane granice, i rješavanje otvorenih pitanja, od pitanja nestalih do pitanja granica na Dunavu. Nitko ne namjerava postavljati uvjete, niti ucjenjivati Srbiju u tom smislu,

tom prilikom, među ostalim, iznio probleme asimilacije, zastupljenosti Hrvata u parlamentarnim i državnim tijelima Srbije, kao i nedostatak jasne i konkretne potpore matične Hrvatske. On je pozvao Hrvate u Vojvodini da glasuju za Kolindu Grabar-Kitarović na predsjedničkim izborima 28. prosinca jer, kako je kazao, »za ovih 25 godina koliko postojimo, uvidjeli smo da HDZ najbolje razumije probleme Hrvata u Srbiji, i zato podupiremo njihove kandidate«.

S. M.

BOŽIĆNA PORUKA DR. IVANA PENZEŠA, SUBOTIČKOG BISKUPA

Putokaz za velika pitanja ljudskog života

Kršćanska braćo i sestre!

U božićnim jaslama obično leži lik maloga djeteta, djeteta **Isusa**. Navikli smo na to. Tako evanđelist **Luka** opisuje scenu koju su prema njegovu božićnom izvješću vidjeli pastiri kad su došli u štalu: djetešce u jaslama, umotano u pelene. Kada slušamo početak Ivanova evanđelja takozvani proslov, predgovor, on nam

želi kazati da je u tom malom Djetetu Riječ Božja postala čovjekom. Ponekad pomislimo i na velika pitanja ljudskog života. Filozof **Emmanuel Kant** ta je velika pitanja formulirao ovako: Što mogu znati? Što trebam činiti? Čemu se mogu nadati?

Prvo veliko pitanje glasi: Što mogu znati? Kada nešto želim znati tragan za istinom. Pitanje o istini ponajprije je pitanje je li neka tvrdnja ispravna ili nije. Na tome se temelji znanost. Novi zavjet ima četiri različita Evanđelja s djelomično različitim podacima o Isusovu životu i djelovanju. Razumsko čitanje i tumačenje Svetoga pisma temeljna je zadaća Crkve. Krist kaže: »Ja sam istina«. Tko dolazi bliže istini, dolazi bliže Kristu, a time i onoj presudnoj istini o našem životu: otajstvu Boga, u kojemu je skriven i zaštićen naš život.

Drugo veliko pitanje glasi: Što trebam činiti? Isus nam daje sasvim jednostavna pravila: Ljubi Boga, a bližnjega kao sebe samoga. Sve što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. Posjetite bolesne, tješite žalosne, poduprite siromašne. To su sasvim konkretni putokazi, nikakvi glamurozni socijalni projekti. Trebamo donositi svjetlo u tamu, biti otvoreni, a ne proračunati i tajnoviti, Kristovo svjetlo želi svjetliti u ovom svijetu i učiniti ga svjetlijim.

Treće veliko pitanje glasi: Čemu se mogu nadati? Isus obećava onima koji ga slijede, život u punini, i to ne tek nakon smrti, nego u začetku već sada u ovom svijetu. Život u punini u kršćanskom smislu ne podrazumjeva bezuvjetno život u slasti. Život u punini znači biti bogat smislom i zadovoljstvom, živjeti iz snage

koja je otporna i na udarce kobi. Isus je vrijednost te nade u život u punini prikazivao usporedbama: ta nada je kao blago skriveno na njivi ili kao dragocjeni biser. Kad nam bude zadan posljednji udarac, smrt, tada se nadamo da ćemo čuti istu onu riječ koju je čuo razbojnik na križu: »Još danas bit ćeš sa mnom u raju.« Vječni život kod Boga sastoji se u punini radosti i mira.

Riječ Božja u Isusu je postala čovjekom. Krist je za nas Istina, Svjetlost i Život. U njemu nam je Bog ostavio trag po kojem se možemo ravnati, što možemo znati, što trebamo činiti i čemu se možemo nadati.

Ovim mislima želim svima čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu!

+ Ivan
biskup

26. prosinca 2014.

BOŽIĆNA PORUKA ĐURE GAŠPAROVIĆA, SRIJEMSKOG BISKUPA

»Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo« (Lk 2,15)

Draga braćo svećeni-
ci, časne sestre i svi vjernici!
Slavimo Božić kada se Bog Otac
očitovao ljudima po svome Sinu
nakon što »više puta i na više
načina... nekoć govoraše ocima
u prorocima« (Heb 1,1; usp. 1 Iv
1,2). Slavimo utjelovljenje Sina
Božjega koji je Bog. Slavimo
rođenje i otkupitelja koji je Bog
i čovjek. On, čiji rođendan sla-
vimo, oduvijek je jedno s Ocem
nebeskim. On je Riječ Očeva,

onaj po kome je sve stvoreno,
nebesa i zemlja. Psalam sažima
u jedno: »Gospodnjom su riječ-
ju nebesa sazdana i dahom usta
njegovih sva vojska njihova«
(Ps 33,6). »Sve postade po njoj i
bez nje ne postade ništa. Svemu
što postade u njoj bijaše život«
(Iv 1,1s). Po uzoru na rođenog
Bogočovjeka, na tu Riječ koja
tijelom postaje, i mi smo stvore-
ni. »U njemu nas sebi izabra« (Ef
1,4), piše sveti Pavao. O Božiću,
naime, slavimo dolazak Onoga
koji nas je upoznao i izabrao prije
postanka svijeta i bolje nego što
mi sami sebe poznajemo.

»I Riječ tijelom postade i
nastani se među nama« (Iv 1,14).
Evo Boga s nama. Zato s pastiri-
ma pođimo duhom u Betlehem
da vidimo što se dogodilo i da
sretnemo Boga s nama. Događaj
i poruka Betlehema pojedno-
stavljaju sve, razotkrivaju svako
lažno blistavilo, dolaze kao
dobrotvorna i životvorna rosa
koja dopire do korijena duše.

Betlehemska svjetlo svijetli od
srca do srca da očisti sve, da
rasvijetli tamu našega ovozemalj-
skog života kako bi nas sve dove-
lo do Isusa. Rađa se Prvorođeni
novog ljudskog roda da možemo
konačno uzdizati sretni i pouz-
dane oči Nebeskom ocu.

Stvarnost Božića je stvarnost
svakidašnjeg otajstva milosti
i života za svakog čovjeka koji
dolazi na svijet. Betlehem je veliki
događaj povijesti koja se obnavlja
iz časa u čas. U Betlehemu susre-
ćemo Isusa, koji svoj program
stavlja u jednu rečenicu: »Dođoh
da život imaju, u izobilju da ga
imaju« (Iv 10,10). Po redu stva-
ranja u svako živo biće usađena
je radost života. Pođimo dakle
svi zajedno Kristu Spasitelju i
ponesimo znakove svoje dobro-
te da nam Novorođeni podari
mir, radost, ljubav i dobrotu. Svi
smo potrebni Njegova života i
Njegove dobrote: bogati i siro-
mašni, veliki i mali, moćni i slabi,
sretni i nesretni, vjerni i indi-

ferentni, oni koji imaju nade i
beznadni, koji sretno žive i koji
pate u duhu i tijelu, koji žive u
miru i koji proživljavaju straho-
te rata. Svima nam je potreban
Božić kao neprestani poziv na
radost. Pred Božićnim svjetlom
nestaje tama. Zato s pastirima i
mudracima pođimo u Njegovu
svjetlost: svećenici i redovnici na
svom polju rada, redovnice, vje-
roučitelji i župni suradnici na
području svojih zalaganja, čitav
Božji narod i promicatelji istine
u društvenom, gospodarskom,
kulturnom i javnom životu u
svom djelovanju. A Bog Otac
u Duhu Svetom će dati snagu
da rastemo u slobodi i radosti,
hrabri za svjedočanstvo i navje-
štaj istine i ljubavi, čije je trajno i
nepoljuljano uporište Dijete Isus
u Betlehemskejštalici.

Svima želim sretan i blago-
slovljen Božić i novu godinu!

+ Đuro Gašparović
biskup

SUSRET PREDSTAVNIKA HRVATSKIH KULTURNIH UDRUGA U VOJVODINI

Komunicirati i surađivati

HNV će za narednu godinu izdvojiti od dobivenih sredstava 2 milijuna dinara, što je više od 10 posto ukupnog njegovog proračuna, za financiranje udruga i manifestacija

Redoviti radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini održao se u subotu, 20. prosinca, u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Na susretu je izložen plan aktivnosti i dogovor o pravcima djelovanja i suradnje s udrugama kulture, utvrđeni su aktualni problemi udruga kroz razgovor s njihovim predstavnicima, istaknut je Tavankut kao primjer pozitivne prakse u suradnji s udrugama u tuzemstvu i inozemstvu te je dogovoren kalendar stalnih manifestacija u 2015. godini i program obilježavanja *Godine velikana*.

SURADNJA U TUZEMSTVU I INOZEMSTVU

Uz riječi pozdrava, predsjednik HNV-a dr. sc. **Slaven Bačić** istakao je poboljšanje međusobne komunikacije i razmjenu iskustva među udrugama kao osnovni cilj susreta. Bačić je istakao i da je primjetio za prošle četiti godine nedostatak komunikacije i neusuglašenosti u djelovanju člana izvršnog odbora za kulturu, odbora za kulturu i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata te da je zbog toga, u ovome novome sazivu HNV-a povećan broj članova odbora za kulturu, s time da je predsjednik Odbora za kulturu ujedno i član IO za kulturu i da sjednicama Odbora za kulturu obvezno prisustvuje i predsjednik Zavoda, sve u cilju bolje međusobne koordinacije.

Zlatko Načev, član *Izvršnog odbora HNV-a* zadužen za kulturu iznio je predviđeni plan aktivnosti za hrvatske udruge kulture u Vojvodini. Načev je istakao da od 50-tak kulturnih udruga s hrvatskim predznakom, koliko ih ima u Vojvodini, postoje velike razlike u broju članova, vrsti aktivnosti, ali i vremenu djelovanja, tako da će jedna od

ska sredstva. Jedan od načina da se taj problem riješi jesu različiti oblici edukacije, a ovdje bih istaknuo program koji Hrvatska matica iseljenika svake godine organizira za educiranje potrebitih«, rekao je Načev, koji je govorio i o temi osnivanja novih udruga, gdje je iznio stav HNV-a da ih treba osnivati, ali ne u mjestima gdje već postoje udruge s

kulture u Republici Srbiji, jer je naša kultura u većini slučajeva zatvorena i pripadnici većinskog stanovništva nemaju jasnu sliku o nama, a često nisu ni upoznati s radom naših udruga. Bitno je i povećati intenzitet suradnje s institucijama i udrugama ali i iz Republike Hrvatske. Ukoliko neke udruge i imaju suradnju, ona se zasniva na kontaktima

Na susretu je izložen plan aktivnosti i dogovor o pravcima djelovanja i suradnje s udrugama kulture

osnovnih aktivnosti u narednom periodu biti izrada strategije kulture Hrvata u Vojvodini i Srbiji, na temelju koje će se izradivati različiti planovi u obimu kulture. Jedan od problema s kojima se udruge susreću, Načev je istakao da je problem kapaciteta stručnih kadrova, što je češći slučaj u sredinama gdje je manja zastupljenost Hrvata. »Udruge tad moraju 'uvoziti' suradnike, što iziskuje određena financij-

hrvatskim predznakom. Ovdje je istaknuo teritorij Banata, pojedine dijelove Srijema, naročito sjeverni dio, okolicu Beograda i centralnu Srbiju. »Za osnivanje ovakvih udruga inicijativa mora poteći s lokala, tj. teritorija gdje bi se osnovala udruge, a mi ćemo kao krovna institucija Hrvata u Srbiji dati punu logističku podršku. Trebala bi se i intenzivirati suradnja naših institucija s ostalim institucijama s područja

osobnog poznanstva, što nije loše, ali bi tu suradnju trebalo više institucionalizirati, zbog udruga koje nemaju kontakte takve vrste. Također je potrebno i povećati suradnju među našim udrugama«, rekao je Načev.

Načev je govorio i o financijama te je objavio da će HNV za narednu godinu izdvojiti od dobivenih sredstava 2 milijuna dinara, što čini više od 10 posto ukupnog proračuna HNV-a, za

financiranje udruga i manifestacija.

OSJEĆAJ PRIPADNOSTI HRVATSKOM NARODU

Predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić** osvrnuo se na nekoliko osnovnih funkcija koje svaka udruga ispunjava a to su očuvanje, njegovanje i razvijanje kulturne baštine i razvijanje osjećaja zajedništva i pripadnosti hrvatskom narodu, uz naglasak da je možda ovaj posljednji zadatak zanemaren i da treba više poraditi na tome. Sarić Lukendić je upozorio da je u pojedinim sredinama osim Katoličke Crkve, kulturna udruga jedini element okupljanja mjesnih Hrvata i da bi se zbog toga ti mjesni Hrvati trebali često susretati i razvijati osjećaj pripadnosti hrvatskom narodu. »S druge strane, naše kulturne udruge imaju široku geografsku rasprostranjenost i za financiranje i davanje sredstava za udruge koje su s područja Beograda, budući da te udruge nemaju institucionalno pravo aplicirati za natječaje koje daje pokrajinska administracija i da su u tom smislu uskraćene za dio sredstava. To je nešto što će HNV u narednom periodu pokušati kompenzirati. Također je otvoreno pitanje manifestacija *Srijemci Srijemu* i *Šokci i baština*, treba li te manifestacije tematizirati, tj. profilirati im sadržaj. Tema su i kriteriji za raspodjelu sredstava, ono što se pojavilo kao najveći problem jesu dvije stvari – pitanje financiranja rada osoba koje profesionalno trebaju voditi grupe i kako osigurati sredstva za osnivanje novih udruga«, rekao je Sarić Lukendić.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Po prvi puta na ovakvom skupu bio je djelimično prisutan i predstavnik regionalne vlasti Republike Hrvatske, župan Primorsko-goranske županije **Zlatko Komadina**, njegova zamjenica **Marina Medarić**, predstavnica ureda i **Dragan Đurić** iz generalnog konzulata.

Gosti su došli kao dio redovite suradnje između Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Tavankuta, Hrvatske glazbene udruge *Festival bunjevački pisama* i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata s Primorsko-goranskom županijom.

»Ideja je bila da se veći broj institucija i organizacija iz kulture na neki način stalnije povezuje na kulturni prostor Republike Hrvatske. Tijekom razgovora s

božićni koncert u Velikoj vijećnici na kome će sudjelovati njegova županija. Komadina je naglasio i važnost ovoga posjeta, jer predstavlja veliku priliku za sagledavanje manjinskih prilika s jedne druge strane, »s vaše strane, jer mi smo također županija s puno nacionalnih manjina i zbog te multikulturalnosti mi neke stvari razumijemo bolje nego drugi. Razvijen nam je osjećaj za manjine, a naročito za vas, našu manjinu van matične države, stoga mi

to idejom da bi trebalo ponudu Hrvatskih udruga u Vojvodini povezati, da bi gosti na primjer koji dođu u Petrovaradin, mogli doći na jednodnevni izlet u Tavankut, Morović, Đurđin... Žigmanov je istakao i da treba nastaviti na lobiranju da sve važnije manifestacije dobiju pokroviteljstvo iz neke općine u Republici Hrvatskoj, jer kako je rekao »nedostaje nam ta vrsta povezivanja s horizontalnim strukturama vlasti u Hrvatskoj«.

Tomislav Žigmanov: »Ideja je da se veći broj institucija i organizacija iz kulture na neki način stalnije povezuje na kulturni prostor Republike Hrvatske.«

prisutnim županom dogovorili smo da će *Festival bunjevački pisama* imati stalnog pokrovitelja u ovoj županiji, a pred nama će biti da i manifestaciju *Srijemci Srijemu*, kao regionalno najznačajnija manifestacija svih hrvatskih udruga u Srijemu dobije za pokrovitelja vjerojatno Vukovarsko-srijemsku županiju i *Šokci i baština*, kao najznačajnija manifestacija u području šokačke kulture da dobije Osječko-baranjsku, kao prostor gdje živi najveći broj šokačkih Hrvata«, istaknuo je **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

U svom obraćanju nazočnima, Komadina je iskazao čast i zadovoljstvo što su se počeli realizirati planovi dogovoreni između navedenih udruga i što će za nekoliko sati biti održan

je izvršno da možemo osvijestiti taj problem kada smo mi Hrvati manjina negdje drugdje. Zbog toga u budućnosti želimo uspostaviti još bolju suradnju s vama«, rekao je župan Komadina.

REZULTATI DISKUSIJE

U drugom dijelu programa, otvorenoj diskusiji koju je vodio Žigmanov s predstavnicima udruga, došlo se do zaključka da postoje određeni problemi kad je u pitanju prijevoz instrumenta, nošnje i umjetnina... Kao jedan od problema istaknut je i nedostatak koncertne dvorane za nastupe društva *Jelačić* iz Petrovaradina. Zaključilo se da postoji problem ugošćavanja udruga iz Hrvatske na više dana, jer nedostaje turističkog sadržaja. Nadovezao se Žigmanov na

Na koncu diskusije se prisutnima obratio **Ladislav Suknović**, predsjednik HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta, podijelivši iskustvo svoga Društva s ostalim nazočnim predstavnicima udruga, istaknuvši značaj aktivnosti članova za napredak udruge. Suknović je iznio i rezultate *Gupca* u pogledu turističke promidžbe, potičući i ostale udruge da im se pridruže u stvaranju turističke mape vojvođanskih Hrvata.

U posljednjem dijelu programa, uz koordinaciju **Katarine Čeliković** iz Zavoda dogovoren je kalendar stalnih manifestacija u 2015. godini i program obilježavanja *Godine velikana*.

Susret je organiziralo Hrvatsko nacionalno vijeće u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata.

J. Dulić Bako

VLČ. JOSIP PEKANOVIĆ, ŽUPNIK I DEKAN SOMBORSKI

U službi Božje riječi

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

Kao novinarka pratila sam ljetos dio seminara koji je, za vjeroučitelje, Subotička biskupija organizirala u Somboru. Doznala sam tada i da je vlč. **Josip Pekanović**, župnik i dekan somborski, član Komisije Vlade Srbije za vjersku nastavu. Načelno smo tada i dogovorili razgovor za naš tjednik.

HR: Početkom ove godine formirana je Komisija Vlade Srbije za vjersku nastavu. Predstavnik Rimokatoličke Crkve u toj Komisiji ste Vi. Priznanje za Vaš dosadašnji rad i višegodišnji trud uložen u obrazovanje vjeroučitelja, ali vjerojatno i velika odgovornost?

Vlada Republike Srbije na prijedlog Ministarstva prosvjete i obrazovanja imenovala je Komisiju za školski vjeronauk u kojoj su predstavnici

Ministarstva i po jedan predstavnik crkava čiji vjeroučitelji poučavaju u školama. Pretpostavljam da su djelatnici Ministarstva kojima je povjeren ovaj resor te odgovorni ljudi u Crkvama, došli do suglasnosti o osobama koje su predložene za članove Komisije. Na tom spisku našlo se i moje ime u svojstvu predstavnika Katoličke Crkve. Istina je da već desetak godina postoji suradnja između Teološko-katehetskog instituta i Ministarstva, a posebno s osobama zaduženim za školski vjeronauk, primjera radi, povodom sudjelovanja vjeroučitelja na seminarima za daljnju izobrazbu bilo da su u organizaciji Ministarstva bilo od strane naše Biskupije i T.K. Instituta. Ta suradnja je još intenzivnija od trenutka utemeljenja Katehetskog ureda subotičke Biskupije na čije čelo me imenovao naš biskup, i

posebno zahvaljujući marljivom radu **Jelene Zečević** i **Erzsebet Polhe** koje prikupljaju i obrađuju sve podatke važne za što bolji uvid u konkretno stanje glede izvođenja nastave školskog vjeronauka i situacije u kojima se nalaze naši vjeroučitelji. Imajući u vidu sve to, možda bi tu negdje i bio odgovor na vaše pitanje. I da dodam, u ovom trenutku najmanje je važno da li se time iskazuje bilo kakvo priznanje, daleko je važnije uključiti se aktivno i odgovorno u tom zajedničkom poslu na dobrobit svih vjeroučitelja i posebice za što kvalitetniji vjeronauk.

HR: Kojim pitanjima se do sada bavila Komisija, što je od problema koji su prisutni u vjerskoj nastavi riješeno i što je ono što bi još trebalo uraditi?

Do sada je održano nekoliko

sjednica. Nije na odmet podsjetiti da je slična Komisija već postojala i to još od vremena vraćanja vjeronauka u sustav školstva. U zadnjih pet-šest godina Komisija se više nije sastajala. Jasno da se u tom vremenskom vakuumu toliko toga nije rješavalo i da su neki problemi stavljeni »pod tepih«, a zapravo vapili su za rješavanjem. Nakon konstituiranja, već sam početak je pokazao da svi predstavnici crkava u svojim »tašnama« imaju podosta konkretnih problema s terena ali ne manje obimnog materijala imali su i predstavnici Ministarstva ukazujući na još uvijek prisutne manjkavosti i probleme glede stručne spreme nekih od vjeroučitelja ili pak boljeg angažiranja najkvalitetnijeg kadra, problem kvalitetnih udžbenika i drugog radnog materijala, novih nastavnih planova, pa do izrade kriteri-

ja za rješavanje statusa i sklapanja radnog odnosa na neodređeno vrijeme, bar za one vjeroučitelje koji su kroz duži niz godina kvalitetno radeći to zaslužili, itd.

Osim tih načelnih tema ili problema, već smo dotaknuli, a ponešto i riješili, glede samog izjašnjavanja učenika za vjeronauk, odnosno građanski odgoj. Problem je zapravo nastao onog trenutka kada je netko promijenio dotadašnji način i uveo da se učenici svake godine kroz cijelo svoje školovanje moraju uvijek iznova izjašnjavati za jedan od ponuđenih predmeta. Vjeroučitelji su se sve više i više žalili da nemaju mogućnosti svoj predmet predstaviti, da nisu prisutni prilikom odlučivanja roditelja ili samih učenika i jasno da je sve to poticalo mnoge dvojbe i sumnje u stvarnu slobodu opredjeljenja. K tome svaki je učenik u svakom trenutku mogao ostaviti jedan predmet i otići na onaj alternativni. Dogovorili smo i sve škole su obaviještene da se izjašnjavanja vrše u prvom osnovne, u petom osnovne i prvom srednje škole te da je obvezno zajedničko predstavljanje predmeta i zajedničko formiranje lista, (razreda) za vjeronauk, odnosno, građanski odgoj. Mogućnost da učenici mogu i tijekom tih ciklusa promijeniti svoju odluku je ostala i dalje, ali je to potrebno učiniti u dogovoru s ravnateljem i odgovornim osobama u školi. Razgovor o statusu vjeroučitelja je tek otvoren. Imamo uvjerenje Ministarstva da je i njima stalo da se taj problem što prije riješi i ostaje da svako sa svoje strane izradi i ponudi okvirne kriterije koji će, s jedne strane, uvažavati stavove crkava za dodjelu mandata (poslanja) i za eventualno oduzimanje istog, a s druge, zakonodavstvo škole koji se odnose na sve djelatnike u prosvjeti. Možda još da spomenem i prve korake, siguran sam u dobrom pravcu, a tiču se mogućnosti polaganja državnih ispita za vjeroučitelje. Imamo dva slučaja, iz Novog Sada i Sombora da su dvije vjeroučiteljice te ispite ove godine položile. To im otvara

mogućnost i daljnjeg napredovanja u svome zvanju. U svakom slučaju posla neće manjkati.

HR: Vjeronauk u škola ima postojati 14 godina, no dugo se nije znao precizan podatak o broju vjeroučitelja i o broju djece koja su se opredijelila za vjeronauk. Kada je riječ o Katoličkoj Crkvi, koliko ima vjeroučitelja i koliko djece na vjeronauku?

U zadnjih mjesec dana dobili smo zamolbu iz Ministarstva prosvjete da sve biskupije dostave točne podatke o broju vjeroučitelja i o broju vjeroučenika. Momentalno imam podatke samo za našu Biskupiju. U ovoj školskoj godini angažirano je 103 vjeroučitelja, a katolički vjeronauk je odabralo 16.478 učenika osnovnih i srednjih škola. Je li to broj s kojim bismo mogli ili trebali biti zadovoljni? Teško je reći. Moj je dojam da je to zapravo najsnažniji pa i najrječitiji znak o stanju religioznosti u našim obiteljima. Tamo gdje u obiteljima postoji intenzivniji ili skroman oblik življene vjere tamo su šanse da se i djeca, ipak, opredijele za vjeronauk veće. Tamo gdje toga nema, mislim da je potrebno pravo čudo. Tu se sada nameće i otvara veliki problem cijele Crkve pa i ove naše lokalne, a to je rad s odraslima, kateheza odraslih. Govori se, i to ne samo ovdje kod nas, da nam je školski vjeronauk ispraznio crkve, odnosno smanjio broj djece na nedjeljnoj misi. Možda tu ima istine i to najbolje vidi i osjeti svaki svećenik u svojoj zajednici, ja, međutim, i dalje stojim na stanovištu, da se kvalitativni pomak može očekivati samo tamo gdje će se iznaći novi i različiti oblici uključivanja odraslih i zrelih kršćana u cjelokupni život kršćanske zajednice (župe) i podjela odgovornosti na što veći broj njezinih članova. Za početak, župnici bi mogli razmisliti jesu li dovoljno i na pravi način ostvarili oblike suradnje sa svojim vjeroučiteljima, a vjeroučitelji jesu li se stavili na raspolaganje prije svega svojoj crkvenoj zajednici i sami u njoj pronašli dodatne prigode za svoje služenje ljudima i Bogu.

HR: Napravili ste dobar uvod u sljedeće pitanje, jer želim da Vas pitam koji su to izazovi s kojima se susreću vjeroučitelji kada stoje naspram svojih đaka koji stasavaju u jednom vremenu, složit ćemo se, poremećenih vrijednosti?

Izazov je velik, a zadaća ozbiljna. Kako kratko i sažeto odgovoriti na pitanje svih pitanja bar kada su u pitanju djeca i mladi, njihov svijet i njihovi problemi? Da ne zaboravimo, cijeli naš razgovor odnosi se na školu i jednu specifičnu djelatnost unutar te institucije koja je sebi za cilj postavila odgoj i zrelost u vjeri. Škola je rođena uz Crkvu, stoljećima prolaze ruku pod ruku ovim svijetom u neprekinutom slijedu bezbrojnih svjedočanstava o zajedničkom zauzimanju u službi za čovjeka pojedinca i cijeloga čovječanstva. Škola je bila i ostala riznica znanja koja sprema uvijek nove i nove generacije za odgovorno preuzimanje brige za vrijeme koje tek dolazi. U prošlosti škola je doživljavana i kao odgojna institucija. Iz škola su izlazili ljudi ne samo struke i znanja nego kompletne i zrele osobe. U zadnjim desetljećima puno se toga promijenilo u našim školama. Svako malo dogodi se, neka reforma, promjena planova, nove metode, tehnike, mediji itd. A njena odgojna zadaća? Nema vremena, ne zanima baš ni roditelje previše, a učenike još manje. Sve u svemu, problem za »pod tepih«. A vjeroučitelj je prije svega odgojitelj. Učitelj (Krist) ga šalje da učitelj bude drugima. Potrebna je i prava informacija o onome što i kako vjerujemo, ali izgraditi se ili pomoći drugome da se izgradi u zrelo osobnost oboružanu zdravom kritičnošću i kreativnošću te otvorena duha i srca u službi dobra i borbi protiv zla, e to je temeljna zadaća svakoga tko stane pred današnju mladost i želi s njima negdje krenuti. Škola više nije isključivi izvor informacija (znanja), ali bi mogla i, po mom mišljenju, morala postati najidealniji prostor gdje će djeca i mladi »stvoriti

nutarnje filtere« za selektiranje sadržaja koji izgrađuju i oplemenjuju od onih koji samo služe širenju civilizacije smrti. U toj zadaći sebe bi morao prepoznati i vjeroučitelj. Mi smo ponosni na našu dvijetisućljetnu povijest i na veliki broj zaslužnih velikana. Mogli bismo o njima pričati ne samo satima, nego danima. Ali kamo bi nas to odvelo? Hod u prošlost! Ne, mi trebamo pronaći put u budućnost! Spustiti se na razinu povjerenje nam djece, uhvatiti ih za ruku i krenuti u tu životnu avanturu, radujući se zajedno tim novim otiscima na novom putu u njihovu, a to znači i u našu budućnost.

HR: Idemo u susret Božiću. Koja bi bila Vaša poruka u ovo doba blagdana?

Na kraju smo ovogodišnjeg adventa. Bila je to prigoda za osobnu i našu zajedničku pripravu za blagdan Božića. U tradiciji našeg naroda to je uvijek bio naglašeno obiteljski blagdan. Prigoda da se bude zajedno, prigoda da jedni druge posjetimo, da jedni drugima oprostimo, da jedni druge darujemo. Već sam pogled na betlehemsko Dijete trebao bi nas potaći i pozvati na sve dramatičniji problem našeg polaganog nestanka s ovih prostora, a toplina obiteljskog doma i obilje na našim stolovima neka nam ne otupi osjećaje za sve one tu negdje kraj nas koji trpe siromaštvo, bolest ili napuštenost. Ima li šanse, ima li nekoga tko je spreman bar nešto učiniti da i oni osjete da je Božić blagdan radosti. Toliko toga lijepoga će se ovih dana događati u većini naših gradova, sela, župa, kulturnih institucija, uložiti ćemo puno truda za uređenje naših domova, škola, ulica i crkava, veliki broj djece s oduševljenjem se pripravlja za božićne priredbe, a neki drugi za božićne koncerte itd. Ipak bih želio da se ono najljepše dogodi u srcu i duši svakoga od Vas, u srcima svih ljudi dobre volje ovim pohodom »mladog Sunca s visina«, ovim darom neba zemlji i čovjeku.

BOŽIĆNI KONCERT ZBORA JEKA PRIMORJA I JOSE BUTORCA

Koncert – plod suradnje

*Subotičkoj publici
gosti su se predstavili
popularnim melodija-
ma Istre i Kvarnera te
božićnim pjesmama*

Josu Butorac

Mješoviti pjevački zbor Kulturno umjetničke udruge *Jeka Primorja* iz Rijeke i **Joso Butorac** prorekli vikend uljepšali su predblagdansko vrijeme subotičkoj i tavankutskoj publici. Božićni koncert održan je 20. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, a zbor je nastupio i na Božićnom vašaru u Tavankutu

dan prije, 19. prosinca te u mjesnoj crkvi Srca Isusovog u nedjelju 21. prosinca.

PRVI U NIZU

U ime domaćina goste je prije koncerta pozdravio ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** koji je pojasnio kako je ovaj

koncert dar svim Subotičanima kao plod suradnje dvije regije. Nazočnima se obratio i župan Primorsko-goranske županije

Zlatko Komadina, koji je rekao kako su se pozivu domaćina rado odazvali s željom donijeti dašak domovine Hrvatima u Vojvodini. Naime suradnja između Primorsko-goranske županije i Tavankuta traje već pune dvije godine, iako se bliža suradnja intezivirala nakon posjeta delegacije HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta, Hrvatske glazbene udruge Festival bunjevačkih pisama i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata ovoj županiji u rujnu ove godine. Na sastancima je dogovorena konkretnija kulturna suradnja primorskih i bačkih bunjevačkih Hrvata. Gostovanje i nastup ovoga zbora i Jose Butorca u Tavankutu i Subotici, prvi je u nizu programa u okviru kulturne suradnje ove dvije regije.

klavirom bio **Mladen Žmak**. Tijekom njihovog nastupa redale su se poznate dalmatinske pjesme, poput *Pismo čali*, *Ostala si uvijek ista*, *Granada*, *Vilo moja*, te je vrsni pjevač, Joso Butorac pozvao i publiku da zapjeva. Cijela vijećnica pjevala je *Croatia iz duše te jubim*, *Vilo Velebita...*

Obzirom da je koncert održan u predbalgdansko vrijeme u trećem dijelu koncerta skupa su nastupili zbor i solista, Josip Butorac s božićnim pjesmama te je osim izvođača ponovno zapjevala i publika. Uz dobro poznate božićne pjesme *Kirie eleison*, *Narodi nam se*, *Bijeli Božić...* izvođači su nazočnima poželjeli sretan Božić i poručili »Božić bijeli začaran, radostan i svet, možda takav jedan dan zbliži cijeli svijet...«

Možda ovo predblagdansko vrijeme nije zbližilo cijeli svijet, ali je zasigurno zbližilo Primorsko-goransku županiju i Vojvodinu. Sudionici koncerta su druženje nastavili u Tavankutu, gdje su se i ovoga puta Tavankučani pokazali kao izvrsni domaćini.

I. D. i Ž. V.

S BUTORCEM ZAPJEVALA I PUBLIKA

Jeka Primorja je kao krovna umjetnička udruga nastala 1971. godine s ciljem promicanja amaterskog pjevanja na području grada Rijeke i cijelog Hrvatskog Primorja. Na stalnom repertoaru

zboru nalaze se klasične zbornice skladbe, suvremena djela, a osobito se njeguju skladbe temeljene na istarsko-primorskom melosu. Zbor redovito nastupa kao predstavnik Primorsko-goranske županije na raznim susretima, natjecanjima gdje je za svoj rad dobio mnoga prizna-

nja u Hrvatskoj i inozemstvu. Subotičkoj publici se zbor predstavio popularnim melodijama Istre i Kvarnera te božićnim pjesmama, a zborom je ravnao Igor Vlajnić.

U drugom dijelu koncerta nastupio je Joso Butorac iz Novog Vinodolskog, dok je za

DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

NATJEČAJ ZA DODJELU STIPENDIJA REDOVITIM STUDENTIMA

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je Natječaj za dodjelu stipendija redovitim studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske – za akademsku godinu 2014./15..

Dodijelit će se 450 stipendija: 250 stipendija za studij u Republici Hrvatskoj i 200 stipendija za studij u Bosni i Hercegovini. Stipendije se dodjeljuju za razdoblje od 10 mjeseci u mjesečnom iznosu od 700,00 kuna.

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju redoviti studenti koji studiraju na javnim visokim učilištima:

U Republici Hrvatskoj: pripadnici hrvatskog iseljeničtva s prebivalištem u inozemstvu, pripadnici hrvatske manjine s prebivalištem u 12 država u kojima žive pripadnici hrvatske manjine i pripadnici hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, koji u Republici Hrvatskoj upisuju ili nastavljaju studij u statusu

redovitog studenta na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, preddiplomskom stručnom studiju ili specijalističkom diplomskom studiju.

U Bosni i Hercegovini: pripadnici hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini s prebivalištem u Bosni i Hercegovini koji upisuju ili nastavljaju studij u statusu redovitog studenta sveučilišnog ili stručnog studija u Bosni i Hercegovini.

Rok za podnošenje prijave započinje danom objave Natječaja na mrežnim stranicama Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske: www.hrvatiizvanrh.hr i traje zaključno do 19. siječnja 2015. godine.

Prijave se dostavljaju isključivo poštanskim putem na adresu: Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Trg hrvatskih velikana br. 6, 10 000 Zagreb. Na omotnici prijave potrebno je naznačiti: »Natječaj za stipendiju za studij u Republici Hrvatskoj« ili »Natječaj za stipendiju za studij u Bosni i Hercegovini«.

Za dodatne informacije možete poslati upit na adresu e-pošte: stipendije@hrvatiizvanrh.hr.

Po čemu ćete pamtit 2014. godinu?

ANĐELKA TADIĆ,
radnica, Stanišić

Obiteljska radost

Ovu 2014. godinu, koju polako ispraćamo pamtit ću po lijepim stvarima koje su se desile u našoj obitelji, kako poslovno, tako i osobno. Mislim da je ta obiteljska sreća i podrška najvažnija i da moramo biti posvećeni tomu, ne dozvoljavajući da nas utječe sve ono što je ružno, sa svime se svi svakodnevno suočavamo.

Poslije 15 godina, prije skoro dvije godine, dobili smo kćerkicu **Lorenu**. Sin **Daniel** ima 15 godina, a Lorena je naše drugo dijete. Ova godina bila je posvećana njoj, njenom odrastanju. Mogu reći da je to bila jedna burna godina, jer je Lorena jedno izuzetno živahno dijete. No, uz njih svi uživamo, veselimo se njenim malim nestašlucima, pratili smo njene prve korake, izgovorene riječi.

Suprug **Savo** i ja bavimo se pčelarstvom i ova godine je za naš što se tiče tog posla bila uspješna. Povećali smo broj košnica, proširili proizvodnju. Uložili smo u to mnogo truda i našeg rada, ali sve to je vrijedilo i lijepo je vidjeti na koncu rezultate uloženog truda. Draž tog posla je i u tome što to suprug Savo i ja radimo zajednički i još je ljepše kada je ono što ste postigli rezultat zajedničkih napora. Oboje smo posvećeni tomu, a kada nešto predano radite možete očekivati i rezultate toga rada.

Sve kada zbrojim bila je za našu obitelj ovo jedna lijepa godina. Nismo dozvolili da nas sve ono ružno što se dešava oko nas, problemi, loše vijesti u medijima dotiče i da utječe na našu obitelj. Trudila sam se da me sve to ne poremeti i mislim da sam uspjela u tome.

Z. V.

SAŠA BALIĆ,
električar, Šid

Ne ponovila se!

Kako sam na početku godine izgubio bliskog i dragog člana obitelji, a sam a nekoliko mjeseci poslije sam imao zdravstvene tegobe zbog kojih sam završio u bolnici, ova odlazeća godina bila je za mene bila jedna od tužnijih. No, mislim da su me ti ružni događaji učinili snažnijim, i potaknuli me na razmišljanje o pravim vrijednostima života na koje svi polako zaboravimo u ovim nesretnim okolnostima i svakodnevnoj borbi za голу egzistenciju.

Iako u to vrijeme kada sam se razbolio, nisam imao posao i bilo mi je jako teško liječiti se bez novca, shvatio sam da su mi ljudi u bliskom okruženju najveći prijatelji bez čije podrške ne bih uspio preživjeti sve nedaće. Bliski članovi obitelji bili su uz mene kao i prijatelji za koje sam tek tada shvatio da su mi pravi prijatelji jer su me riječi njihove potpore ohrabрили da idem dalje i da se borim. I izborio sam se. Vratio članovima svoje obitelji, oporavio se i ubrzo nakon toga, ukazala mi se prilika i za zaposlenje koju sam objeručke prihvatio.

Sada kada je ova godina na izmaku, mogu samo reći: Ne ponovila se! Znam da ću iz nje izaći snažniji, hrabriji i zadovoljniji, jer sam naučio mnoge stvari – da su život, zdravlje i sreća obitelji, neprikosnoveni. Zato sada više cijenim život, više vodim računa o svom i zdravlju i sreći svoje obitelji. Sve ostalo je manje važno, a novca će uvijek biti toliko da zadovoljimo najosnovnije potrebe. Zato mislim da me 2014. bez obzira što je za mene bila vrlo teška, naučila pravim vrijednostima.

S. D.

KAROLINA STANTIĆ,
sociologinja, Subotica

Trud i odricanje se isplatilo

Godina koja se bliži kraju, bila je ispunjena lijepim i manje lijepim trenucima, te mnogim odricanjima. Vjerujem da će se za nekoliko godina ono ružno zaboraviti, a da ću pamtit samo lijepo iz ove godine. Budući da sam bila studentica, veći dio godine provekla sam učeći i pripremajući se za ispite. Trud i odricanje se isplatilo, te sam diplomirala na odsjeku sociologije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Ubrzo nakon toga, s novim zvanjem diplomiranog sociologa upisala sam drugi stupanj studija – master. Malo je reći koliko sam bila sretna, ali i zahvalna...

Dakako, sada slijedi onaj dio o kojem mnogi sanjaju, a to je pronaći posao. za koji će moje znanje biti adekvatno. Obzirom da sam imala obveznu praksu, bila sam dva tjedna u gimnaziji Svetozar Marković u Subotici u srednjoj školi koju sam i završila. Imala sam priliku vidjeti kako to izgleda konkretno u svakidašnjem životu. Bilo je to lijepo i zanimljivo iskustvo, koje se jednog dana možda i obistini u realnosti, ukoliko se uposlim na radnom mjestu u profesorice sociologije. Vjerujem da će ovo biti godina koju ću pamtit upravo po ovome.

Obzirom da sam se najviše »družila« s knjigom nisam previše pratila zbivanja u hrvatskoj zajednici, pa ni u svijetu, te tu ne mogu izdvojiti nešto posebno po čemu ću pamtit ovu godinu. Zasigurno je bilo previše mržnje, rata, nezaposlenosti, siromaštva i teških trenutaka, ali vjerujem da je također bilo i puno ljubavi i zajedništva, što svim čitateljima želim u novoj 2015. godini.

Ž. V.

RAZGOVOR POVODOM RJEŠAVANJA PROBLEMA GRAĐANA

**ZLATKO MAROSIUK,
ZAŠTITNIK GRAĐANA GRADA SUBOTICE**

Dvije tisuće predmeta za ombudsmana

U Subotici, kao i u svim mjestima gdje su u službenoj uporabi jezici nacionalnih manjina, notar mora osigurati uporabu tog jezika u sastavljanju javne isprave

Uredu Zaštitnika građana Grada Subotice tijekom 2014. godine, slično kao i prethodne, zaprimljeno je oko dvije tisuće predmeta što ukazuje da građani prepoznaju važnost ovog ureda i obraćaju se po raznim pitanjima i pravnim problemima koje imaju.

U svom godišnjem izvješću zaštitnik građana **Zlatko Marosiuk** će iznijeti krajem ožujka pred vijećnicima Skupštine grada točne podatke o broju i strukturi predmeta, opću ocjenu o radu tijela lokalne samouprave sa stanovišta zaštite ljudskih prava i sloboda, te uočene propuste kao i predložene mjere i postupke za njihovo otklanjanje.

USPJEŠNO RIJEŠENE PREDSTAVKE HNV-A

Za sada izdvaja nekoliko primjera među kojima su i uspješno riješene predstavke Hrvatskog nacionalnog vijeća u odnosu na gradsku upravu i javna poduzeća u području poštovanja službene uporabe hrvatskog jezika. Pritužbe su se, naime, odnosile na ploče na kojima nije bilo hrvatskih naziva na Gradskoj knjižnici, JP Ravnateljstvo za izgradnju grada, kao i pločama u naseljima Mirgeš i Bajmak.

»U tijeku je postupak za koji smo dali inicijativu, budućći da nismo nadležni, u kojem je Zaštitnik građana Republike Srbije pokrenuo postupak protiv Notarske komore. Naime, ova Komora je izdala uputstvo da se

akt o solemnizaciji može uraditi samo na srpskom jeziku i ćirilici. Smatramo da u Subotici, kao i u svim mjestima gdje su u službenoj uporabi jezici nacionalnih manjina, notar mora osigurati uporabu tog jezika u sastavljanju te javne isprave. Došlo je odmah i do pomaka, Hrvatsko nacionalno vijeće je razgovaralo s dva subotička notara koji su već prihvatili da se u svom radu koriste hrvatskim jezikom i latinicom, ali preostao je problem mađarske nacionalne manjine. Mislim da će Notarska komora morati promijeniti svoje uputstvo i morat će se poštovati Statut Grada Subotice a samim tim i Ustav i Zakon o službenoj uporabi jezika i pisma«, kaže Zlatko Marosiuk.

POSREDOVANJE KAO NAČIN RJEŠAVANJA

Gradski ombudsman objašnjava da od dvije tisuće zaprimljenih predmeta dosta toga je izvan one najuže nadležnosti Zaštitnika građana koja se odnosi na kontrolu zakonitosti rada gradske uprave i javnih poduzeća, ali ovisno o vrsti predmeta podnositelju predstavke ipak može biti ponuđeno neko rješenje. »Od 2011. godine provodimo gradski program besplatnog pravnog zastupanja po osnovi sporazuma potpisanog s Odvjetničkom komorom u Subotici, te dio predmeta koji su za zastupanje i koji su nadležnost sudova upućujemo na

taj program. Kada je riječ o drugom dijelu predmeta podsjetit ću da po Odluci o zaštitniku građana imamo mogućnost posredovanja kod republičkih tijela za koje nemamo nadležnost, primjerice, kod Fonda mirovinskog i Fonda zdravstvenog osiguranja, Porezne uprave, itd. Tako da mi puno toga možemo pomoći i riješiti kroz posredovanje. To su recimo primjeri ako se neko me odužio postupak dobivanja mirovine, ili raščišćavanje oko staža osiguranja. Mogu reći da smo u ovom području surađivali sa Zavodom za mirovinsko osiguranje u Hrvatskoj oko dobivanja identifikacijskog broja. Ove godine smo imali dosta predmeta u kojima smo surađivali s hrvatskim ombudsmanom oko utvrđivanja postoji ili ne postoji staž osiguranja u Republici Hrvatskoj. Želio bih se javno zahvaliti Pučkom pravobranitelju u Hrvatskoj koji nam je u više navrata pomogao riješiti te predmete«, kaže Marosiuk.

GRADSKA UPRAVA POŠTUJE STAV OMBUDSMANA

On ističe da je ured Zaštitnika građana mjesto gdje će građani sigurno naći svoj put i način

za rješavanje vlastitih problema. Ističe da se zahvaljujući najboljoj mogućoj suradnji, prihvaćenosti i uvažavanju puno predmeta riješi posredovanjem kod institucija i poduzeća koja funkcioniraju na području grada, poput SUP-a, Elektrovojvodine, Porezne uprave, itd. »Kada je riječ o gradskim javnim poduzećima i gradskoj upravi naše preporuke se uvijek uvažavaju i za sada se nije desilo da se stav i mišljenje ombudsmana ne poštuje. Gledajući sveukupno razina uspješno riješenih predmeta je na oko 65 do 70 posto, dok je u području osobnih prava to i do 95 posto. Mislim da će se institucija ombudsmana polako razvijati i da će biti stvarno ono što predstavlja i u demokratskim sustavima na zapadu, institucija zaštite ljudskih prava i prava građana«, kazao je Zlatko Marosiuk, zaštitnik građana Grada Subotice.

S. M.

ANKETA: ŠTO JE OBILJEŽILO GODINU NA IZMAKU?

Što prije zaboraviti 2014.

*O godini na izmaku nema se što lijepoga reći, bar sudeći po našoj anketi: poplave, nerealno visoke cijene poljoprivrednog zemljišta, masovno iseljavanje mladih, sve lošiji uvjeti poslovanja, povećanje nezaposlenosti, sve niži standard građana * Kada je riječ o globalnom događaju u 2014. godini, naši sugovornici su jedinstveni u ocjeni da je to ukrajinska kriza i novo ratno žarište na tlu Europe.*

OSNOVANA JE UDRUGA CRO-INFO

Ivan Ušumović, šef vijećničke skupine DSHV-a u Skupštini Grada Subotica i dužnosnik HNV-a

Budući da je bilo mnoštvo raznih događanja tijekom 2014. godine, teško je izdvojiti samo jedan, ali ću to ipak učiniti s nekog osobnog aspekta. U Subotici, 12. rujna 2014. svečano je otvorena udruga novinara *Cro-info*, te samim tim započela koncept web glasila hrvatske mladeži u Vojvodini. Vjerujem da će se daljnim razvitkom udruga *Cro-info* usavršiti i otvoriti sebi put u, nadam se, daljnju budućnost.

Vezano za Srbiju, mislim da je ova godina obilježena izborom novih saziva nacionalnih vijeća na razini cijele države. Budući da se očekuju novi setovi zakona i pravnih regulativa, novoizabrani sazivi nacionalnih vijeća će pred sobom imati izuzetno težak, važan i obiman posao kako bi se osigurala sigurna daljna uporaba prava nacionalnih manjina na razini cijele Srbije.

U svijetu, po meni, 2014. godinu su okarakterizirale tenzije između Ukrajine, Rusije i SAD-a. Iz iskustva znamo da je svaki rat štetan i uzaludan, te se iskreno nadam da neće dolaziti do daljnjih eskalacija sukoba.

MLADI ODLAZE IZ GRADA

Dr. Tomislav Stantić, član Hrvatskog nacionalnog vijeća

Osobno ću 2014. pamtiti po izborima za Liječničku komoru Srbije u kojima sam postao predsjednik Regionalne liječničke komore Vojvodine, te po izborima za HNV na kojima je lista koju sam predvodio ušla u sastav HNV-a. Što se tiče obitelji, ove godine mi je najmlađa kći **Mia** pošla u Gimnaziju.

Subotica je, na žalost, i 2014. godine obilježena odlaskom mladih ljudi iz grada, većim dijelom u inozemstvo.

Kada je riječ o Srbiji, u godini na izmaku sigurno dominantan događaj u cijeloj zemlji bile su katastrofalne svibanjske poplave, koje su, koliko god donijele nesreće, još jednom pokazale veliku solidarnost građana Srbije. Na globalnoj razini, poslije petnaest godina u 2014. ponovno imamo ratno žarište na tlu Europe, u Ukrajini. Po mom mišljenju, veliko upozorenje za cijeli svijet. S druge strane, nadu u bolji svijet budi Nobelova nagrada za mir dodijeljena pakistanskoj djevojci **Malali Jusafzei** (17) i Indijcu **Kailashu Satyarthiju** (60) za borbu protiv zlostavljanja djece i za pravo na obrazovanje svakog djeteta.

PROMIDŽBA KIČA

Mirana Dmitrović, vijećnica LSV-a u Skupštini Grada Subotica

Prva asocijacija na Suboticu u 2014. mi je nastup **Bore Drljače** i izvesnog Džimija u okviru manifestacije *Zavičajni dani*. Problem nije sama manifestacija iz čijeg naziva bi se dalo naslutiti da za cilj ima promidžbu narodne, etno kulture i stvaralaštva, ma kog nacionalnog predznaka ista bila. Problem je što se pod tim plaštom promovirao najjeftiniji kič, sve pod pokroviteljstvom Grada.

Srbija u 2014. je zemlja u kojoj je nizak životni standard postao još niži, visoka nezaposlenost još viša, iseljavanje masovno. Ali, prije tih kroničnih ekonomskih problema s kojima se svi suočavamo u svakodnevnom životu, stavila bih položaj medija nad kojima se nadvio crni oblak (auto)cenzure, što dugoročno ima opasne posljedice po razaranje dostignute razine demokracije društva.

Svijet u 2014. rekla bih, obilježava nova geopolitička mreža koja se kroji u trokutu **Putin-Merkel-Obama**. To je svijet koji traži jasna opredjeljenja. Odgovor na pitanje na kojoj smo mi strani, nadam se,

neće voditi u još dublju polarizaciju društva, a morat ćemo ga dati, kako ne bismo bili kolateralna šteta vlastitih neodlučnosti. Po tko zna koji put u povijesti.

SVE LOŠIJA POSLOVNA KLIMA

Branko Vaci, poduzetnik i vlasnik poduzeća *Bane*

Srbiju je u 2014. godini obilježila sve lošija poslovna klima. Budući da moja tvrtka ima izuzetno mnogo posla, izlazimo na neka nova tržišta, sada planiram vidjeti hoćemo li i mi dobiti pomoć za zapošljavanje kao što dobivaju inozemne kompanije, ili su takve subvencije samo za njih. Primjerice, zbog povećanog posla trebam kupovati novi stroj, međutim, donesen je zakon prema kojemu za kupovinu novih strojeva nema oslobođanja od plaćanja poreza i takvi se pothvati

svi oporezuju, što znači da smo kažnjeni ako širimo biznis i za nove investicije ne dobivamo nikakvo oslobađanje i olakšice.

Što se tiče poduzeća *Bane*, prvi puta smo od osnivanja uspeli napraviti podjednak odnos poslovanja na domaćem i inozemnom tržištu, odnosno uspeli smo povećati izvoz što je veoma dobro. Sada jako puno izvozimo za Makedoniju, Crnu Goru, Hrvatsku, od nove godine počinjemo s Bosnom, a uskoro ćemo početi raditi i u Švicarskoj.

privrednici kojima je to profesija i jedino zanimanje i oni kojima je to hobi ili neki dodatni izvor prihoda. Sigurno je da su 2014. obilježile izuzetno niske cijene poljoprivrednih proizvoda, najniže u posljednjih deset godina, koje su dovele poljoprivrednike u nezavidnu situaciju da i pored velikog roda pšenice, kukuruza i suncokreta, financijski jako loše stoje.

Prošla godina je također pokazala da nema organiziranosti poljoprivrednika, izostala je njihova reakcija na sve mjere koje je donosila država i ministarstvo. Poljoprivrednici i organizacije poljoprivrednika uopće nisu ništa uradili na tome da zaštite svoje interese, premda se nalaze i nalaziti će se u daleko nepovoljnijem položaju nego što je to bilo prethodnih godina kada su i za daleko manje probleme izlazili na blokade puteva. Situaciju u Subotici ali i u cijeloj Vojvodini karakterizirale su nerealno visoke cijene zakupa zemljišta. Poslije Nizozemske i Njemačke kod nas je najskuplje zemljište. Prosječni zakup u Njemačkoj je 400 eura, kao što je kod nas, što znači da postoji netko ili nešto što umjetno stvara takve nerealne cijene.

IZBORI ZA HNV

Josip Ivanković, član *Pučke kasine* 1878.

Na globalnoj razini mislim da je 2014. obilježila ukrajinska kriza koja je vrlo ozbiljno pitanje, i premda još nema rješenja mislim da će se ljudi ipak potruditi da se dođe do pravog rješenja, jer koliko vidimo iza te krize valja se mnogo stvari.

Kao jedan od važnih događaja istaknuo bih izbore za nacionalno vijeće. To je jedan ozbiljan posao za zajednicu koji je urađen, mislim, na dosta dobar način. Može se dalje raditi, mogu se dalje ostvarivati rezultati. Posmatram to iz kuta kada je prvi puta birano nacionalno vijeće, kada sam bio najviše uključen, i mislim da u tom smislu stvari idu na bolje. Možda to ne vidi svatko tako, ali iz godine u godinu, iz dana u dan, polako se napreduje pa valjda će dati i rezultat.

Izbori u Pučkoj kasini također su se desili na jedan dosta dobar način, došlo je dosta novih ljudi, i mislim da će i *Pučka kasina* dalje napredovati i ići svojim tijekom.

NEREALNO VISOKE CIJENE

Miroslav Ivković, predsjednik Skupštine Asocijacije poljoprivrednika

Kada je riječ o prinosima, godina na izmaku ostat će sigurno zapamćena po jako velikim rasponima proizvodnje pšenice kakav se nikada nije desio, od dvije, tri tone po hektaru do devet, deset tona. To odražava ozbiljnost i posvećenost proizvođača poslu, ili bolje rečeno, sad se vidi da postoje poljo-

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 26. prosinca do 8. siječnja

26. PROSINCA 1918.

Održana je posljednja sjednica subotičkog Narodnog odbora Bunjevaca i Srba, koji je osnovan 10. studenoga. Na istoj sjednici je izabrano zastupničko tijelo – Gradsko predstavništvo Subotice od 100 članova.

26. PROSINCA 1979.

Prvi put su dodijeljene godišnje nagrade Samoupravne interesne zajednice kulture pod nazivom *Šaman*. Narednih godina njen je naziv izmijenjen u *Nagradu dr. Ferenc Bodrogyari*. S kraćim prekidima održala se do danas kada ju dodjeljuje Gradska skupština.

27. PROSINCA 1986.

U Velikoj dvorani *Népköra* održan je V. tradicijski program *Gat in the Night*. Tom prigodom je u ediciji *Osvit*, tiskana knjiga pod istovjetnim naslovom, čiji su autori: **Sava Duvnjak**, **Miroslav Radnić** i **Tomislav Vojnić**.

27. PROSINCA 1997.

Umro je **László Szekeres**, poznati arheolog, publicist, u jednom mandatu ravnatelj Gradskog muzeja. Napisao je desetak djela s područja povijesnih i arheoloških znanosti.

28. PROSINCA 1743.

U vrijeme kada je bečki dvor umiješan u sukobe oko poljskog prijestolja u ovom pothvatu sudjeluje i konjička četa pod zapovjedništvom graničarskog satnika **Jakova Sučića**. Postrojbu čine 84 časnika i vojnika podrijetlom iz Subotice, koja je bila raspoređena na stražarskim punktovima duž šleske granice prema Poljskoj.

28. PROSINCA 1878.

Na salašu ovdašnjeg posjednika **Luke Kopilovića** otvorena je prva pučka škola izvan gradskog teritorija Subotice.

29. PROSINCA 1787.

Po nalogu subotičkog Magistrata sačinjena je katastarska knjiga Bajmaka. Tom prigodom je utvrđeno kako se atar naselja prostire na površini od 23.452 lanca, odnosno da ima 8.170 lanaca oranica, 3639 lanaca sjenokoša, 1.108 lanaca pašnjaka, itd.

29. PROSINCA 1913.

Rođen je **Jozo Pašić**, svećenik, profesor Učiteljske škole u Somboru, prozni pisac. Autor je romana: *Marta traži roditelje*, *Pravi anđeo* i *Krv se suši* te zbirki pripovjedaka: *Tuđe suze*, *Dida Fenjer* i *Najobičniji muškarac*.

30. PROSINCA 1787.

U Subotici je tijekom godine otvoreno prva kavana s biljarom, njen vlasnik je bio **Lipót Kovács**, po struci inženjer, neko vrijeme čelnik grada.

30. PROSINCA 1867.

Objavljen je prvi bunjevački kalendar u Subotici. bio je to *Bunjevački kalendar za pristupnu 1868. godinu koja ima 366 dana*. Osim kalendarskog dijela, u njemu je tiskan imenoslov »časnika« slobodnog kraljevskog grada Subotice i Sombora, te grada Baje. Izrađen je u tiskari **Károlya Bittermanna**.

31. PROSINCA 1687.

U prvu matičnu knjigu krštenih, ustrojenu po franjevač-

kom redovniku **Bartulu Bariši Benjoviću**, tijekom prosinca u Subotičkom vojnom šancu rođeno je ukupno 15 beba, sedam curica i osam dječaka. Djeca muškog spola dobila su imena: Tome, pet puta, Ivan tri puta, a Stipan jedanput. Imena djevojčica bila su raznovrsnija: Ana, dva puta, Angelina također dva puta, a po jednom Jelena (Helena), Kata i Marta.

31. PROSINCA 1905.

Zanimljiv je zapisa o Paliću zabilježen navedene godine: »Geološko podrijetlo jezera Palić i specifičan sadržaj njegove natronske vode, stavljaju ga u red jezera kakva se nalaze samo u Ugarskoj. Među njima je Palić po veličini i opremljenosti na prvom mjestu.«

1. SIJEČNJA 1839.

Gradsko vijeće je odlučilo da se uz privredne akte i zapisnici na sjednicama lokalne uprave umjesto na latinskom vode na mađarskom jeziku. Istodobno umjesto starog naziva Maria Theresiopolis rabit će se novi – Szabadka.

1. SIJEČNJA 1851.

Pavao Antunović je naimenovan za gradonačelnika, **Jovan Manojlović** za dogradonačelnika, a **Šandor Marković** za prvog savjetnika i gradskog kapetana Subotice.

1. SIJEČNJA 1942.

U glazbeničkoj obitelji rođen je **Kornelije Bata Kovač**. Poslije subotičke niže i srednje muzičke škole diplomira 1964. na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Prvi uspjeh mu je vezan za I. festival Omladina '61., festival utemeljen u Subotici, na kojem

osvaja prvo mjesto skladbom *Daj mi osmeh tvoj*. Na onodobnoj glazbenoj sceni istaknuo se kao vrstan skladatelj, aranžer i izvođač. Bio je član legendarne grupe *Indexi*, surađivao s vodećim akterima muzičkog života, pisao glazbu za film, teatar, radio i tv. Na mnogim festivalima u zemlji i svijetu pobrao je brojne nagrade. Počasni je građanin grada Subotice.

2. SIJEČNJA 1833.

Odvjetnik **Benedikt Beno Mačković** objavio je proglas u kojem piše kako je umjesto solidarnosti, uzajamnog štovanja i nepomućenog prijateljstva, u društvene krugove prodro duh nesloge i razdora. Protuproglaš iz pera jednog ondašnjeg vijećnika ni za dlaku nije opovrgao Mačkovićeve teze. Nažalost, sve je ostalo po starom.

2. SIJEČNJA 1917.

Rođen je **Vladislav Kopunović**, suradnik NOP-a, zatočenik više zatvora i logora, sudionik pokreta otpora u Češkoj i prozni pisac. U poraću je najprije bio novinar *Hrvatske riječi*, zatim šef tehničkog odjela beogradskog dnevnog lista *Borba*, te glavni i odgovorni urednik *Hrvatske riječi*. Smijenjen je zbog navodne političke nepodobnosti, početkom pedesetih godina. Po okončanju studija na Višoj školi za vanjsku trgovinu zaposlenik je novosadskih tvrtki *Naftagas* i *Industroservis*. Prvu pripovijest objavio je 1934. U *Bunjevačkom kolu*, a uz brojne novele i pripovijetke, pisao je drame i scenarije. Zastupljen je u nekim zbornicima i *Antologiji proze bunjevačkih Hrvata* Geze Kikića. Umro je 12. travnja 1975. godine.

2. SIJEČNJA 1945.

Rođena je **Eva Bažant** (djevojački **Mig**), bibliografinja i knjižničarka. Sudjelovala je u izradbi više bibliografskih projekata s **Istvánom Szentgyörgyijem** i **Nevenkom Bašić Palkovićem**. Posebno se ističe njezin istraživački rad o bibliografiji rodoljublja, publicista i prosvjetnog djelatnika **Mije Mandića**.

3. SIJEČNJA 1747.

Umro **Jakov Sučić**, posljednji kapetan Subotičkog vojnog šanca od 1724. do 1743. godine, kada je grad stekao status povlaštene komorne varoši Sveta Marija (Szent Mária, ranije Subotica, odnosno Szabatka).

3. SIJEČNJA 1812.

Umro je **Bruno Skenderović**, jedan od najistaknutijih javnih djelatnika grada s kraja 18. i prvog desetljeća 19. stoljeća. U pet navrata je biran za glavno suca Subotice, a četiri puta za poslanika Subotice u Zemaljskom saboru Ugarske neko vrijeme bio je i upravitelj pučkih škola u gradu.

3. SIJEČNJA 1917.

Rođen je **Josip Merковиć**, sudionik predratnog radničkog pokreta, aktivista KPJ, član ilegalnog komiteta KPJ za sjevernu Bačku. Poginuo je u neravnopravnoj borbi sa žandarmerijskom patrolom 5. veljače 1942. u blizini Bačke Topole, pri pokušaju povratka u Suboticu gdje je trebao organizirati NOP.

3. SIJEČNJA 1951.

Hrvatsko narodno kazalište i Magyar Színház objedinjeni su u subotičko Narodno pozorište – Népszínház, koje je imalo dva ansambla: Dramu na srpsko-hrvatskom jeziku i Dramu na mađarskom jeziku, te Muzičku granu, koja je nešto kasnije prerasla u Operu s baletom.

4. SIJEČNJA 1782.

Nakon žustre rasprave Gradsko vijeće donosi odluku o naseljavanju atara južno od jezera Palić, a sjeverno od Verušičke pustare. Tim povodom gradski povjesničar **István Iványi** je zapisao: »Naziv Šandor prvi put susrećem u spisima iz 1864. godine. Najvjerojatnije je nastao ranije. Čemu zahvaljuje svoje podrijetlo? Ne znam.«

4. SIJEČNJA 1920.

U Monoštoru je rođen daroviti pjesnik **Stipan Bešlin**. Prva pjesma mu je objavljena rano, već u 13. godini u časopisu domagojskih srednjoškolaca *Krijes*. Od tada redovito surađuje u *Subotičkim novinama*, *Danici*, *Klasju naših ravni*, *Hrvatskoj reviji* i drugim tiskovinama. Umro je veoma mlad, u 21. godini od sušice, 7. travnja 1941. Posthumno mu je tiskana zbirka stihova *Zaljubljeno proljeće*, 1970. U rukopisu mu je ostala zbirka *Tamna cesta*.

5. SIJEČNJA 1716.

Rođen je **Emerik Mirko Pavić**, franjevac, spisatelj, prevoditelj, enciklopedist, topohistoriograf, profesor bogoslovije i dekan visokih franjevačkih učilišta. Napisao je 35 djela i prijevoda, od kojih je dvadesetak pisanih na latinskom i hrvatskom jeziku, ikavicom. Umro je 15. travnja 1780.

5. SIJEČNJA 1942.

Rođen je **Zvonimir Zvonko Bogdan**, estradni umjetnik, skladatelj, vokalni solist, te vozač sulki i trener s internacionalnom licencijom. Skladao je i napisao više prelijepih pjesama, uradio prepjeve i načinio aranžmane mnogih izvornih narodnih i starogradskih pjesama i romanci. Počasni je građanin grada Subotice.

5. SIJEČNJA 2005.

Bajmak je dobio svoj grb: ima oblik štita na kojem su višebojnim tiskom predstavljeni likovi sv.

Petra i sv. Jurja, te potok Krivaja. Na gornjem rubu piše Bajmok, a na donjem rubu je nadnevak – 17. 2. 1462. Kada je Bajmak prvi put naveden u službenim spisima.

6. SIJEČNJA 1905.

U Đurđinu je rođen **Baltazar Bolto Dulić**, arhitekt, inženjer projektant, predavač isprve u srednjoj, a potom na Višoj tehničkoj školi u Subotici. Po njegovim projektima podignuto je više javnih, sakralnih i obiteljskih domova. S **Károlyom Molczermom** sačinio je projekt Ljetne pozornice na Paliću. Umro je 23. rujna 1982. godine.

6. SIJEČNJA 1847.

Umro je **Josip Sarić**, gradonačelnik slobodnog kraljevskog grada Maria Theresiopolis (Subotica). Bio je dugogodišnji, istaknuti političar i javni djelatnik, uz ostalo osam godina nadbiježnik, vijećnik Gradskog vijeća, te gradonačelnik od 1834. do smrti.

7. SIJEČNJA 1878.

Rođen je mons. **Blaško Rajić**, svećenik, sakupljač narodnog blaga bunjevačkih Hrvata i spisatelj, nadalje utemeljitelj mnogih hrvatskih i crkvenih društava, te pokretač, urednik i glavni urednik više listova i godišnjaka. Kao sljedbenik **I. Antunovića** gorljivo se zalagao za dovršetak nacionalnog i kulturnog preporoda bačkih Bunjevaca i Šokaca. Sudionik je sudbonosnih povijesnih događanja odcjepljenja Vojvodine od Ugarske, te stvaranja nove državne zajednice Južnih Slavena. Umro je 3. siječnja 1951.

7. SIJEČNJA 1900.

U Đurđinu je rođen **Lazo Dulić Čvarak**, glasoviti boem i duhoviti bečar. Za života je potrošio veliki naslijeđeni imetak. Zgode iz njegova života i danas kolaju među ovdašnjim življem, poprimajući ozračje žive legende koja u sebi uistinu skriva niz otvo-

renih životnih pitanja ovoga podneblja, bunjevačkih Hrvata i njihova okruženja.

7. SIJEČNJA 2001.

Prema podacima Meteorološke postaje na Paliću izmjerena je temperatura zraka od plus 16 stupnjeva Celzija.

7. SIJEČNJA 2002.

Započela je masovna akcija spašavanja živoga svijeta u Paličkom jezeru okovanoj slojem leda debelim četvrt metra, koji je pogodio žetocima trske, brojnim klizačima i hokejašima.

8. SIJEČNJA 1777.

Subotičke izaslanike, vijećnike **Petra Josića** i **Šimuna Perčića** sačekale su u Beču nepovoljne vijesti. Na sjednici Kraljevskog namjesništva i Komore Ugarske nepovoljno je ocijenjeno nastojanje varoši Svete Marije (Subotice) da dobije status slobodnog kraljevskog grada, budući da u njejoj blizini već postoje dva takva grada – Sombor i Szeged – stoga Subotica nema uvjete za dalji društveni i gospodarski razvoj.

8. SIJEČNJA 1911.

Umro je **Gyula Dudás**, prosvjetni djelatnik, doktor znanosti, publicist, urednik somborskog tjednika *Bácska*, ali i velike Opće monografije Bačko-bodroške županije. Posebno značajan je i njegov uradak *Bunyvácok története* (Povijest Bunjevaca), te prikaz o bačkim, među njima i bunjevačkim plemenitašima. Dudás je rođen u Senti 19. rujna 1861.

8. SIJEČNJA 1985.

U jutarnjim satima je na Paliću izmjerena temperatura zraka minus 25 stupnjeva Celzija. Subotica je bila grad s najnižom temperaturom u zemlji. Polarna zima prouzročila je višednevni zastoj u radu tvornica, poduzeća i ustanova.

Godina odlazaka za poslom i plaćom

Godinu 2014. obilježavaju brojni odlasci izvan zemlje mlade i srednje generacije, u potrazi za poslom i(li) bolje plaćenim poslom. Za razliku od vremena kada su se u Subotici kao sveučilišnom centru obrazovali mladi iz različitih krajeva »stare« Jugoslavije, pa ovdje i ostajali nalazeći posla u tadašnjem jakom industrijskom središtu, poslije tri-četiri desetljeća kotač života se okrenuo i mnogi stručnjaci različitih generacija pošli su odavde u više smjerova ka zemljama Europe, pa i drugih kontinenata.

»Trbukom za kruhom« nije tvorevina samo novog doba; oni koji dugo pamte znaju prilike iz šezdesetih-seдамdesetih prošlog stoljeća kada se masovno odlazilo raditi u Njemačku.

Već godinama obitelji i mladi pojedinci nalazeći neku poslovnu priliku odlaze diljem svijeta, ali ove 2014. poput epidemije nas zapljuskuju informacije među prijateljima, susjedima, rođacima, vlastitim obiteljima... o odlascima za poslom izvan granica. Krajem godine stigle su i procjene o masovnosti velikog pokreta ka tržištima rada u drugim zemljama. Mediji u prosincu izvještavaju: sa sjevera Bačke i Potisja za godinu dana otišlo je nekoliko tisuća (pet, deset, ima više verzija) stručnjaka različitih profila. U Subotici je aktualna pretpostavka o broju od dvadesetak sugrađana koji u jednom tjednu napuste ovaj grad.

HITNO PRODAJEM...

Precizne statistike nema, mada pojava odlazaka sve većih razmjera zahtjeva ozbiljnije sagledavanje ove problematike. Naime, za sada se sporadično

ukazuje na neke uočene pokazatelje promjena koje bi uskoro mogle i značajnije utjecati na različite segmente života grada. Na primjer, zapaženo je smanjenje broja djece u pojedinim školskim odjelima, pad cijena nekretnina na tržištu i sve su češći oglasi poput sljedećeg: »Hitno prodajem trafiku zbog odlaska«. I u zdravstvenom sektoru je uočen odlazak kadrova, najviše medicinskih sestara, što je poremetilo rad službi jer je istovremeno bilo zastoja u zapošljavanju, propisanog uredbom. Dok je godinu dana spomenutom uredbom bilo onemogućeno zapošljavanje nedostajućeg medicinskog kadra (sada je odobren prijem novozaposlenih), broj medicinskih sestara u subotičkom Domu zdravlja značajno je smanjen. Tome su dva razloga: zbog reforme mirovinskog sustava i podizanja granice godina i staža kao uvjeta, 27 ih je iskoristilo mogućnost umirovljenja, a 6 je otišlo raditi u inozemstvo. Skori odlazak iz Doma zdravlja najavilo je još 10 sestara.

Najviše ih se upućuje u Njemačku gdje se traže njegovatelji starih osoba, u institucijama, tj. gerontološkim centrima, a pogotovu u obiteljima. I ranijih godina su medicinske sestre nalazile posao u inozemstvu, ali su aktualnoj masovnosti potražnje radnog mjesta vani doprinijeli loši ovdašnji uvjeti rada, pri čemu je najveće nezadovoljstvo zbog niskih primanja (sada još umanjenih).

NATJEČAJI ZA RADNA MJESTA U NJEMAČKOJ

Nacionalna služba za zapošljavanje u prosincu je raspisala natječaj za slobodna radna mje-

Na poslove njege starih osoba u nekoliko europskih zemalja ne odlazi samo zdravstveni kadar, nego u tome egzistenciju traže i drugi, bez obzira na struku, žene češće, i mlađe i starije

sta za medicinske tehničare u Njemačkoj (Frankfurt), što je oglašeno i u Subotici.

Traže se pedijatrijske sestre uz obavezno znanje njemačkog jezika, s radnim iskustvom u području neonatologije. Visina bruto zarade je 2.100 eura i plaćen je put do mjesta poslodavca. Ovo je jedan od natječaja, a na temelju suradnje naše dvije zemlje ima ih i više. Liječnici se teže odlučuju za odlazak u inozemstvo zbog kompliciranog načina licenciranja i nostrifikacije diplome, ali poznavanje njemačkog jezika posljednjih godina, pogotovu među mladom generacijom koja tek gradi karijeru, očito nije problem. Naime, uočeno je posljednjih godina kako se prilikom zapošljavanja (kod nas) gotovo redovito u bio-

grafijama liječnika i medicinskih tehničara navodi znanje njemačkog jezika, makar početne razine, što ranije nije bio slučaj.

Međutim, na poslove njege starih osoba u nekoliko europskih zemalja ne odlazi samo zdravstveni kadar, nego u tome egzistenciju traže i drugi, bez obzira na struku, žene češće, i mlađe i starije. Uvjet je, ipak, makar početno znanje njemačkog jezika. Tu ima posla za nastavnike i agencije: »Kratki tečaj njemačkog jezika za njegovateljice. Fond od 20 sati koji će Vas pripremiti za rad u Njemačkoj. Upis je stalno aktualan«.

O iskustvima žena koje egzistenciju traže kao njegovateljice starih osoba u inozemstvu, u narednom broju.

Katarina Korponaić

1990

**DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI
- DSHV -**

Svim građanima, članovima i simpatizerima

*Čestit i blagoslovljen Božić i
sretnu Novu 2015. godinu želi*

DEMOKRATSKI SAVEZ HRVATA U VOJVODINI

FIGURICE OD GLINE BRAČNOG PARA ŠTRANGARIĆ

Božićne ovčice i pastiri

*Marija i Julije Štrangarić dva desetljeća pravili su božićne figurice od gline * Njihove vješte ruke napravile su nekoliko tisuća figurica, koje su uglavnom prodavali na somborskoj tržnici*

Uz figure Isusa, Marije, Josipa, tri kralja jedan od simbola Božića su i božićne ovčice i pastiri. Danas tek rijetki prave te božićne ovčice, a nekada su ovčice s drvenim nogama u krznu, psići od gline i pastiri na magarcu bili nezaobilazni kod svakog božićnog bora. Prebirajući po svojim ovčicama uoči ovog Božića vidim da je ponekoj slomljena noga, da se psiću odlomilo uho, pastiru negdje izgubio štap, pa pomislih da bi valjalo za ovaj Božić kupiti nove ovčice. Ali gdje? Bavili se još tko time? Umjesto odgovora sjeti me to na priču iz lokalnog tjednika od prije dvije godine o **Mariji i Juliju Štrangariću** koji su skoro dva desetljeća pravili božićne ovčice i pastire i prodavali ih na somborskoj tržnici. Pomislih potražiti ću ih, mogla bi ti ispati jedna zanimljiva priča.

VJEŠTINA I RUTINA

Lako sam ih pronašla. No, baka Marija reče mi kako zbog lošeg zdravlja božićne ovčice ne prave već dvije godine. Ja uporna, pa kažem nema veze, ali imate priču o tome kako ste ih nekada radili. I tako dogovorimo susret u njihovoj obiteljskoj kući, doduše samo s baka Marijom, jer je njen suprug Julije bolestan, pa ne bi bilo zgodno da ga opterećujemo razgovorom. Priča baka Marija kako su božićne ovčice, pastire i psiće počeli praviti kada je Julije otišao u mirovinu, kako bi pokrpali kućni proračun. Od nikoga se nisu učili

tome poslu, već su jednostavno gledajući napravljene figurice sami počeli učiti i što su više figurica pravili ove su bile sve bolje, a njihove ruke sve vještije u tom poslu. I tako dva desetljeća. »Julije je bio zadužen za izradu figurica, a moj posao je bilo lijepljenje krzna na ovčice i bojanje. Po zemlju je Julije išao biciklom na nekadašnju ciglanu

smo radili zimi tako da smo napravljene figure sušili na štednjaku za loženje. To je bio Julijev posao. Ja sam bila zadužena za oblačenje ovčica u krzno. Jedno vrijeme se to krzno kupovalo »na meter«, a kasnije sam krojila od čupavih čebadi i lijepila na ovčice. Moj posao bio je i bojanje, koje je dolazilo na kraju«, priča baka Marija. Godišnje su tom

godina bavljenja ovim poslom napravili nekoliko tisuća božićnih figurica od gline. Kupaca je uvijek bilo, a njihove ovčice su se sve do skora mogli naći na somborskoj tržnici.

SJEĆANJE

U razgovoru se stiglo i do onih nezaobilaznih pitanja, te me tako baka Marija upita iz kog sam kraja Sombora, iz koje obitelji, a onda i ja radoznala uzvratim istim pitanjima. Doznajem da je baka Marija rodom iz Slovenije iz obitelji **Vehovar**, iz mjesta između Celja i Rogaške Slatine. U Sombor je došla kako bi čuvala sestrinu djecu. Tu se i zaposlila i nekadašnjoj tvornici kuhinjskog namještaja **Sloga**. U istoj tvornici, kao stolar, radio je i Julije i tako je baka Marija zauvijek ostala u Somboru. Suprug i ona u braku su 55 godina. Kaže godine su brzo proletjele, a sada obzirom da je njoj 75, a djed Juliju 81 stigle su i bolesti, ali nekako se gura. Sve su se nadali kako će i prošle i ove godine moći posvetiti se božićnim figuricama, ali ne ide. Višedecenijski posao pravljenja božićnih ovčica, pastira i psića sada je samo jedno sjećanje ovog vremenog bračnog para, jer nitko iz njihove obitelji nije nastavio njihov posao. Snaha **Tanja**, koja je pomagala Mariji i Juliju kaže da se taj posao ne može raditi uz redoviti posao i u šali kaže – tko zna možda se ona i suprug kada odu u mirovnu prihvate gline.

Zlata Vasiljević

Marija Štrangarić

na Gakovačkom putu, a godišnje smo za ovčice trošili po nekoliko vreća zemlje. Trebalo je spremati i drvene dašice od kojih su se pravile noge. Figurice su se pravile od gline s ciglane, koja se nije pekla, već samo sušila. Uvijek

svom poslu posvećivali po nekoliko mjeseci, a kada se radilo, radilo se po cijeli dan. Trebalo je prvo pripremiti materijal, a onda i napraviti po 200, 300 ovčica, pedesetak psića i 15, 20 pastira, što znači da su za dvadesetak

DESETI PUT U ORGANIZACIJI KRANJČEVIĆEVACA

Božićni koncert u Beregu

HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega organiziralo je u subotu, 20. prosinca, Božićni koncert. Koncert je održan, poslije mise, u crkvi Svetog Mihovila. Sudjelovali su gosti iz Hrvatske KUD *Seljačka sloga* iz Bogdanovca, SKUD *Izvor* iz Stanišića, KUD *Hrvata Bodrog* iz Monoštora, VIS *Antunić* iz Sombora i domaćini HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega, i djeca iz Berega koja pohađaju izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Sudionici programa izveli su božićne pjesme koje se pjevaju u ovim krajevima, gosti iz Hrvatske donijeli su dio tradicije iz Slavonije, a Monoštorci dubrovačke kolende. Kako što je i običaj koncert je završen zajedničkom izvedbom pjesme *Radujte se narodi*.

»Ovo je deseti put da organiziramo Božićni koncert u Beregu. Mnogi poznati umjetnici nastupali su ovoj našoj crkvi. Htio bih posebice istaknuti da je s nama osam godina obitelj Antunić iz Sombora«, kazao je osim ostalog organizator koncerta **Željko Kolar**.

Publici i sudionicima programa prigodnim riječima obratio se i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slaven Bačić**.

Z. V.

26. prosinca 2014.

TJEDAN U BAČKOJ

Sretni nam blagdani

U ovim tjednim pregledima trudim se da kroz prikaz aktualnih događanja dam jednu sliku vremena, ljudi, vrijednosti i odnosa, ovog našeg, svakidašnjeg, života u Bačkoj. Možda će ovo pisanje biti zanimljivo i nekom tko ga pročita za dva, tri desetljeća kao prikaz jednog prošlog vremena. Nekako je ispalo, a i vremena su takva, da sam u ovoj rubrici pisala uglavnom o problemima, paradoksima, da ne kažem i glupostima iz ove naše svakodnevice. E, sada uoči blagdana činilo mi se prikladnijim da napišem nešto lijepo, nešto s puno nade, radosti, optimizma. Ali, tu je stalo znanje. Što napisati? U potrazi za idejom prošećem uvečer gradom, ne bi li doživjela malo predpraznične euforije, veselosti i živosti sa somborskih sokaka uz blještavilo okićenih izloga i ulica. Al ne ide. Ulice poluprazne, dućani isto tako – prazni i polu okićeni, nekako mi djeluju tužno i jadno. Takvi su i ljudi, kao da što prije žele pobjeći s ulice, pobjeći sami od sebe. Ali kamo?

I onda me posao i stjecaj okolnosti spoji s nekim ljudima i vidim da ima i onih lijepih stvari, onih malih povoda za sreću i radost. Jedna mlada žena kaže, a iskrena je u tome, da joj je ova godina bila godina radosti, a ta radost ogleda se u onoj obiteljskoj sreći i zajedničkom napretku njene obitelji. Jedna mlada djevojka, opet, svoju strast za parfemima i sakupljanjem parfemskih bočica odlučila je nesebično podijeliti s drugima i otvorila je jedinstveni muzej. Ulaz se ne naplaćuje, a sa svakim posjetiteljem spremna je podijeliti zanimljive priče o muzeju i parfemima. I možda je to ono za čime tragamo, ono što bezuspješno tražimo, zavijeni u crnilo svakodnevice. Sreća i radost ne mjeri se velikim stvarima, vanjskim blještavilom, već onim malim zrnima radosti. Radosti zbog svakog novog dana, radosti što smo skupa, radosti što imamo jedni druge, radosti zbog onoga što drugima pružamo, radosti što imamo kome da se vratimo, koga da volimo i tko da nas voli. Svatko od nas ima, ako ne sve, a ono barem dio toga. Neka ovi praznici budu vrijeme ponovnog traganja i ponovnog otkrivanja te male, obične, svakodnevne radosti, lijepe ljudske riječi.

Možda bi ovo vrijeme bilo i prigoda da stanemo i vidimo gdje smo to. Kuda mi to možemo s ovog raskrižja. Vjerujem da nade ima i da će svatko od nas pokušati. Vjerujem i da ćemo kada praznici prođu biti barem djelić bolji jedni prema drugima, barem malo veseliji, radosniji. Mislim da mi to zaslužujemo. Pa, sretni nam svima Božić i Nova godina.

Z. V.

SRIJEMSKA PODUZEĆA U 2014. GODINI

Nove investicije

Prema podacima Srijemske privredne komore, industrijska proizvodnja u Srbiji u periodu siječanj – listopad 2014. godine, manja su za 6,3 posto u odnosu na isti period 2013. godine, dok je u AP Vojvodini ona veća za 0,7 posto. Što se tiče Srijemskog okruga, industrijska proizvodnja u periodu siječanj – listopad 2014. godine veća je za 1,9 posto u odnosu na isti period 2013. godine. Učešće izvoza Srijemskog okruga u izvozu Republike Srbije iznosi 6,67 posto, dok je u uvozu taj postotak 4,49 posto. U 2014. godini, u odnosu na 2013. godinu, izvoz Srijemskog okruga povećan je za 21,29 posto, dok je uvoz povećan za 30,68 posto. Prema podacima Srijemske gospodarske komore, na području općine Srijemskog okruga je u privrednim društvima zaposleno 45.901 osoba, a 15.324 su poduzetnici i osobe uposlene kod njih.

NEZAPOSLENOST

I pored svih optimističnih pokazatelja, prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje filijala Srijemska Mitrovica, u Srijemskom okrugu je regi-

strirano 26.299 nezaposlenih osoba, od čega 13.172 žena, čak 50,09 posto. Zabilježene su i najmanje zarade u Srijemskom okrugu. Tako naprimjer, prosečna neto zarada isplaćena u Republici Srbiji u listopadu 2014. godine iznosi 44.938 dinara, u AP Vojvodini 44.343 dinara, dok je ona u Srijemskom okrugu 39.361 dinara. Svi ovi pokazatelji neminovno ukazuju na to da se u što skorije vrijeme treba učiniti korak dalje k dovođenju investitora u Srijem, a informacije koje smo dobili u općinama Srijema, nesumnjivo govore da se iduće godine, bez obzira što se očekuje teška godina, očekuje dolazak stranih investitora.

NAJVEĆI BROJ INVESTITORA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

U ovoj sada već godini na izmaku, tri nova investitora dobila su građevinske dozvole od Uprave za urbanizam i stambeno komunalne poslove u Srijemskoj Mitrovici. Najprije za izgradnju novih pogona talijanske *Lames* grupe koja proizvodi, podizache stakla na automobilima, potom njemački *Bauhemik* proizvođač

građevinskog ljepka, libanska VVT kompanija koja je dobila dozvolu za izgradnju pogona za preradu drveta i američki *Kuper standard* koja je tijekom ove godine otvorila tvornicu za proizvodnju dijelova za automobilsku industriju. Postoje još neki planovi. Dva trgovinska lanca zainteresirana su da u Srijemskoj Mitrovici grade robnu kuću poput njemačkog *Lidla*, a nago- vještava se i završetak izgradnje pogona za pakovanje medikamenata beogradske firme *Slavija med* u suradnji sa slovenskom farmaceutskom kompanijom *Krka, Novo mjesto*. Prije samo nekoliko dana, iz općine Ruma najavljene su od strane prvog čovjeka te općine, nove investicije. Kako je rečeno, radi se o dva veća investitora iz Nepala i Francuske, a ovom prilikom je nago- vještena i mogućnost otvaranja carinske zone na prostoru rumske općine. Predsjednik općine Ruma **Sladjan Mančić**, rekao je da privredni oporavak Rume potvrđuje i dolazak nekoliko inostranih ulagača, investitora iz Francuske i Nepala. Realizacija najavljenih investicija se očekuje tijekom 2015. godine, kada se do tada planira i privođenje kraju

radova na izgradnji tvornice za proizvodnju memorijske pjene *Everest production*.

OBEĆANJA U NAJZAPADNIJOJ OPĆINI

Nažalost, najzapadnija općina u Srijemu, općina Šid, ne može se pohvaliti skorašnjim dolaskom investitora iako je bilo više najava i pisama namjere potencijalnih stranih investitora u ovu općinu, koja prema svom geostrateškom položaju, blizini granice s Republikom Hrvatskom, auto-cesta, željezničkog čvora, posjeduje sve neophodne uvjete za razvoj različitih gospodarskih grana. U ovoj općini godinama uspješno posluje *Viktoria oil*, *Izolirka*, *Big Bul Bačinci* i *Agropapuk Kukujevci*. Međutim sve je to nedovoljno, jer je broj neuposlenih Šidana preko tri tisuće, a ono čemu bi se Šidani najviše radovali jeste ponovno pokretanje nekadašnjeg velikog giganta mesne industrije *Srem Šid*. U tom poduzeću nekada je bilo uposleno više od dvije tisuće Šidana. To poduzeće je sada u stečaju, a ono što ohrabruje jeste informacija koju smo dobili iz lokalne samouprave općine Šid: »Što se tiče starih poduzeća koja su nekada uspješno poslovala na području šidske općine, ima određenih mogućnosti i trenutno smo u pregovorima, ali je za sada još uvijek otvoreno pitanje. Počeli smo pregovarati s talijanskom grupom ljudi koji su spremni uložiti u industriju mesa *Srem Šid* ili eventualno otkupiti to poduzeće, s obzirom na to da je ono u stečaju. Kada bi to uspjeli uraditi bio bi to veliki uspjeh i mislim da ćemo uložiti velike napore kako bi to poduzeće ponovno stalo na svoje noge. To poduzeće posjeduje sve standarde koje danas zahtjeva Europska unija i jedna je od rijetkih koja ima sve uvjete koji su danas potrebni za pokretanje proizvodnje«, rekao je dr. **Branislav Mauković**, predsjednik Skupštine općine Šid.

Suzana Darabašić

U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Magičan trg

Mitrovački trg će po drugi put postati *Magičan* te će sa sobom donijeti sva blagdanska događanja posljednjih dana ove godine. Na njemu će se tako naći ulični zabavljači, fotografiji, nagradne igre i kreativne radionice. Trg će tri dana (27., 28. i 29. prosinca) biti ukrašen prepoznatljivim drvenim kućicama u kojima će biti smješteni svi sudionici pa će zimska idila biti potpuna. Programске aktivnosti *Magičnog trga* koncipirane su tako da obiluju sadržajima namijenjenim djeci različitog uzrasta, ali i odraslima. Pokrovitelj novogodišnje manifestacije je Grad Srijemska Mitrovica, a za organiziranje kulturnih događanja su

zadužene mitrovačke ustanove kulture. Ove godine centralni dio *Magičnog trga* zauzet će montažno klizalište. Površina klizališta je 26,5 x 14,5 četvornih metara, a svoje vještine prvi klizači će moći pokazati od subote 20. prosinca pa sve do 15. veljače. Cijena klizanja bit će manja nego što je to u većini drugih gradova pa će posjetitelji za 90 minuta klizanja plaćati 150 dinara, a za istu cijenu moći će unajmiti i klizaljke. Za novogodišnju noć Mitrovčane će uveseljavati tamburaški sastav *Vesela mašina* pod vodstvom **Josipa Duića**.

S. D.

KULTURNA RUTA

Put rimskih careva i dunavski put vina

U Carskoj palači u Srijemskoj Mitrovici održan je prvi sastanak znanstvenog savjeta kulturne rute: *Put rimskih careva i dunavski put vina*. Znanstveni savjet je okupio eksperte iz oblasti povijesti, arheologije, povijesti umjetnosti, etnologije, turizma i drugih srodnih oblasti. Ovaj sastanak je korak ka jačanju zajedničke tematske osnove i unutrašnje kohezije svih aktera uključenih u razvoj Rute. Kulturna ruta *Put rimskih careva i dunavski put vina*, proteže se kroz četiri države u srednjem i donjem tijeku Dunava, obuhvatajući dvadeset arheoloških lokaliteta i dvanaest vinskih regiona. Kao zajedničko kulturno nasljeđe Hrvatske, Srbije, Bugarske i Rumunjske, Ruta je već postala dio mreže europskih kulturnih ruta. Kako je tom prilikom istakla **Vlasta Klarić** ispred Udruge neovisnih putničkih agencija Hrvatske i Visoke poslovne škole *Libertas*, Hrvatskoj je interes da bude dio ovog velikog projekta i da se poveže s centrima carskog Rima. Razvoj kulturne rute *Put rimskih careva i dunavski put vina*, podržali su Njemačka organizacija za međunarodnu pomoć GIZ i Europska unija.

S. D.

TJEDAN U SRIJEMU

Praznična euforija

Kao i u ostalim gradovima, tako se i u Srijemu ovih dana osjeća praznična euforija. Iako je novca sve manje, Srijemci su se već uveliko počeli pripremati za predstojeće blagdane. A takvo ozračje prisutno je i na tržnicama, prodajnim centrima, na ulicama gradova. Okićeni borovi, svjetlucavi lampioni i masa ljudi koji već uveliko prikupljaju namirnice za predstojeći Božić. Možda će trpeza biti nešto skromnija nego što smo to navikli, ali bitan je osmijeh, radost i sreća, što će tijekom predstojećih blagdana cijela obitelj biti na okupu. Sigurna sam da moje mišljenje dijele mnogi, da je obiteljska sloga i ljubav, najdragocjenija. A upravo je u tome i čar Božića, okupiti obitelj na zajedničkom ručku, otići svi skupa na polnoćku, uručiti darove jedni drugima pa makar oni bili i najskromniji, ali od srca. Sve su to čari našeg velikog blagdana Božića. Praznična euforija polako ulazi i u domove. Tako sam prije nekoliko dana imala priliku razgovarati s prijateljicama o novim receptima i blagdanskoj trpezi, koja bi trebala biti posebna na taj dan. I sve smo se složile oko jednog, da ona ne mora biti najbogatija, ali da ipak na prazničnom stolu treba biti raznovrsna i da barem donekle mami svojim izgledom i okusom. Tako razgovarajući, dotakli smo se teme darova, za naše najmlađe, koji doduše više nisu ni tako mali, ali su ipak djeca koja očekuju dar ispod božićnog drvca. U njihovom nevelikom spisku želja, nisu bili nabrojani skupocjeni darovi, uglavnom su to bile želje tipa parfema, duksa, traperica, ili naznaka – ukoliko mama nemaš dovoljno novca, napravi nam jedan paketić sa slatkišima kome smo se najviše radovali kao djeca. Takva poruka samo podsjeća kako naša djeca više ni nisu djeca, kako su se stopila sa svakodnevnim problemima današnjice i pomirila s tim da nikada nema dovoljno. Ali isto tako govori, da je skromnost velika vrlina i da nismo puno pogriješili u njihovom odgoju, jer su naučila cijeniti i ono najskromnije. Sitnice su najvrjednije i one život znače i mislim da bi se svatko od nas trebao pozabaviti upravo tim najsitnijim stvarima, koje donose samo radost. Zato sam riješila da u ovo predpraznično vrijeme, ne razmišljam o ružnim stvarima, da nastojim da me se ne dotiču događaji koji nisu vrijedni mog nerviranja i da prosto uživam u predstojećim danima i u osmjesima i sreći svoje djece, jer su mi njihovo zdravlje, radost i sreća najdragocjeniji. Zato neka osmjesi i sreća krase naše lice i oplemene našu dušu, obiteljska sreća ispuni naše domove i unese mir i blagostanje – od srca vam svima želim!

S. Darabašić

SIJEČANJ JANUAR

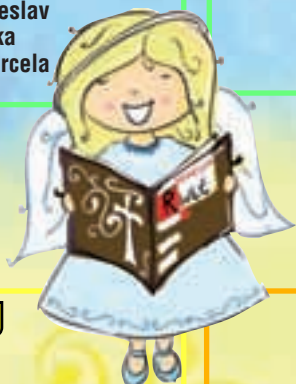
Č 1 NOVA GODINA; Marija Bogorodica
P 2 Bazilije, Grgur Nazijanski
S 3 Ime Isusovo; Genoveva, Anastazija S.
N 4 2. BOŽIČNA; Dafroza, Angela F.
P 5 Telesfor, Emilijan, Miljenko
U 6 BOGOJAVLJENJE (Tri kralja); Gašpar
S 7 Rajmund P., Rajko, Zoran
Č 8 Gospa od brze pomoći; Severin, Bogoljub
P 9 Julijan, Miodrag, Živko, Bl. Alix, Jadran
S 10 Agaton, Dobroslav, Grgur X.
N 11 KRŠTENJE ISUSOVO; Honorat, Neven
P 12 Ernest, Tatjana Rimska
U 13 Hilarije, Veronika, Radovan
S 14 Feliks, Srećko, Veco
Č 15 Pavao pust., Mavro, Anastazija, Stošija
P 16 Honorat, Marcel, Oton, Mislav
S 17 Antun op., Leona, Vojmil, Lavoslav
N 18 2. N.K.G.; Margareta Ug., Priska
P 19 Mario Kanut, Ljiljana, Marta
U 20 Fabijan, Sebastijan
S 21 Agneza, Janja, Neža, Ines
Č 22 Vinko đakon i muč., Anastazija, Irena R.
P 23 Emerencijana, Ema, Vjera, Milko
S 24 Franjo Saleški, Bogoslav
N 25 3. N.K.G.; OBRAČENJE SV. PAVLA ap.
P 26 Timotej i Tit, Bogoljub, Tješimir
U 27 Anđela Merici, Pribislav, Živko
S 28 Toma Akvinski, Tomislav
Č 29 Valerije, Konstancije, Zdeslav
P 30 Martina, Gordana, Darinka
S 31 Ivan Bosco, Saturnin, Marcela

VELJAČA FEBRUAR

N 1 4. N.K.G.; Sever, Brigita, Miroslav
P 2 SVIJEĆNICA; Marijana, Marin, Marija
U 3 Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, Dubravko
S 4 Veronika Jeruz., Andrija Corsini
Č 5 Agata, Jagoda, Dobrila, Silvan, Goran
P 6 Pavao Miki i dr., Doroteja, Dorica
S 7 Bl. Pio IX. papa, Držislav, Rastimir
N 8 5. N.K.G.; Jeronim Em., Jozefina B.
P 9 Apolonija, Sunčana, Borislava
U 10 Bl. Alojzije Stepinac; Skolastika
S 11 Gospa Lurdska, Mirjana
Č 12 Eulalija, Zvonka, Zvonimir
P 13 Katarina Ricci, Božidarka, Kastor
S 14 Valentin, Zdravko, Valentina
N 15 6. N.K.G.; Klaudije Col., Georgija
P 16 Julijana, Miljenko, Đula
U 17 7 utemelj. Reda slugu BDM; Donat
S 18 ČISTA SRIJEDA (Pepelnica) post i nemrs
Č 19 Bonifacije, Konrad, Blago, Ratko
P 20 Leon, Lav, Lea
S 21 Petar Damiani, Eleonora, Damir
N 22 1. KORIZ.(Čista); Katedra sv. Petra
P 23 Polikarp, Grozdan, Romana
U 24 Montan, Modest, Goran
S 25 Viktorin, Valpurga, Hrvoje (kvatre)
Č 26 Aleksandar, Sandra, Branimir
P 27 Gabriel od Žalosne Gospe (kvatre)
S 28 Roman, Teofil, Radovan (kvatre)

OŽUJAK MART

N 1 2. KORIZ. (Pačista); Albin, Hadrijan
P 2 Janja Pr., Lucije, Iskra, Čedomil
U 3 Marin, Kunigunda, Kamilo, Zvezdan
S 4 Kazimir, Eugen, Natko, Miro
Č 5 Euzebij, Teofil, Vedran, Lucije
P 6 Marcijan, Viktor, Zvezdana
S 7 Perpetua i Felicita, Tereza
N 8 3. KORIZ. (Bezimena); Ivan od Boga
P 9 Franciska Rimska, Franjka, Franika
U 10 Emil, Makarije, Krunoslav
S 11 Eutimije, Kondid, Firmin, Tvrtko
Č 12 Maksimilijan, Teofan, Bernard, Budislav
P 13 Kristina, Rozalija, Modesta, Ratka
S 14 Matilda, Miljana, Borislava
N 15 4. KORIZ. (Sredoposna); Klement, Veljko
P 16 Agapit, Smiljan, Hrvoje
U 17 Patrik, Domagoj, Patricija, Hrvoje
S 18 Ćiril Jeruzalemski; Cvjetan, Ćiro
Č 19 JOSIP, zaručnik BDM; Joso, Josipa
P 20 Niceta, Dionizije, Vladislav, Klaudija
S 21 Serapion, Vesna, Kristijan
N 22 5. KORIZ.(Gluha); Oktavijan, Jaroslav
P 23 Turibije, Oton, Pelagije, Dražen
U 24 Latin, Simeon, Javorka, Katarina, Karin
S 25 BLAGOVIJEST; Marija, Maja, Marijan
Č 26 Emanuel, Sabina, Montan i Maksima
P 27 Lidiya, Rupert, Lada
S 28 Priska, Sonja, Nada, Polion
N 29 CVJETNICA; Bertold, Jona, Eustazije
P 30 Kvirin, Viktor, Vlatko
U 31 Benjamin, Amos, Ljubomir, Ljubo

KATOLIČKI K

SRPANJ JUL

S 1 Estera, Aron, Šimun, Predrag
Č 2 Oton, Matinijan, Višnja, Bernardin
P 3 Toma apostol; Tomo, Leon
S 4 Elizabeta Portugalska, Jelica, Neven
N 5 14. N.K.G.; Ćiril i Metod, Antun M.
P 6 Marija Goretti, Bogomila
U 7 Vilibald, Klaudija, Vilko, Lovre
S 8 Akvila i Priscila, Hadrijan, Eugen
Č 9 Bl. Marija Petković; Kraljica mira
P 10 Amalija, Ljubica, Veronika, Vjerka
S 11 Benedikt opat, Benko, Dobroslav
N 12 15. N.K.G.; Mohor, Suzana C., Ivan G.
P 13 Majka Božja Bistrička; Henrik, Hinko
U 14 Kamilo, Katarina, Miroslav
S 15 Bonaventura, Vladimir K., Roland
Č 16 Gospa Karmelska, Elvira, Karmela
P 17 Andrija, Branko, Nadan, Marcela
S 18 Fridrik, Jadviga, Natko, Miroslav
N 19 16. N.K.G.; Aurelija, Zora, Zlatka
P 20 Ilija prorok, Iljko, Margareta
U 21 Lovro Brindiz., Danijel, Danica
S 22 Marija Magdalena, Manda, Lenka
Č 23 Brigita zašt. Europe, Apolinar, Ivan Cas.
P 24 Kristina, Mirjana, Kunigunda
S 25 Jakov st. ap.; Kristofor, Krsto
N 26 17. N.K.G.; Joakim i Ana roditelji BDM
P 27 Klement Ohridski i dr., Natalija
U 28 Viktor, Beato, Nevinko, Inocent
S 29 Marta, Flora, Blaženka, Mira, Olaf
Č 30 Petar Krizolog, Rufin, Andra
P 31 Ignacije Loyol., Zdenka, Vatroslav

KOLOVOZ AVGUST

S 1 Alfons de Liguori, Vjera, Nada
N 2 18. N.K.G.; Gospa od anđela
P 3 Bl. Augustin Kažotić; Lidiya, Aspren
U 4 Ivan Marija Vianney, Dominika
S 5 Gospa Snježna; Nives, Snježana
Č 6 Preobraženje Gospodnje; Predrag
P 7 Siksto papa, Darko, Donat
S 8 Dominik, Nedjeljko, Dinko, Neda
N 9 19. N.K.G.; Edith Stein, Roman, Firmin
P 10 Lovro đakon, Lovorko, Erik, Laura
U 11 Klara, Jasna, Ljiljana, Suzana
S 12 Anicet, Hilarija, Veselka, Ivana Fr. Ch.
Č 13 Poncijan i Hipolit, Ivan B., Kasijan
P 14 Maksimilijan Kol., Euzebij, Alfred
S 15 UZNESENJE BDM - Vel. Gospa; Marija
N 16 20. N.K.G.; Sv. Rok; Stjepan Kr.(op. Crk.)
P 17 Hijacint, Liberat, Miron, Jacek
U 18 Jelena Križarica, Jelka
S 19 Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla, Donat
Č 20 Sv. Stjepan kralj, Krunoslav
P 21 Pio X. papa, Hermogen, Anastazija
S 22 BDM Kraljica, Vladislava, Mavro
N 23 21. N.K.G.; Ruža Lim., Filip B., Zdenko
P 24 Bartol apostol; Bl. Miroslav Bulešić
U 25 Ljudevit kralj, Josip Kalasan, Lajčo
S 26 Sv. Bernard, Branimir, Aleksandar
Č 27 Monika, Honorat, Časlav
P 28 Augustin, Tin, Gustav, Pelagije, Zlatko
S 29 Glavosjek Ivana Krstitelja
N 30 22. N.K.G.; Feliks i Adaukt, Radoslava
P 31 Rajmud, Rajko, Optat, Željko

RUJAN SEPTEMBAR

U 1 Egidije, Branimir, Tamara
S 2 Kalista, Maksima, Divna, Veljka
Č 3 Grgur Veliki, Gordana
P 4 Ruža Viterpska, Rozalija, Dunja, Ida
S 5 Bl. Majka Terezija; Lovro Just.
N 6 23. N.K.G.; Zaharija, Boris, Davor
P 7 Marko Križevčanin; Blaženko
U 8 ROĐENJE BDM (Mala Gospa); Maja
S 9 Petar Claver, Strahimir
Č 10 Nikola Tolentinski, Tara, Pulherija
P 11 Hijacint, Cvjetko, Miljenko
S 12 Ime Marijino, Gvido, Dubravko
N 13 24. N.K.G.; Ivan Zlatousti, Zlatko
P 14 Uzvišenje sv. Križa; Višeslav
U 15 Gospa Žalosna; Melita, Dolores
S 16 Sv. Eufemija, Kornelije i Ciprijan (kvatre)
Č 17 Robert Belarmin, Rane sv. Franje
P 18 Josip Kupertinski, Sonja, Irena (kvatre)
S 19 Januarije, Suzana, Emilija (kvatre)
N 20 25. N.K.G.; Andrija Kim, Svjetlana
P 21 Matej ap. i ev.; Matko, Mato
U 22 Toma Vilanovski, Mavro, Žarko
S 23 Sv. Pio iz Pietrelcine, Lino, Tekla
Č 24 Gospa od Otkupljenja, Mirko
P 25 Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda
S 26 Kuzma i Damjan, Bl. Pavao VI., Justina
N 27 26. N.K.G.; Vinko P., Gaj, Berislav
P 28 Vjenceslav, Većeslav, Veco
U 29 Mihael, Gabriel i Rafael; Milan
S 30 Jeronim, Jerko, Jere, Honorije

TRAVANJ APRIL

S 1 Hugo, Teodora, Božica
 Č 2 VELIKI ČETVRTAK; Franjo Paulski
 P 3 VELIKI PETAK (post i nemrs)
 S 4 VELIKA SUBOTA; Izidor, Žiga
 N 5 USKRS (VAZAM); Vinko Fer., Berislav
 P 6 USKRSNI PONEDJELJAK; Vilim, Celzo
 U 7 Ivan de la Salle, Herman, Gizela
 S 8 Dionizije Kor., Alemka
 Č 9 7 srijem. mučenica; Marija Kleofina
 P 10 Ezekijel, Apolonija, Sunčica
 S 11 Stanislav, Stana, Radmila
 N 12 2. USKRSNA (Bijela); Julije, Viktor
 P 13 Martin I. papa, Ida
 U 14 Maksim, Tiberije, Valerijan
 S 15 Damjan, Anastazija, Bosiljka
 Č 16 Josip Benedikt Labre, Bernardica
 P 17 Rudolf, Robert, Inocent, Šimun, Paula
 S 18 Eleuterije, Amadej
 N 19 3. USKRSNA; Konrad, Ema, Rastislav
 P 20 Marcijan, Teotim, Bogoljub
 U 21 Anzelmo, Goran, Fortunat
 S 22 Soter i Kajo, Teodor
 Č 23 Juraj, Bela, Đuro, Đurđica, Adalbert
 P 24 Fidelis, Vjera, Vjerko
 S 25 Marko ev.; Ervin, Maroje
 N 26 4. USKRSNA; Kletio i Marcelin
 P 27 Bl. Ozana Kotorska; Jakov Zadr.
 U 28 Petar Chanel, Euzebije
 S 29 Katarina Sijenska, Kata
 Č 30 Pio V. papa, Josip Cottolengo, Benedikt

SVIBANJ MAJ

P 1 Josip radnik; Sigismund, Žiga, Jeremija
 S 2 Atanazije, Eugen, Boris
 N 3 5. USKRSNA; Filip i Jakov ap., Mladen
 P 4 Florijan, Cvjetko, Cvijeta, Iskra
 U 5 Anđelko, Irena, Maksim, Silvana
 S 6 Dominik Savio, Dinko, Nedjeljko
 Č 7 Duje, Gizela, Boris, Ivan
 P 8 BDM Posrednica Milosti, Bratoljub
 S 9 Pahomije, Herma, Mirna
 N 10 6. USKRSNA; Bl. Ivan Merz, Gospa Trsat.
 P 11 Mamerto, Franjo Hieronym
 U 12 Leopold Mandić; Bodgan, Pankracije
 S 13 BDM Fatimska; Servacije, Ema, Vjerko
 Č 14 SPASOVO (UZAŠAŠĆE); Matija ap.
 P 15 Izidor, Sofija, Sonja, Jakov
 S 16 Ivan Nepomuk, Ubald, Nenad
 N 17 7. USKRSNA; Paskal, Paško, Bruno, Sara
 P 18 Ivan I. papa, Kristijan A.
 U 19 Celestin, Teofil, Rajko, Ivan
 S 20 Bernardin Sijenski, Zvezdan
 Č 21 Andrija B., Dubravka
 P 22 Helena, Jagoda, Rita, Eugen
 S 23 Deziderije, Željko, Željka
 N 24 DUHOVI; BDM Pomoćnica
 P 25 Marija Majka Crkve; Beda Časni
 U 26 Filip Neri, Zdenko
 S 27 Augustin Canter., Vojtjeh (kvatre)
 Č 28 German, Vilim, Velimir, Ana Marija P.
 P 29 Ervin, Euzebije, Polion (kvatre)
 S 30 Ivana Arška, Ferdinand, Srećko (kvatre)
 N 31 PRESVETO TROJSTVO; Pohod BDM

LIPANJ JUN

P 1 Justin, Mladen
 U 2 Marcelin i Petar, Blandina, Eugen
 S 3 Karlo Lwanga i drugovi, Dragutin
 Č 4 TIJELOVO; Kvirin S., Predrag, Optat
 P 5 Bonifacije, Valerije, Darinka
 S 6 Norbert, Neda, Paulina
 N 7 10. N.K.G.; Robert, Sabinijan, Radoslav
 P 8 Medard, Vilim, Žarko
 U 9 Pelagija, Efrem, Ranko
 S 10 Margareta, Greta, Biserka, Bogumil
 Č 11 Barnaba ap.; Borna, Borko
 P 12 Presveto srce Isusovo; Ivan F., Bosiljko
 S 13 Bezgr. srce Marijino; Sv. Antun Pad.
 N 14 11. N.K.G.; Rikard, Rufin, Elizej
 P 15 Vid, Jolanka, Ferdinand, Amos
 U 16 Franjo Regis, Zlatko, Borko, Zlata
 S 17 Emilija, Laura, Bratoljub, Inocent
 Č 18 Marko i Marcelijan, Ljubomir, Grgur
 P 19 Romuald, Rajka, Bogdan
 S 20 Naum Ohrid., Goran, Margareta
 N 21 12. N.K.G.; Alojzije G., Vjekoslav
 P 22 Ivan Fisher, Toma M., Paulin Nol.
 U 23 Sidonija, Josip Cafasso, Sida, Zdenka
 S 24 Rođenje Ivana Krstitelja; Krsto
 Č 25 Vilim, Henrik, Adalbert, Eleonora
 P 26 Ivan i Pavao, Vigilije, Zoran
 S 27 Ladislav Ugarski, Ćiril Aleks., Ema
 N 28 13. N.K.G.; Irenej, Mirko, Smiljan
 P 29 PETAR I PAVAO; Krešimir, Krešo, Beata
 U 30 Rimski prvomučenici, Ernest Praški

CALENDAR 2015.

LISTOPAD OKTOBAR

Č 1 Terezija od Djeteta Isusa
 P 2 Anđeli Čuvari, Anđelko, Anđelka
 S 3 Kandid, Maksimilijan, Gerhard
 N 4 27. N.K.G.; Franjo Asiški, Franka
 P 5 Flavijan, Placid, Miodrag, Gala
 U 6 Bruno, Fides, Verica, Vjera
 S 7 BDM od Krunice (Ružarija); Rosario
 Č 8 Demetrije i dr., Zvonimir, Šime
 P 9 Dionizije Areop., Ivan Leonardi, Denis
 S 10 Franjo Borgia, Daniel, Danko
 N 11 28. N.K.G.; Sv. Ivan XXIII., Emilijan
 P 12 Serafin, Maksimilijan, Makso
 U 13 Eduard, Hugolin, Edo, Magdalena
 S 14 Kalist papa, Divko, Divna
 Č 15 Sv. Terezija Avilska; Zlata, Rezika
 P 16 Hedviga, Marija Margareta Alacoque
 S 17 Ignacije Antiohijski, Vatroslav
 N 18 29. N.K.G.; Luka ev.; Lukša, Svjetlovid
 P 19 Pavao od Križa, Ivan Br. i Izak Jogues
 U 20 Vendelin, Irena, Miroslava
 S 21 Uršula, Zvezdan, Hilarija
 Č 22 Sv. Ivan Pavao II.; Marija Sal., Dražen
 P 23 Ivan Kapistran, Borislav, Severin
 S 24 Antun M. Claret, Jaroslav
 N 25 30. N.K.G.; Krizant i Darija, Katarina Kot.
 P 26 Demetrije, Dmitar, Zvonko
 U 27 Sabina Avilska, Gordana
 S 28 Šimun i Juda ap. Tadej; Siniša, Tadija
 Č 29 Narcis, Donat, Darko, Ida
 P 30 Marcel, Marojko, Ferdinand, German
 S 31 Alfons Rodriguez, Wolfgang, Vuk

STUDENI NOVEMBAR

N 1 31. N.K.G.; SVI SVETI; Svetislav, Sveto
 P 2 Dušni dan; Dušica, Duško
 U 3 Martin P., Hubert, Silvija
 S 4 Karlo Boromejski, Dragutin, Drago
 Č 5 Emerik, Mirko, Elizabeta, Srijemski muč.
 P 6 Leonard, Sever, Vedran
 S 7 Engelbert, Anđelko
 N 8 32. N.K.G.; Gracija Kotorski, Bogdan
 P 9 Posveta lat. Bazilike, Ivan Lateranski
 U 10 Leon Veliki, Ivan Skot, Lav, Lavoslav
 S 11 Martin biskup, Davorin
 Č 12 Jozafat, Emilijan, Milan
 P 13 Stanislav Kostka, Stanko, Didak
 S 14 Nikola Tavelić; Ivan Trogirski, Zdenko
 N 15 33. N.K.G.; Albert Vel., Leopold, Berto
 P 16 Margareta, Gertruda, Agneza As.
 U 17 Elizabeta Ug. (za opću Crkvu), Igor
 S 18 Posveta bazilike sv. Petra i Pavla
 Č 19 Elizabeta Ug., Krispin, Severin
 P 20 Feliks Valois, Srećko, Edmund, Veco
 S 21 Prikazanje BDM, Gospa od Zdravlja
 N 22 KRIST KRALJ; Cecilija, Ćilika
 P 23 Klement, Milivoj, Blagoje
 U 24 Krizogon, Krševan, Andrija, Firmin
 S 25 Katarina Aleksandrijska, Kata
 Č 26 Konrad, Leonard, Dubravko
 P 27 Maksim, Severin, Virgilije
 S 28 Sosten, Jakov Markijski, Držislav
 N 29 1. N.DOAŠAŠĆA; Illuminata, Svjetlana
 P 30 Andrija apostol; Hrvoslav

PROSINAC DECEMBAR

U 1 Elegije, Natalija, Božena
 S 2 Bibijana, Živka, Blanka, Lara
 Č 3 Franjo Ksaverski, Klaudije
 P 4 Barbara, Ivan Damašć., Kristijan
 S 5 Saba, Krspina, Dalmatin, Slavka
 N 6 2. N.DOAŠAŠĆA; Nikola biskup, Nikša
 P 7 Ambrozije, Dobroslava, Agaton
 U 8 BEZGREŠNO ZAČEĆE BDM; Imakulata
 S 9 Valerija, Petar F., Zdravka, Abel (kvatre)
 Č 10 Gospa Loretka, Judita, Julija
 P 11 Damaz, Damir, Sabin (kvatre)
 S 12 Ivana Franciska de Ch., Franjica (kvatre)
 N 13 3. N.DOAŠAŠĆA - Materice; Lucija
 P 14 Ivan od Križa, Špiro
 U 15 Drinske mučenice; Kristijana G., Irenej
 S 16 Adela, Etela, Zorka
 Č 17 Lazar, Florijan, Zrinka
 P 18 Gracijan, Bosiljko, Dražen
 S 19 Urban, Tea, Božica, Vladimir
 N 20 4. N.DOAŠAŠĆA - Oci; Amon
 P 21 Petar Kanizije, Snježana
 U 22 Honorat, Časlav, Zenon
 S 23 Ivan Krakovski, Viktorija, Vita
 Č 24 Badnjak; Adam i Eva, praroditelji
 P 25 BOŽIĆ; Anastazija, Božidar
 S 26 SV. STJEPAN; Krunoslav
 N 27 SVETA OBITELJ; Ivan ap. i ev.
 P 28 Nevina dječica, Mladen, Nevenka
 U 29 Toma B., Davor, David
 S 30 Trpimir, Sabin, Liberije
 Č 31 Silvestar papa; Silvije, Goran

Kultura(na)ma

Kolumna osvrta na kulturna zbivanja – Kulturama, putem svojim pisanih redova najčešće autorski svjedoči o kulturi hrvatske manjinske zajednice na prostorima gdje ona u najvećoj mjeri živi i kulturno djeluje. Od Subotice do Šida, od Bezdana do Slankamena, od jedne do druge granice, bila ona državna ili etnička. Ali upravo kulturna snaga jednog naroda ima mogućnost nadjačati sve prepreke na svom putu do njegove potpune afirmacije. I zato joj je potrebno posvećivati još više pažnje, skrbiti o njoj i poticati važnost njezine uloge u razvijanju nacionalne svijesti. Jer narod velike kulturne baštine nikako ne može biti mali narod, ma koliko brojio svojom etničkom populacijom.

Kultura(na)ma daje mogućnost, osim doprinosa očuvanju baštine iz koje potječe, širenja daleko izvan granica svog matičnog djelovanja. Jer kada pojedini kulturni dometi preskoče lokalne barijere malih scena na kojima se redovito događaju i stignu do velikih scena, bilo u matičnoj državi ili inozemstvu, onda i znatno šira javnost ima priliku saznati i spoznati za kulturne emisare rodom iz Bačke ili Srijema.

A kada **Ištvančić** sa svojim filmom nastupa na svjetskim festivalima, **Žigmanovljeva** predstava zaigra na pozornici *Histriona*, **Španović** glumi na velikom ekranu, knjige vojvođanskih Hrvata stignu do promocija u Budimpešti, Zagrebu, Umagu, na Hvaru, tamburaši zasviraju na glazbenim natjecanjima diljem Europe, slamarke izlažu svoje rukotvorine u Zagrebu, Splitu i svi drugi koji nisu ovoga puta spomenuti, ali njihovo kulturno poslanje nije manje vrijedno. Naprotiv. Svaki kulturni angažman ima priliku svojom posebnosti, izuzetnošću i nadasve kvalitetom izaći iz uskih okvira, nažalost, mnogo puta polupraznih lokalnih dvorana bilo u većim ili manjim sredinama.

Zli jezici često znaju zlorado komentirati kako nitko nije postao prorokom u svom selu. Ima dijelom istine u tome, no najvažnija je istina kako kultura nikako ne smije favoriti u zapecu ostalih ljudskih interesiranja. Iako je već dugo na začelju.

U svakodnevnoj borbi za egzistenciju, konstantnom nedostatku slobodnog vremena i stalnoj premorenosti, velika većina će umjesto odlaska na neki kulturni događaj radije odabrati udobnost kauča i daljinski upravljač u rukama.

Zato u novoj 2015. godini ponovno dajmo šansu kulturi. Našoj kulturi. A kultura će nama uzvratiti snagom svoje ljepote kojom plijeni dušu. Svakom pročitanoj knjigi, pogledanoj predstavom ili filmom, posjetom koncertu ili izložbi doprinijet ćemo njenom vrjednovanju i uvažavanju.

A ona će iz lokala pronaći svoj put!

D. P.

VEČER IKAVICE U STANIŠIĆU – ČUVAJMO NAŠU RIČ

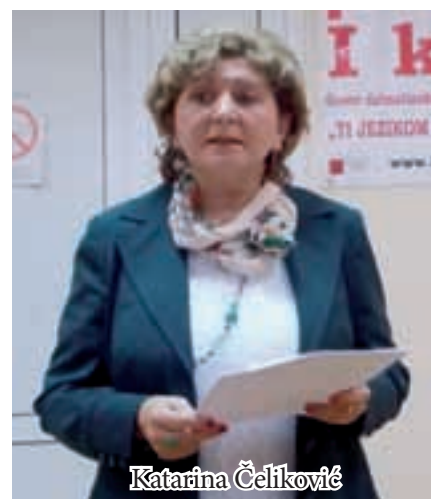
Narod u jeziku živi

Ikavica je narodno blago, usudila bih se reći da je ikavica postala kulturni spomenik, kazala je Katarina Čeliković

HKD Vladimir Nazor iz Stanišića organiziralo je u petak, 19. prosinca, književno-pjevačku večer *Ikavica – govor hercegovačkih, dalmatinskih, ličkih bosanskih, šokačkih i bunjevačkih Hrvata*. Moto ovogodišnje, pete po redu manifestacije, bio je *Čuvajmo našu rič*. Kroz stih, riječ i pjesmu čula se ikavica, ali se čula i riječ o ikavici. »Kada vas vidim onda znam da ikavica ima budućnost, jer u Stanišiću se okupljaju ljudi koji ikavicu vole, koji ikavicom govore, divane, koji ikavicu čak i sanjaju, čitaju, pišu. Dakle, ikavica više nije bez temelja i ikavica zasigurno neće nestati s ovih područja«, kazala je **Katarina Čeliković**, menadžerica Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata, koja je po treći put na večeri ikavica održala uvodno predavanje o ikavici – govoru Hrvata u Hrvatskoj, Bosni i Bačkoj.

IKAVICA – NARODNO BLAGO

»Na pitanje što je ikavica i kakav je njen položaj ovdje u Bačkoj pokušali smo odgovoriti prethodne dvije godine. Govorili smo o ikavici koja polako nestaje, o ikavici koja je upitna, ali smo tada kazali kako mi tražimo putove njezinog očuvanja. Čini mi se da smo da dobrom putu. Zašto je potrebno očuvati ikavicu? Ikavica je narodno blago, usudila bih se reći da je ikavica postala kulturni spomenik, jer mnoge riječi su nestale iz govora, ostale su samo zapisane u rječnicima i već bi nam danas trebala biti zadaća sačuvati upravo mjesne lokalne govore. Ikavica se ne govori isto u Subotici, Lemešu i Tavankutu, a kamoli ikavica u Monoštoru, Beregu, Sonti. Drugi razlog zašto trebamo čuvati ikavicu, zasigurno je čuvanje nacionalnog identiteta. Sjetimo se rečenice koju često ponavljamo – narod u jeziku

Katarina Čeliković

živi. Što bi smo mi bez jezika? Ako bi govorili onako kako većinski narod govori po čemu bi smo se razlikovali?» kazala je Čeliković. Ona je u svom izlaganju dala i nekoliko odgovora kako sačuvati ikavicu. »Potrebo je oživjeti tradicijsku kulturu, potrebno je oživjeti još više manifestacija s ovim karakterom u našim udrugama kulture, potrebno je promicati kulturu ikavice u medijima, također i javni natpisi na ulazima u mjesta ili kulturne institucije trebali bi biti dvojezični. Naša zadaća je, upravo ono što sada radimo, a to je osvijestiti javnost kako hrvatski jezik jest višeslojan, tronarječan, kako se jezički identitet čuva u brojnim segmentima života. Najvažniji čimbenik u tom očuvanju jezika prvo je obitelj. Hoćemo li u obitelji govoriti ikavicom, ili onako kako čujemo preko medija ili u susjedstvu? Školstvo, gdje programski sadržaji trebaju biti obogaćeni tradicijskom baštinom, kao i vannastavnim aktivnostima kao što su smotre recitatora, etno kampovi, književno prelo. U pisanim medijima kolumne mogu biti pisane na ikavici, što inače *Hrvatska riječ* odlično provodi, a povremeno i *Zvonik*. Treba iskoristiti i sada moćna sredstva – inter-

Kraljice ljeljaju a Ivan Karan je predstavio dalmatinsku težačku narodnu nošnju

netska glasila i društvene mreže. Na fejsbuku izvanredno funkcionira mreža čuvari ikavice, koja ima skoro 900 članova. U znatnosti nam je možda i budućnost. Sve što radimo u udrugama, obitelji, školstvu ukoliko to znanost ne bude valorizirala, ako se to na stručnim skupovima ne bude govorilo i zapisalo u zbornicima radova imamo problem hoće li biti trajno sačuvano», zaključila je Čeliković i predložila da se večer ikavice organizira i u Subotici.

BUNJEVAČKA, ŠOKAČKA I BOSANSKA IKAVICA

U programu koji je uslijedio poslije izlaganja Katarine Čeliković čula se prvo bunjevačka ikavica i to kolumniste *Hrvatske riječi* **Branka Ivkovića** iz Male Bosne, koji je zbog poziva za večer ikavice »bio taki veso, da se oma latio opravljat i podmazivat biciglu«. Posjetitelje je i ovoga puta nasmijala **Bernadica Ivanković** iz Subotice kratkim igrokazom, naravno na bunjevačkoj ikavici. *Kerske kraljice* iz Subotice otpjevale su kraljičke pjesme – *ljelje*. »Kraljice, odnosno kraljičke pisme, nastale su u staro predkršćansko vrime, kao

i druge obredne pisme, kojima se slavilo proliće. U kršćansko vrime narod je ovaj običaj pivanja kraljica vezao za prolićni crkveni blagdan Dove – pedeseti dan poslije Uskrsa. Kraljice su sastavljene od osam do 10 curica između 10 i 15 godina, a poslije toga prepuštaju mjesto mladima. Kaže se da kraljice ljeljaju, jer svaki kraljički stih se pjeva dva puta i na kraju se završava sa *ljeljo*«, pojasnila je običaj kraljica Bernadica Ivanković i dodala da su kraljice »nediljom na prvi dan dva išle su svili, drugi dan u

šlingu, a trećeg dana su se išle slikovat za uspomenu«. »Već otkad tražiš niku rič. Pravu, lipu, čistu, bilu. Da nije ni snig, ni mliko. Ni lice matare, ni dičji smij...«, stihovi su pjesme **Milovana Mikovića Saranio bi je ko caricu**, koje je pročitala **Bojana Jozić** iz Sombora. Na bunjevačkoj ikavici nije se samo govorilo već i pjevalo i to zahvaljujući **Mariji Kovač** i Tamburaškom sastavu *Klasovi* iz Subotice.

Zanimljivo je bilo čuti i ikavicu iz pretprošlog stoljeća. Voditeljica programa **Ana**

Crnković pročitala je dio iz prvog, cjelovito tiskanog prevođa Svetog pisma na hrvatski jezik **Matije Petra Katančića** iz 1831. godine, objavljenog na bosanskoj ikavici. »U početku biše rič i rič biše prid Bogu. I Bog biše rič. Ova biše u početku prid Bogu. Sve je po njoj postalo i brez nje nije ništa postalo, šća je postalo. I svitlost je svitlila u škurini, a škurina joj nije prijala...«

Šokačku ikavicu u Stanišiću pjesmom i riječju dočarali sudi-onici programa iz Podunavlja. Svoje stihove govorili su pjesnici **Josip Dumendžić Mešter** iz Bođana i **Anita Đipanov** iz Monoštora, dok je **Sanja Andrašić** iz Sonte pročitala pjesmu **Ivana Andrašića**, a **Anastasija Balatinac** iz Berega pjesmu **Zlatka Gorjanca**.

Šokačku ikavicu, kroz tradicijsko pjevanje monoštorskih Šokaca, predstavile su *Kraljice Bodroga*.

»Od naredne godine našu ćemo manifestaciju, izvesti i u druga mjesta u kojima žive Hrvati, kojima je materinji govor ikavski. Očekivali smo ove godine i prijatelje iz Hercegovine i pjevače ojkalice iz Ogorja kod Muća, odakle ima dosta Hrvata u selu. No, zbog situacije u Srbiji, posljednjih mjesec i više dana, odlučili su da ne dođu«, kazao je na kraju predsjednik HKD-a **Vladimir Nazor Ivan Karan**.

Z. Vasiljević

»Kraljice Bodroga« iz Monoštora

ČASOPIS ZA KNJIŽEVNOST, UMJETNOST I ZNANOST

Novi svezak *Klasja naših ravni*

U posljednjem ovogodišnjem svesku časopisa *Klasje naših ravni* (9.-12., 2014.) **Đuro Vidmarović**, u svom radu otvara pitanje: Je li *Mate Meršić Miloradić* hrvatski dijalektalni pjesnik?, dok **Dino**

Jelinić piše o *Putovima hrvatskih emigranata*, razmatrajući *Obilježja književnoga stvaralaštva Rajmunda Kuparea i njegov doprinos hrvatskoj književnoj tradiciji*.

Nevena Mlinko, piše o *Avaškim godinama Milovana Mikovića* u kontekstu hrvatske dijalektalne književnosti, dok iz suvremenog šokačkog stvaralaštva časopis *Klasje naših ravni* objavljuje dvadesetak proznih autobiografskih zapisa **Ruža Silađev**, pod zajedničkim naslovom *Kolivka i druge priče iz djetinjstva*.

Na dio ovogodišnje književne produkcije Hrvata u Srbiji osvr-

ću se **Zvonko Sarić** tekstovima *Lirski plodovi duše*, *Poetski razgovor sa sjenama vlastitog iskustva*, *Dokaz vitalnosti ovdašnje hrvatske književnosti*, **Tomislav Žigmanov** tekstom *Poetika kao autobiografski manifest života umjetnika*, **Davor Bašić Palković** radom *Ljubavi Golgota* te **Matija Molcer**, prikazom *Pokretački smisao pjesništva onkraj vladajućih uzora*.

Nevenka Nekić, u radu naslovljenom *Franjevački habit*, piše o devedesetoj obljetnici rođenja franjevca, prof. emeritusa **Bonaventure Dude**, istaknutog hrvatskog bibličara, pisca i pjesnika.

U godini kada se svijet prisjeća Velikog rata **Stevan Mačković**, objavljuje rad pod naslovom *Upisi u matičnu knjigu umrlih (1914.-1919.) subotičkog matičnog ureda poginulih vojnika bunjevačkih Hrvata (A-B)*. U zadnjem ovogodišnjem svesku *Klasja Rita Fleis* osvrće se na *Dramske umjetnosti u Hrvatskoj u estetičkim istraživanjima Radoslava Lazića*, a **Antonija Čota Rekettye**, piše o *Krleži na vojvođanskoj kazališnoj sceni*.

Novi svezak *Klasja naših ravni* možete čitati na www.mh-subotica-klasje.com, a također ga kupiti u knjižari **Danilo Kiš** u Subotici.

H. R.

GODIŠNJI KONCERT HKPD TOMISLAV IZ GOLUBINACA

Kruna vrijednog rada

Uspješnih dvanaesta godina rada društva

godišnji koncert bila prilika da se predstave i članovi tog društva. Te večeri predstavili su se i najmlađi članovi tamburaškog orkestra koji su svojim vrijednim radom uz pomoć svog umjetničkog voditelja i pod dirigentskom palicom **Dubravke Čačić**, postigli zavidne rezultate na mnogim natjecanjima: »U tamburaškom orkestru uglavnom sviraju djeca mlađeg uzrasta, koji pohađaju osnovnu školu. Poslije dvije godine svog rada, postigli su zavidne rezultate na općinskom natjecanju, a potom i na republičkom, gdje su također osvojili prvu nagradu. Trudimo se njegovati kako klasičnu tako i narodnu muziku i drago mi je što imamo dosta solista, kao i pjevačku skupinu i svi skupa vrijedno radimo«, rekla je **Dubravka Čačić** dirigentica tamburaškog orkestra.

Ugođaj je bio prekrasan i gosti su zaista te večeri mogli uživati u prelijepim skladbama solista uz pratnju tamburaškog orkestra i folklorne skupine uz zvuke neizbježne tambure, kao i izvedbi gostiju iz Zemuna.

S. Darabašić

Godišnji koncert Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva *Tomislav* iz Golubinaca održan je u subotu, 20. prosinca, u dvorani Kulturnog centra u Staroj Pazovi. Dvosatni program ispunjen je plesom i pjesmom koje su publici, te večeri, izveli svi članovi tamburaške i folklorne sekcije, kao i pjevačka skupina hrvatskog društva iz Golubinaca. Gosti zbora *Odjek Zajednice Hrvata Zemuna Knjižnica* i čitaonica *Ilija Okrugić* pridružili su se domaćinima i pobrali pljesak publike.

Tamburaška sekcija *Tomislava* dobitnik je više priznanja s različitih nivoa natjecanja – od općinskog do republičkog: »Veoma smo zadovoljni rezultatima koje smo postigli ove godine, isto tako što smo u našim sekcijama uspjeli okupiti veliki broj mladih ljudi. Svojim radom pokazali smo da

smo postali otvoreno društvo, kod nas dolaze ne samo članovi iz Golubinaca, nego i okolnih mjesta koji vole pjevati i svirati. Ponosni smo na djecu iz tamburaške sekcije. Oni su danas prvaci Vojvodine i Srbije, a kvalificirali su se i za međunarodni festival za koji nam trebaju veća sredstva što ćemo se truditi osigurati, kako bi otputovali ili u Moskvu ili Belgiju. Trenutno su nam u toku završni radovi na izgradnji pastoralnog centra gdje će se nalaziti i prostorije društva, gdje ćemo imati mnogo bolje uvjete za rad, a vjerujem da ćemo u njima oživjeti i rad dramske sekcije«, rekao je **Zlatko Čačić** predsjednik HKPD *Tomislav* iz Golubinaca.

Dugogodišnja i uspješna suradnja društva iz Golubinaca i ZHZ *Knjižnica* i čitaonica *Ilija Okrugić* iz Zemuna traje već godinama s hrvatskom udrugom *Ilija Okrugić* iz Zemuna, pa je

HKPD *Tomislav* iz Golubinaca ove godine slavi i 12 godina svog uspješnog rada, a, kako je tom prilikom rečeno, sve je počelo 2002. godina na inicijativu i potporu tadašnjeg župnika u Golubincima **Joze Duspare** i uz entuzijazam nekolicine Golubinčana.

ADVENT U ZAGREBU

Čarolija blagdana

*Advent u Zagrebu ima ono nešto što ga čini čarobnim,
a žive jaslice ispred katedrale znak su da je Božić već stigao!*

Adventski sajam u Bogojevićevoj ulici

Žive jaslice

Ledeni park Tomislavac

Ove godine, Zagreb je uz već tradicionalni adventski šator na trgu, sajam na Zrinjercu i Fuliranje u Mesničkoj dobio otvoreno klizalište na Tomislavcu, i adventski sajam na Europskom trgu.

Oni sportskog duha od 5. prosinca mogu uživati na trgu kralja Tomislava gdje je ove godine postavljeno **najveće mobilno klizalište** ikad u Hrvatskoj – *Ledeni park Tomislavac*. Ukupno dvije tisuće metara četvornih leda, a cijela manifestacija trajat će do 18. siječnja.

A osim ledenog parka, na Tomislavcu se blagdanska čarolija može osjetiti i zahvaljujući božićnim jelkama, kojih po gradu ima 38, a lampica je stotine tisuća više.

U cijelom Zagrebu je postavljeno oko 1000 lampica, lusteri 250, u Gundulićevoj, Masarikovoj, oko 70 kugli po Radićevoj, Petrinjska srca kao i 24 led zavjese. Trošak koji je Grad Zagreb izdvojio za ovaj blagdanski ugođaj iznosi 4 milijuna i 685 kuna.

Unatoč sve prisutnijoj komercijalizaciji Božića, religijski duh se ovih dana može osjetiti na Kaptolu, ispred katedrale, gdje zajednica *Cenacolo* priređuje žive jaslice kojim dočaravaju pri-

zore Isusovog rođenja i njegove prve trenutke života. U predstavi pored Svete Obitelji pastira i mudraca sudjeluju i domaće životinje, što posebno veseli najmlađe zagrepčane.

Advent u Zagrebu ove je godine posjetilo oko 50 tisuća

kova i pozitivnog raspoloženja. »Prvog prosinca upalila su se sva božićna svjetla, na balkonima Tkalcje orkestri su svirali božićne pjesme, zagrebački sv. Nikola veselo je pozdravljao šetače. Obožavam ozračje u šatoru na Trgu, toplo je, sve miriše po

i nikada neće izgubiti popularnost. Možda nije pompozan kao onaj u Beču, ali Advent u Zagrebu ima ono nešto, što ga čini čarobnim«, rekla je Ivana.

Mario Bara je Somborac koji živi i radi u Zagrebu: »Moderno doba i ubrzani ritam života koji sa sobom donosi odražava se na slobodno vrijeme i načine kako ga se provodi. Upravo zato to slobodno vrijeme nastojim što kvalitetnije provesti s obitelji, napose u doba adventa i božićnih blagdana. Zagreb kao metropola, u novije vrijeme i popularna turistička destinacija za strane posjetitelje, nudi svake godine sve više sadržaja. Svojim božićnim ugođajem središte grada predstavlja sadržajni odmak od velikih trgovačkih centara i sve prisutnije komercijalizacije Božića. S bližnjima u ovo doba godine češće posjećujem središte grada. U večernjim satima posjećujemo ukrašeni Zrinjerc, prigodne programe i božićni sajam na Zrinjercu te nedalekoj Bogovićevoj ulici. Jedna od već tradicionalnih atrakcija koju posjećujemo su i Žive jaslice u prirodnoj veličini na Kaptolu. Ujedno to je moja preporuka, za sve koji se nađu u Zagrebu u ovo doba godine, što bi neizostavno trebali posjetiti.«

J. D. B.

Trg Josipa bana Jelačića

stranih turista. Za njih i domaće, grad je ponudio brojne delicije, a za *najluđu noć* se iščekuje tradicionalni vatromet na trgu i nastupi brojnih izvođača – **Jura Stublić** i **Film**, **Jurica Pađen** i **Aerodrom**, **Davor Gobac**, **Boris Leiner**, **Renato Metessi** i **Telefon Blues Band**.

Prema riječima zagrebačke studentice iz Subotice, **Ivane Rudić**, za nju je advent u Zagrebu harmonija mirisa, okusa, zvu-

kuhanom vinu i slanim kobasicama, božićna glazba u pozadini, generacija od 7 do 77 godina, te nasmijani gradonačelnik koji pozdravlja svakoga. Nisam Zagrepčanka ali se osjećam tako zbog duha kojim odiše grad. Voljela bih istaknuti prikazivanje Orašara u Hrvatskom narodnom kazalištu, balet se prikazuje svake godine u prosincu već 120 godina, generacije i generacije Zagrepčana odrasle su uz njega,

Trg Josipa bana Jelačića

Zrinjerc

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MIRA 2015.

Ne više robovi, nego braća

Globalizacija ravnodušnosti, koja danas opterećuje živote mnoge braće i sestara, traži od svih nas da postanemo tvorci nove globalizacije solidarnosti i bratstva, koja im može dati novu nadu, ističe se u poruci pape Franje povodom Svjetskog dana mira koji se slavi 1. siječnja 2015. Poruka ima za temu »Ne više robovi, nego braća« i posvećena je temi ropstva, toj »odurnoj pojavi« i »rani na tijelu suvremenog svijeta, rani na Kristovu tijelu«, kako ropstvo definira Papa u svojoj poruci čiji dio donosimo.

Na početku nove godine, koju prihvaćamo kao milost i dar ljudskom rodu, želim uputiti, svakom muškarcu i ženi kao i svim narodima i državama svijeta, čelnicima država i vlada te vjerskim vođama, iskrene želje za mirom, koje pratim svojom molitvom da prestanu ratovi, sukobi i mnoga trpljenja i patnje izazvane bilo ljudskom rukom bilo starim i novim epidemijama i razornim učincima prirodnih katastrofa. Molim na poseban način da se, odgovarajući na naš zajednički poziv da surađujemo s Bogom i sa svim ljudima dobre volje na promicanju sklada i mira u svijetu, možemo othrvati napasti da se ponašamo na način nedostojan našeg čovječstva.

MNOGA LICA NEKADAŠNJEG I DANAŠNJEG ROPSTVA

Još od davnina razna su društva poznavala pojavu podjarmljenosti jednog čovjeka drugom. Bilo je povijesnih razdoblja u kojima je institut ropstva bio općenito prihvaćen i pravno uređen. Posebnim je propisima bilo određeno tko je rođen slobodan a tko je, naprotiv, rođen u ropstvu, kao i uvjeti u kojima je osoba, rođena slobodna, mogla izgubiti svoju slobodu odnosno ponovno

je steći. Danas, kao posljedica pozitivnog razvoja svijesti čovječanstva, ropstvo, taj zločin protiv čovječnosti, je formalno ukinut u svijetu. Ipak, usprkos tome što je međunarodna zajednica usvojila brojne sporazume s ciljem iskorjenjivanja ropstva u svim njegovim oblicima i pokrenula razne strategije za borbu protiv te pojave, i danas su milijuni ljudi – djeca, muškarci i žene svih životnih dobi – lišeni slobode i prisiljeni živjeti u uvjetima sličnim ropstvu.

NEKI DUBOKI UZROCI ROPSTVA

Danas, baš kao i nekoć, u korijenu ropstva se nalazi jedno shvaćanje osobe koje dopušta mogućnost da se s njom postupi kao s pukim predmetom. Čovjeka, stvorena na Božju sliku i priliku, prisilom i prijevarom ili tjelesnom ili psihološkom prisilom lišava se slobode, njime se trguje i svodi ga se na nečije vlasništvo. Riječju, tretira ga se kao sredstvo, a ne kao cilj.

Često se, promatrajući fenomen trgovine ljudima, ilegalne trgovine migranti-

ma i mnogih drugih znanih i neznanih lica ropstva, stječe dojam da se sve to događa u ozračju opće ravnodušnosti. To je, nažalost, velikim dijelom istina. Ipak, želim spomenuti veliki i često tihi trud koje mnoge redovničke zajednice, osobito ženske, već godinama ulažu u pružanje pomoći žrtvama. Svoje djelovanje redovničke zajednice provode na tri glavna područja: pomoć žrtvama, njihova rehabilitacija pod psihološkim i odgojno-obrazovnim vidom i njihova reintegracija u društvo u kojem žive ili iz kojeg potječu..

GLOBALIZIRATI BRATSTVO, A NE ROPSTVO ILI RAVNODUŠNOST

U svome »naviještanju istine o Kristovoj ljubavi u društvu«, Crkva neprestano čini djela milosrđa nadahnutu istinom o čovjeku. Ona ima zadaću pokazati svima put prema obraćenju, koje nam omogućava promijeniti način na koji gledamo svoje bližnje, prepoznati u drugome, o kome god da se radilo, brata i sestru u čovječstvu i prepoznati njihovo duboko dostojanstvo u

istini i slobodi. U svjetlu svega navedenog, želim pozvati sve da, u skladu s vlastitom ulogom i vlastitim odgovornostima, čine djela bratstva prema onima koje se drži u stanju ropstva. Neki od nas, zbog ravnodušnosti, ili financijskih razloga, ili zbog zaokupljenosti svakodnevnim brigama, zatvaraju oči pred tim. Drugi, naprotiv, odluče učiniti nešto pozitivno, uključiti se u udruge civilnoga društva ili činiti male svakodnevne geste – koje imaju veliku vrijednost! – poput upućivanja jedne riječi, pozdrava ili osmjeha. To nas ništa ne stoji ali može dati nadu, otvoriti put i promijeniti život drugoj osobi.

Znamo da će Bog svakoga od nas pitati: »Što si učinio za svoga brata?« (usp. Post 4, 9-10). Globalizacija ravnodušnosti, koja danas opterećuje živote mnoge braće i sestara, traži od svih nas da postanemo tvorci nove globalizacije solidarnosti i bratstva, koja im može dati novu nadu i pomoći im da hrabro kroče usred problemâ našega doba kao i nove obzore koje ono nosi sa sobom i koje Bog stavlja u naše ruke.

Prema: KTA

VIJESTI

Božićni koncert u subotičkoj katedrali

Veliki Božićni koncert bit će održan 28. prosinca u subotičkoj katedrali bazilici svete Terezije Avilske. Na koncertu sudjeluju katedralni zbor *Albe Vidaković*, katedralni zbor *Svete Terezije*, katedralni dječji zbor *Zlatni klasovi*, Komorni zbor *Collegium musicum catholicum*, Komorni zbor *Pro Musica* i Subotički tamburaški orkestar. Zborovima i orkestrom će ravnati **Kristina Čikoš** i **Miroslav Slantić**. Koncert počinje u 19 sati, a ulaz je slobodan.

U susret blagdanima

26. prosinca – sv. Stjepan, Krunoslav
 27. prosinca – sv. Ivan
 28. prosinca – SVETA OBITELJ, Nevina dječica
 31. prosinca – Silvestar papa, Stara godina
 1. siječnja – Nova godina
 6. siječnja – Bogojavljenje, Sveta tri kralja

RADIO MARIJA

NOVI SAD	90,0 MHz
SUBOTICA	90,7 MHz
SOMBOR	95,7 MHz
PLANDIŠTE	88,4 MHz
NIŠ	102,7 MHz
LESKOVAC	107,4 MHz

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Božić se često naziva najradosnijim blagdanom. Ali, koje je porijeklo te radosti? Radosnom raspoloženju svakako doprinosi ambijent proslave Božića, mnoštvo ukrasa i lampica u kućama, na ulicama i parkovima. Raduje nas običaj darivanja koji je potrošačko društvo uspjelo nametnuti, a koji je davno prešao mjeru simbolike i postao izraz rastrošnosti i neumjerenosti. A raduje nas i obiteljsko ozračje. Danas kada obitelj živi u stalnoj strci, kada roditelji nemaju vremena za djecu, a bračni drugovi jedva da se viđaju, to je jedan od rijetkih dana u godini kada se obitelj okuplja i uživa u svom zajedništvu. A gdje je tu Isus? Je li Bog jedan od izvora božićne radosti? Pa jeste, reći će mnogi, a pod time će misliti na zajedničke izrade prikaza Isusovog rođenja u štali koji su, kao i sve drugo u božićno vrijeme, blještavi i raskošni, pa zamućuju čovjeku skromnost i jednostavnost Božjeg dolaska na ovaj svijet. U Isusovom rođenju, kao ni u cijelom njegovom životu od jaslca do križa nema raskoši i blještavila, već mnogo jednostavnosti, poniznosti, služenja, a povrh svega ljubavi.

Proslava Božića pravi je trenutak da razmišljamo o smislu Isusovog dolaska na svijet, o njegovim posljedicama za čovjeka. U pravo to nam otkriva sv. Ivan na početku svoga evanđelja. Možda će se nekom ovaj tekst učiniti suviše filozofski, kompliciran i težak, ali ako se u njega malo dublje uđe on otkriva smi-

I Riječ tijelom postade

sao Božića i daje odgovore na mnoga pitanja o Bogu i njegovu Sinu. Ako čovjek dublje promišlja riječi s početka Ivanovog evanđelja one mu postaju, kako kaže naš teolog **Ivan Šaško**, »i nagradom i bogatstvom«.¹

UTJELOVLJENA RIJEČ

»I Riječ tijelom postade i nastani se među nama« (Iv 1, 24). Riječ Božja toliko se približava ljudima da postaje čovjek u svemu nam sličan osim u grijehu. U Isusu Božja riječ uzima obličje ljudima vidljivo, kako bi je bolje upoznali i lakše prihvatili, jer »Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu« (Heb 1, 1-2), a mi u ovom vremenu slavimo Riječ koja samo radi čovjeka postaje tijelom. Riječ koja bijaše Bog (usp. Iv 1, 1), ali u najvećoj skromnosti, najvećoj jednostavnosti dolazi na ovaj svijet kako bi je svijet što bolje upoznao i prihvatio. Tako Bog svemoguć i svesilni ulazi u ovozemaljsko postojanje u liku djeteta, u štali među životinjama, a za prve goste poziva skromne pastire. U takvom ozračju on koji nadvisuje ovaj svijet poručuje da želi biti blizak svima, da ne želi da se skromni ljudi, koji u ovozemaljskim uvjetima nemaju ni ugled ni moć, osjećaju nedostojni njegove blizine.

Po Isusovom životu, svim njegovim djelima, susretima, čudesima, ljubav Božja dobiva lik i na konkretan, opipljiv način dolazi čovjeku u susret. Stoga je Božić za kršćane pro-

1 Ivan ŠAŠKO, »Što razmotrimo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu«, u: Ante CRNČEVIĆ, *Obasja ih svjetlom*, Zagreb 2008., 25.

slava utjelovljenja Božje ljubavi koja nam je izrečena. Radost ovog blagdana dolazi od svijetlosti koja njegovim rođenjem svijetli u tami ovoga svijeta i ta ga tama ne može obuzeti, jer je on onaj Bog koji »potlačenima vraća pravicu, a gladnima kruha daje« (Ps 146, 7).

RIJEČ I CRKVA

Riječ Božja postala je tijelo te se toliko približila ljudima da je nestao svaki izgovor kako se teško nasljeđuje jer je apstraktna i daleka. Ali, »k svojim dođe i njegovi ga ne primiše« (Iv 1, 11). Njegovi kojima je došao nisu samo Židovi, njegovi smo mi, Crkva, novi narod Božji. Zato on mora biti primljen u naše srce, u našu vjeru. Ali, vjera nisu samo izgovorene riječi, nego djela, život. Nju ne čine napamet naučene fraze i molitve izgovorene u određenom trenutku. Kao što govor čine i riječi i geste, tako vjeru čine i riječi i djela. Ako vjera u čovjeku živi to će izricati cijeli njegov život. Slavlje utjelovljenja Riječi podsjeća Crkvu da po njoj ljudi trebaju čuti, vidjeti i osjetiti Riječ. Crkva koja je tijelo Kristovo trebala bi biti mjesto prepoznavanja Krista, mjesto u kojem su srca otvorena za Boga, pa snagom te otvorenosti nastavljaju djelovanje Riječi u svijetu.

Radost Božića, radost je zbog silne Božje dobrote po kojoj nas je udostojio svoje Blizine. Ali, radost i zbog zadaće koju smo primili kao njegov narod, da ga približimo i učinimo vidljivim u ovom svijetu. Način na koji ćemo to ostvariti pokazuje nam dijete koje leži povijeno u jaslama, a koje od prvog do zadnjeg trenutka svog ljudskog života ljubi Oca i ljude.

Izvučeni dobitnici Božićne nagradne igre *Hrvatske riječi*

U prostorijama NIU *Hrvatska riječ* u četvrtak 18. prosinca, pred članovima komisije u sastavu **Branimir Kuntić** – predsjednik komisije, **Ljubica Vujković Lamić** i **Mirjana Dropulja**, izvučeni su dobitnici Božićne nagradne igre *Hrvatske riječi*. Nagrade je izvlačila **Lucija Vukov**, učenica III. h OŠ *Matko Vuković*.

Prva nagrada:

Perilica rublja – dar *Hrvatske riječi*,

Petar Marcikić, Ivana Kvale 27 Subotica

Druga nagrada:

Kupatilski namještaj – dar Bane Subotica

Mira Temunović,

Željka Milivojevića 37 Subotica

Treća nagrada:

Ženski bicikl – dar Venera bike Subotica

Dejan Rukavina,

Ivana Antunovića 34 Subotica

Sretnim dobitnicima čestitamo i pozivamo ih da se jave u redakciju *Hrvatske riječi*, Trg cara Jovana Nenada 15/II i preuzmu dobitni vaučer.

Svim sudionicima nagradne igre zahvaljujemo na sudjelovanju i želimo im više sreće u sljedećim nagradnim igrama.

HRVATSKA UDRUGA BEZDANSKA MARINA

Darovi đacima

Hrvatska udruga *Bezdanska marina* iz Bezdana osigurala je novu donaciju za učenike Osnovne škole *Bratstvo – Jedinstvo* u Bezdanu koji pohađaju izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. »Učenici su na dar dobili zvučnike i plazma TV. Obzirom da je od Hrvatskog nacionalnog vijeća stiglo 25 paketića za djecu iz nižih razreda *Bezdanska marina* je osigurala paketiće i za ostalu djecu, tako da je božićne darove dobilo svih četrdeset dvoje učenika koji pohađaju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kultu-

re. Za učenike viših razreda pripremili smo darove koji su prikladni njihovom uzrastu«, kaže

predsjednica *Bezdanske marine* **Vesna Zelenika**. Ovo je, u ovoj školskoj godini, druga donaci-

ja bezdanskoj školi i učenicima, koji su odabrali izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. »Prvo smo osigurali projektor i video bim, sada zvučnike i plazma TV, a u planu je da za Uskrs osiguramo prijenosno računalo – laptop i kartu Hrvatske. Time bi naši đaci u Bezdanu imali najosnovnija sredstva za rad. Cilj nam je istrajati i da se izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture održi u bezdanskoj školi i da učenika bude naredne školske godine i više«, kaže Zelenika.

Z. V.

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Službeni glasnik RS broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da su investitori Perčić Aleksandar, Subotica, Tome Rudić Brace br. 3 i Perčić Arsen, Subotica, Ištvan Viga 1g, podnijeli zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš za Projekt:

Izgradnja ekonomskog objekta za uzgoj koka nosilja, na katastarskoj parceli br. 37032/5, k.o. Donji grad.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 19.12.2014. godine do 29.12.2014, u vremenu od 10 do 12h.

Zainteresirana tijela, organizacije i javnost u gore navedenom roku, ovom nadležnom tijelu mogu dostaviti svoje mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš predmetnog Projekta.

HRVATSKI VLADARI (XI. DIO)

Piše: Dario Španović

Posljednji kralj hrvatske krvi

Nakon smrti kralja **Dmitra Zvonimira**, koji nije imao muškog nasljednika, u Hrvatskoj su se pojavila dva pretendenta za prijestolje. Hrvatsko plemstvo se podijelilo na dvije strane gdje je većina plemstva podržavala posljednjeg potomka **Trpimirovića, Stjepana**, sinovca kralja **Petra Krešimira** dok je manji dio plemstva podržavao **Jelenu**, ženu kralja **Zvonimira** koja je kraljevsku krunu željela za sebe. Kako je Stjepana podržavala većina plemstva, dalmatinski gradovi kao i visoko svećenstvo, on je okrunjen kao Stjepan II. 1089. godine, ali se već 1090. godine gube zapisi o njemu te se smatra da je umro. Nakon smrti kralja Stjepana II. kraljica Jelena koja je bila sestra ugarskog kralja **Ladislava** pozvala je svoga brata uz podršku jednog dijela plemstva da preuzme vlast nad hrvatsko-dalmatinskim kraljevstvom.

SUKOB S HRVATSKIM PLEMSTVOM

Kralj Ladislav prešao je rijeku Dravu 1091. godine i došao na područje Hrvatske u predjelu Virovitice te kako je na tom području imao podršku hrvatskog plemstva, nije naišao na otpor sve do planine Gvozd (koja se nalazi u središnjoj Hrvatskoj južno od Karlovaca). Na području južno od planine Gvozd, Ladislavova vojska nailazila je na stalni otpor i sukobe s hrvatskim plemstvom što je usporilo njegovo napredovanje, čiji je cilj bio osvajanje dalmatinskih gradova. Prije nego što je uspio doći do mora na sjever Ugarske provalili su Kumani (nomadski narod sa sjevera Crnog mora) što je proizročilo da kralj Ladislav povuče svoju vojsku, a na području između Gvozda i Drave ostavio je svog sinovca **Aloša** da vlada

Petar Snačić

kao hrvatski kralj što je bio znak da osvojenu zemlju ne želi pripojiti Ugarskoj. Nakon 1091. godine Ladislav više nije pokretao vojsku protiv hrvatskog plemstva južno od Gvozda, a kako bi hrvatsku između Gvozda i Drave jače vezao uz Ugarsku, tj. crkveno odvojio od južne Hrvatske osniva 1094. godine zagrebačku biskupiju. Nakon smrti kralja Ladislava 1095. godine na ugarskom prijestolju naslijedio ga je stariji sinovac **Koloman**.

BITKA KOD PLANINE GVOZD

Hrvatsko plemstvo južno od Gvozda godine 1093., izabralo je novog hrvatskog kralja **Petra Snačića** (1093. – 1097.) koji je vladao iz Knina te je bio posljednji hrvatski kralj narodne krvi. Petar je podrijetlom bio iz grada Kamičca s padina Miljevačkog platoa uz rijeku Krku blizu

Drniša, također ne može se sa sigurnošću tvrditi da je bio član obiteljske loze Snačića. Ugarski kralj **Koloman** koncem travnja 1097. godine poveo je vojsku protiv kralja Petra gdje je došlo do bitke u podnožju planine Gvozd. Kralj Petar je izgubio život na bojištu i tako ostao zapamćen kao posljednji hrvatski kralj u njegovu spomen planina dotada nazivana Gvozd dobija novo ime, Petrova gora. Smrt kralja Petra na Gvozdu 1097. godine ipak nije u cijelosti uništila snagu hrvatske vojske koja je i dalje pružala znatan otpor mađarskoj vlasti. Zbog takvog razvoja događaja, godine 1102. dolazi do sklaapanja sporazuma između Hrvata i Kolomana poznatim kao *Pacta Conventa*.

PACTA CONVENTA

Kako je Koloman sve više bio u sukobu i s ostalim Ugarskim

susjedima godine 1102. po svojim poslanicima zatražio je od hrvatskog plemstva da se mirnim putem nagodi. Predstavnici dvanest hrvatskih plemićkih obitelji (**Kačića, Kukara, Šubića, Snačića, Plečića, Mogorovića, Gušića, Čudomirića, Karinjanina, Lapčana, Lačničića, Jamometića i Tugomirića**) koji su vladali između Gvozda i Neretve svojom su voljom izabrali Kolomana za hrvatsko-dalmatinskog kralja. Koloman je pristao na zasebno krunisanje za hrvatsko-dalmatinskog kralja (njega i njegovih nasljednika) kao i održavanja zasebnih sabora u hrvatskim državnim poslovima, također je potvrdio hrvatskom plemstvu pravo na zemljište, a kao slobodni, a ne pokoreni plemići nisu bili dužni plaćati mu porez, već u slučaju rata pomagati s deset konjanika po plemstvu. Prilikom krunisanja u Bigradu, Koloman je prisegom zajamčio sva javna i državna prava hrvatskom kraljevstvu »Ugarska i Hrvatska imat će od sada istoga vladara, ali su dva posebna kraljevstva vezana u državnu zajednicu samo kraljevom osobom«. Ovim činom položaj Hrvatske kao samostalne državne cjeline se nije puno promijenio, već su vladarska prava hrvatskog kraljevstva prešla na Kolomana i njegove nasljednike. Unutarnje uređenje hrvatske politike, sudske, vojne i financijske poslove i dalje je obavljalo hrvatsko plemstvo u sporazumu s kraljem. Prvotni izvornik ugovora *Pacta Conventa* je nakon potpisivanja poslan papi i potom nije vraćen pa je vjerojatno spremljen negdje u Vatikanskom arhivu, a do danas je javnosti poznat njegov kasniji prijepis iz 14. stoljeća **Tome Arhidakona** koji se sada čuva u Narodnom muzeju u Budimpešti.

Obiteljski betlem

Božićnjak je znamenje, rukotvorina reduša, kojim se diče bunjevački Hrvati. Znamenjem je dobrim (daleko) prikoracio granice kraja iz kojeg se počeo širit po svitu. Kako se počeo gušiti život u salašima a s njima zatomljavati (zaboravljati) i starovinski adeti (običaji), čuvari starine su skontali da će od zatomljenja sačuvati božićnjak. Za prvu taku nakanu podmetnio (zauzelo) se 1996. **Grgo Kujundžić** i s Etnološkim odjelom Instituta **Ivan Antunović** napravio prvu izložbu sa 29 božićnjaka.

Izložbama božićnjaka triba pripisati njegov lipči izgled, jel se tisto za tice (figurice) drugačije oblikuje, pa se s njima božićnjak bogatije kiti, posto je i opisom bogatije poruke. To je osobito pokazano na svickoj izložbi obrednog peciva 2002. u nimačkom Ulm-u (v. sliku). Od prve izložbe božićnjaka i pisanja o njemu, izložbe se prave i u drugim mistima, svudan s istom nakanom. Ove godine na izložbi 36 izabrani božićnjaka u Gradskoj kući pokazalo se da je za taj prikaz to mjesto tisto – božićnjacima i gledačima.

Kroz štiva i pripovijdanja božićnjak je dospio na još veći glas. Sad se za njega već otima. Čim se božićnjak da na glas, narod se oko njega skupi, pruža priliku čeljadetu na pokazivanje:

a) da se o njemu znalački pripovijda;

b) da se dotični okiti tuđim perjom;

c) da ga zlobnik izvrgne u ruganje, pa i oskrnavi.

O sudbini božićnjaka u ovom Adventu:

Dana 7. prosinca (decembra) Mala Bosna. Nikoliko godina uobičajena izložba božićnjaka. Reduše Male Bosne su na

Monika Mahnicki, direktorica Muzeja u Ulmu i božićnjak kojeg su za svicku izložbu 2002. ispekle sestre Janja Matković i Lozika Matković - Stantić.

glasu po pravljenu božićnjaka, a pridvodi ih **Marija Matković**. Da ova izložba na bude primerena ko ranije nastarali su se organizatori: a) među božićnjake su izmislili nekoliko pravoslavnih slavskih kolača. Obadva obredna peciva su sami za sebe svetinja. Dovodit ih u vezi s Božićom po gregorijanskom kalendaru najblaže je – neznanje. b) Oko božićnjaka pivaje se samo pobožne božićne pisme, čestita Isusovo porođenje, a izložbu božićnjaka »okitit« igrama (plesom) pa još šumadijskim narodnim igrama, božićnjak je oskrnavljen. c) Otvaranje izložbe je prošlo brez makar oskudnog tumačenja šta je božićnjak, najblaže je neznanje. Nek organizatorima Bog oprosti.

Malo posli smo osvidočeni pokazom izložbe u Zagrebu:

SLIKE OD SLAME I * BOŽIĆNJACI * BAČKIHRVATA BUNJEVACA.

Izložba. Etnografski muzej, Zagreb. Od 6. prosinca 2014. do 11. siječnja 2015.

Začetku pripovijdanja o nakani nema se šta prigovoriti. Lipo i fale vridno, pa još kad je udivljeno da **Marija Vukov** pokaže kako se pravi božićnjak skontan je stručni, znalački pokaz znatiželjnima kako se peče i kiti božićnjak.

Iz obavisti Etnografskog muzeja znamo da je: Izložba ostvarena na poticaj HKPD **Matija Gubec** i Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta te Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba uz podršku Etnološkog odjela **Blaško Rajić** pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost **Ivan Antunović** iz Subotice.

Kako se izložba božićnjaka može pravit u poticaj, tj. u svojatanje čak i onog, ko se u svojoj

aktivnosti ne bavi božićnjakom, al ga izhasnirao (iskoristio) za mamac puka na izložbu slika od slame, primer je kako se kiti tuđim perjom.

Pridnjaci iz **Ivana Antunovića** i pridnjaci Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata u početnom dogovoru o poticaju nisu ni klapili (sanjali), a kamol divanili. Ovako je ispalo da idejni tvorci nisu kadri (sposobni) sami prirediti izložbu – triba njim poticaj. Kako je došlo do poticaja – o tom muk. Pridnjaci poticaja su očli korak dalje od poticanja pa su puk na izložbu božićnjaka priko interneta pozivali s naslovnim slikom od slame **Marije Dulić, Deran s pivcom** 1990. Smislili su da je dosta spomeniti božićnjak, a ne i pokazati ga. I po ovom pozivu nek puk po slici goneta kake veze ima slamavi kokošinjac, deran i pivac s božićnjakom. Malo bolje upućeni na sliku ne vide božićnjake pa se mogu pitati da su ih pridnjaci poticaja sklonili: za kokošinjac el u njega, malo dalje od njega el... di?

Božićnjak je oskrnavljen. Sklon sam misliti da je to urađeno slučajno. Zato svim osobama koji su pomogli da se na ovoj lipo osmišljenoj izložbi, nehotice el neznanjom, stvori neslaganje sa učinjenim, nek njim se to oprosti.

Nek se štije tal od naših praotaca – njeva bit božićnjaka:

Božićnjak je betlem, prikaz rođenja Isusa u betlehemskoj volarici (štali); obiteljski je oltar: prid njim obitelj obredno blaguje, pivaje se božićne pisme, čestita se Isusovo porođenje, obredom se slavi Božić, spomendan rođenja Isusa. Božićnjak je dična svetinja Bunjevaca Hrvata.

BOŽIĆNE RADOSTI

Bio anđel

Vrijeme je božićnih radosti. U ne tako davnoj prošlosti Sonta je obilovala brojem većim obitelji. Roditelji i djeca, braća i sestre, bake, djedovi i unučad, živjeli su u ovim danima pobožnosti i čekanja Spasitelja u nekom zanosu, radovali su se jedni drugima, radovali su se božićnom darivanju. Danas ne samo da su rijetke velike obitelji, nego u velikom broju sonćanskih kuća ne živi nitko, ili možda jedno ili dvoje starih.

KRIŠKINGLI

Tako i vlasnica starog albuma iz kojega je ova fotografija, **Marija Andrašić**, samuje u kući u kojoj bi za nuždu mogle živjeti i dvije obitelji. Samuje od prije četiri i pol godine, kad ju je suprug **Mato** napustio i nastavio se družiti s anđelima. Sinovi su sa svojim obiteljima, obilaze majku kad mogu, a ona se raduje svakom dolasku najbližih. U dugim zimskim večerima prijateljuje sa svojim starim albumom. »Eto, život je htio da ostane sama. Duge zimske večeri krate mi fotografije i sjećanja, a kako se bliži Božić, najviše vremena provodim u tihoj molitvi i pregledavanju albuma. Ovo je fotografija mogega sina **Ivice**, snimljena dan-dva poslije Božića 1958. godine. Bez obzira što su to bile teške godine za život, Božić se u našoj kući obilježavao kako dolikuje, pa je tako i te godine Anđel donio *kriškingli* (op. aut. okićeno božićno drveće) trogodišnjem Ivi. Eh, kolika je to bila radost! Ivica je molio Očenaš, što zbog uzbuđenja, što zbog mladosti pomalo napreskok, ali ga je izmolio, a kad se prekrizio, Anđel mu je ostavio drveće, pomilovao ga po obrazu i ostavio mu još malu košaricu u kojoj je bilo jabuka, naranči, oraha i još nekoliko svilenih bombona.

Radosti nije bilo kraja, o susretu s Anđelom Ivica je uzbuđeno pričao svima koji bi tih dana dolazili k nama«, priča baka Marija.

Na fotografiji je vidljivo da je drveće bilo postavljeno pored prozora, gazdarica kaže u *pridnjoj sobi*. Taj prozor gledao je na ulicu, a tijekom božićnih blagdana zastori se nisu navlačili ni noću. Tih godina podovi u sobama sirotinje bili su zemljani, pa ih je u pridnjoj sobi prekrivao tko je čime mogao. Najčešće su to bile *asure*, istkane od rogoza, ili *krpare*, istkane od otpadnog platna, koje bi se cijepalo u vrpce

širine prsta i tako se na najbolji način uporabilo, jer je u to vrijeme bila velika šteta baciti bilo što. Kako se da vidjeti, drveće je bilo okićeno ponekim ukrasom i šećerima. »Imali smo jednu susjedu, Švabicu, s kojom smo bili u vrlo dobrim odnosima, pa je ona mojoj majci, kad se Ivica rodio, dala tih nekoliko ukrasa, a mi smo ih ljubomorno čuvali i svake godine stavljali na drveće. Majka je često odlazila i u Osijek, kako bi na ondašnjoj tržnici ponešto prodala, pa bi tamo kupila i bombone kojima se kitilo drveće. Sjećam se, bilo

ih je plavih, crvenih i bijelih, a kad bi ih djeca pojela, omotač, ili kako su ga zvala zlato, ne bi bacala, nego bi dala majci, koja bi ga čuvala, obično u nekoj knjizi, pa bi za naredni Božić u njega uvijala orase i opet njima kitila drveće«, drhtavim glasom priča baka Marija.

ŽIVOT JE MIRNO TEKAO

Prisjeća se ona i mnogih pojedinosti vezanih za Božić, priča o njima, žali što ti običaji nestaju, žali što puno djece danas nema prilike sve to doživjeti, jer njihovi roditelji ne znaju običaje, nego su u nekom stalnom trku za brojnim obvezama. »Mi smo živjeli nekako puno mirnije nego naša djeca i unuci. Bili smo više okrenuti vjerskom životu, zadovoljniji onim što imamo, danas su svi, od ranoga djetinjstva više okrenuti materijalnom, veliki dio ni ne zna za svoje korijene, za običaje svojih predaka. Već odavno nisam ni čula ni vidjela da je u nekoj kući na Badnju večer Anđel dono kriškingli. Mi smo za našu djecu taj događaj pripremali s užitkom. U Anđela bismo obično spremili moju majku. Odjenući bismo ju u bijelo, na lice bismo joj stavili malo sito, kako bi mogla nesmetano govoriti, a da ju nitko ne prepozna i rasplela bi svoju kosu, uvijek upletenu u *kukulj*. Kad bi se tako pojavila na vratima, noseći drveće, zavladao bi veliko uzbuđenje, pa bi netko jedva izmolio i Očenaš. Poslije bi djeca nekoliko dana prepričavala taj događaj. I svi bi bili sretni i zadovoljni onim što je Anđel donio. Vidim da danas nije više tako, da i veliki dio djece počinje robovati materijalnom, pa ukoliko pod drvcem ne nađu neko od suvremenih čuda tehnike, znaju se i zaozbiljno naduriti«, završava svoja prisjećanja baka Marija.

Ivan Andrašić

Radost Božića

ŠTO SU TO JASLICE?

Jasllice su prikaz Isusova rođenja opisanoga u evanđeljima po Mateju i Luki. Sastoje se od pomičnih ili nepomičnih figurica Djeteta Isusa, Djevice Marije, sv. Josipa te pejsažnih kulisa. Složenije jasllice imaju i mnoge druge likove poput pastira, ovčica, anđela, svetih triju kraljeva i dr. Postoje i žive jasllice s ljudima odjevenima u Mariju i Josipa, koji nepomično stoje, dok živo dijete koje predstavlja Isusa leži u jaslama. Vol i magarac su često sastavni dio jasllica, iako se ne spominju u biblijskom opisu Isusova rođenja.

GDJE SE POSTAVLJAJU JASLICE?

Jasllice se postavljaju u domove na Badnjak i ostaju do blagdana Bogojavljanja, a u crkvama do blagdana Krštenja Isusova. Prve jasllice postavio je sv. Franjo Asiški u talijanskom mjestu Grecciju 1223. godine, dok su prve jasllice s figuricama, postavljene u samostanu Fussen u Bavarskoj, 1252. godine. Jasllice kakve danas poznajemo potječu iz 16. stoljeća, a procvat su doživjele nakon Prvog svjetskog rata. Najstarije hrvatske jasllice, čuvaju se na otočiću Košljunu kraj Krka. Papa Ivan Pavao II. započeo je 1982. godine, tradiciju postavljanja jasllica u Vatikanu na Trgu sv. Petra ispred božićnog drvca.

POVIJEST JASLICA

Prve jasllice, to svi znamo, bile su one u Betlehemu, kada se Isus rodio. Već u ranim stoljećima kršćanstva, vjernici su slikali prizore Isusova rođenja u katakombama. Postoje dokazi, da su kršćani već u 3. stoljeću štovali mjesto Isusova rođenja u Betlehemu. Majka rimskog cara Konstantina, carica Jelena dala je sagraditi baziliku nad mjestom špilje u kojoj se Isus rodio.

U srednjem vijeku, u božićno vrijeme izvodili su se igrokazi, koji su prikazivali Isusovo rođenje i preteča su živih jasllica. Prve takve jasllice postavio je sveti Franjo Asiški, 1223. godine sa živim ljudima i životinjama. Papa Honorije III. odobrio je Franjino postavljanje jasllica u crkve, a sveta Klara Asiška poticala je postavljanje jasllica u samostanima klara. Prve jasllice s figuricama,

za koje se danas zna, postavljene su u samostanu Fussen u Bavarskoj, 1252. godine. Prve crkvene jaslice isusovci su postavili u Pragu, 1562. godine. Jaslice su popularizirali i franjevci, dominikanci, augustinci i drugi. Središte izrade jaslica bila je Italija, pogotovo gradovi Napulj i Genova. Početkom 17. stoljeća, jaslice su se pojavile u našim krajevima. Najstarije hrvatske jaslice iz toga vremena, čuvaju se na otočiću Košljunu kraj Krka.

Božićna križaljka

1. Rodio se na Božić
2. Ime Isusove mame
3. Za vrijeme vladavine kod kralja se rodio Isus?
4. Mjesto u kom se rodio Isus?
5. Tko se osim kralja došao pokloniti Isusu?
6. Tko je obavijestio pastire o Isusovom rođenju?
7. Što kitimo za Božić?
8. Ime Isusovog zemaljskog oca?
9. Božićni kruh s figuricama
10. Mali betlehem koji pravimo u naših obiteljima
11. Misa na badnju večer

SVETA NOĆ

Sveta je noć, nebo treperi,
Jaslice male, slamica meka.
U toploj štatici Marija majka,
rođenje malenog Isusa čeka.

Podimo skupa u svetu noć,
vidjeti dijete, pravoga Boga!
Da spasi ljude i mir donese,
Otac je poslao Sina svoga.

Josip i Marija u noći bdiju
i dahom svojim djetesce griju.
Pjesma anđela s rajskih visina,
hvali i slavi Božjega Sina.

Badnja je noć, tiha i sveta,
na zemlju siđe spasitelj svijeta.
Tri kralja idu, darove nose.
Podimo i mi, poklonimo se!

Ljubica Kolarić-Dumić

Ana Vukov, III.h,
OŠ »Matko Vuković«

Ana Kujudžić, III.h,
OŠ »Matko Vuković«

ZHB TIN UJEVIĆ BEOGRAD

Hrvatska kulturna večer u Parobrodu

Slaveći sedmu obljetnicu od osnutka udruge, Zajednica Hrvata Beograda *Tin Ujević* priredila je 12. prosinca u Ustanovi kulture *Parobrod* u Beogradu kulturnu manifestaciju koja je ponudila likovne, književne, glazbene i filmske sadržaje. Nazočne je pozdravio ravnatelj Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba **Marin Knezović**.

UK Parobrod je ugostio izložbu *Suvremeni hrvatski slikari* koja je vlasništvo *Likovnog kruga Pohizek* iz Zagreba (Sesvete), a čini je 37 slika. Kako se u srijedu

navršilo 59 godina od smrti Tina Ujevića, pjesnika, čije ime nosi beogradska udruga, a koji je zantan dio svog života (oko 10 godina) proveo u Beogradu, priređena je i književna večer u spomen na ovog velikana pisane riječi. Dramski umjetnik **Aleksandar Alač** je nadahnuto govorio Ujevićeve stihove, prikazan je i dokumentarni film *Spomenak*, koji govori o Tinu, a u ovom dijelu večeri sudjelovao je i povjesničar **Milutin Dedić**, brat pjevača Arsena, govoreći malo poznate detalje iz života Tina Ujevića iz njegova života u Beogradu.

Zapažen nastup imao je prof. **Ivan Ljuba**, svirajući na klaviru skladbe Beethovena i Chopina. Predsjednik ZHB *Tin Ujević* **Stipe Ercegović** je ovom prigodom podsjetio na važnost da se pripadnici hrvatske manjine na ovom području, u što većem broju, upišu u posebni birački spiskak te zajednice. Također, Ercegović je prezentirao i jedan humanitarni projekat, kojega je inicirao dr. **Mihajlo Balić**, podrijetlom iz Splita, zaposlen kao liječnik u beogradskoj Hitnoj pomoći. Naime, u Srbiji živi 1115 osoba starijih od 85 godina, a u Beogradu njih 352. Ideja je da se iz evidencije članova udruge,

pronađu svi Hrvati iz spomenute kategorije, te da im se ponudi dodatna medicinska pomoć u vidu obilaska od strane liječnika.

Večer je nastavljena uz domjenak i glazbu nezaobilaznog člana udruge za ovakve prilike i fešte, klavijaturiste **Nenada Neše Labora**. Među gostima su bili predstavnici Veleposlanstva RH u Beogradu, generalni tajnik **Marjan Sabljak** i savjetnica **Pavica Pirija**, zastupnica u Skupštini Grada Beograda **Dunja Figenwald** te liječnik **Marjan Huljić**. Ovu manifestaciju je pomoglo i Hrvatsko nacionalno vijeće.

H. S.

BOŽIĆNI KONCERT U HRVATSKOM DOMU U SOMBORU

U slavu Kristova rođenja

U Hrvatskom domu u Somboru u nedjelju, 21. prosinca, održan je Božićni koncert i izložba božićnog

kolača – božićnjaka. Na izložbi je prikazano tridesetak božićnjaka, pravih malih umjetničkih djela iz Sombora, Lemeša i Subotice.

Dio božićne tradicije Nijemaca prikazala je Udruga Nijemaca *Gerhard* iz Sombora. Božićni koncert osmislila je **Rozmari**

Mik, vjeroučiteljica, a sudjelovali su članovi svih somborskih župa. Prigodne božićne pjesme izveli su članovi pjevačke skupine HKUD-a **Vladimir Nazor**, **VIS Antunić**, **Mješoviti zbor** i **Ivana Butković**, **Trio Presvetog Trojstva**, **Zbor Presvetog Trojstva** i **Svetog križa** i velečasni **Gabor Drobina**, **Mješoviti zbor Presvetog trojstva**, **djeca iz Karmela**, a dvije pjesme na njemačkom recitali su članovi Udruge Nijemaca *Gerhard* iz Sombora.

Dvorana Hrvatskog doma bila je puna posjetitelja, koji su uživali u jednosatnom koncertu, koji se tradicionalno priređuje na Oce.

Z. V.

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

SAMOSTAN SVETOG FRANJE ASIŠKOG U ZEMUNU

Manji broj odziva Božjem pozivu

Školske sestre u Zemunu, djeluju od 1927. godine kada su na poziv profesora svećenika Gunčevića došle u taj grad, gdje su skupa sa svećenikom izgradile samostan i školu, gdje se održavao vjeronauk za najveći broj djece u Srijemu

drugoj. Poglavarica samostana u Zemunu sestra **Zora** u Zemun je iz Pančeva došla 1982. godine kada se u njemu nalazilo više sestara nego danas. Kako nam u razgovoru istakla, neke od sestara su u samostanu predavale glazbu i strane jezike, dok je ona zajedno s drugim sestrama, obrađivala vrt. Najteže vrijeme, kaže sestra Zora, u Zemunu, vjernicima i njima samima, bilo je ratnih devedesetih godina, kada su mnoge sestre, pa i župljani, otišli iz Zemuna. Sada sve manje sestara dolazi u Zemun. Problem su radne vize, ne mogu se prijaviti, pronaći posao, pa iz tog razloga odlaze ili u Sloveniju ili u Austriju: »Nekada je ovdje bilo puno više sestara. Danas nas je na žalost samo pet, uglavnom starih. Prije rata smo u

U Zemunu osim samostana svetog Vinka Paulskog, djeluje i samostan svetog Franje Asiškog u kojem živi i djeluje, pet školskih sestara trećeg reda svetog Franje Asiškog, slovenske provincije. Ovaj samostan, je jedini samostan slovenske provincije koji djeluje na ovim prostorima. Mnoge školske sestre koje su djelovale su preminule ili su se, zbog manjka posla, vratile u Sloveniju. Školske sestre u Zemunu, djeluju od 1927. godine kada su na poziv profesora svećenika **Gunčevića** došle u taj grad, gdje su skupa sa svećenikom izgradile samostan i školu, gdje se održavao vjeronauk za najveći broj djece u Srijemu. Samostanska kapela posvećena Svetoj Obitelji, nalazila se u dugoj zgradi Hrvatskog katoličkog doma koja im je

svojevremeno oduzeta, gdje se nalazila i prva sestrinska škola u Srbiji, vrtić, domaćinska i glazbena škola, gdje su se održavale i ostale pastoralne aktivnosti.

POGUBNE DEVEDESETE

Kao što je na početku rečeno, u ovome samostanu djeluje samo pet sestara koje su umirovljenice i brinu o bolesnima i jedna o

Mjesto uspomena u samostanu

Samostanska kapela

s. Zora

s. Vitalija

mnogim gradovima Srbije imale svoje kuće, a sada samo ovdje u Zemunu. Mi u Sloveniji u glavnoj kući imamo 40 studenata i naša provincija ima više posla s mladima u školi, dok je ovdje to slabo. Brinemo se o samostanu, samostanskoj kapeli koliko god možemo sa svojim sredstvima od mirovine, ali pomaže nam i provincija jer bez njihove pomoći ne bi mogle održavati kuću. Sestra **Ozana** pomaže u crkvi, a mi ovdje kod franjevaca«, kaže sestra Zora.

ŽEDNI VJERE I BOGA

Jedna od sestara u samostanu je i sestra **Vitalija Marti**, koja je već pune 62 godine

časna sestra. Iako ima 86 godina, brine o samostanu, o čistoći, o samostanskoj kapeli, pomaže u kuhinji... Preobučena je na Rabu 1952. godine, sa samo 12 godina skupa s još dvije sestre. Kako kaže, tada pod zaključanim vratima jer je to tada bilo zabranjeno. Nakon postulature na Rabu, prešla je u novicijat u Pančevo, da bi se 1953. godine zaposlila u bolnici, završila srednju i višu medicinsku školu nakon čega je radila na dječjem odjeljenju sve do mirovine 1998. godine. Nakon toga premještena je u Beograd i nakon zatvaranja njihove kuće zajedno s još sedam sestara, došla je u Zemun. Tu je bila dve godine kada odlazi

»Sestre uglavnom danas dolaze s nešto više od 20 godina. Najpre je kandidatura, zatim postulatura koja traje 6 mjeseci, novicijat i tek onda se oblače kada postanu punoljetne, a to sve traje oko dvije godine, nekad i više – ovisno od vremena koje im je potrebno da shvate koliko žele takav život«, kaže sestra Vitalija

u Niš gdje je najviše pastoralno djelovala, svirala u crkvi, vodila vjeronauk s djecom, pomagala udovicama i kako kaže najviše voljela raditi sa siromasima, kojima je cijeli život duhovno i na svaki drugi način nesebično pomagala: »U Nišu smo djelovale četiri godine. Kada nismo mogle više financijski izdržati prodale smo kuću i došle ovdje u Zemun. Volim raditi s mladima i uopćeno duhovni rad s ljudima. Oni su žedni vjere i Boga, ali je to nekako plitko, ne zadržava se i čim treba neka žrtvica, onda ih nema«, kaže sestra Vitalija.

Danas se sve manje žena prihvaća poziva časne sestre. Po riječima sestre Vitalije, kada raz-

govara s nekima od njih, tvrde da je to teško, ali ona kaže da nije i prema svom iskustvu ističe, da je ona čim je vidjela sestre to i zavoljela: »Odmah sam se odazvala Bogu sa svojih 12,5 godina. Bog pomogne, a na to trebaju danas roditelji utjecati i gajiti taj osjećaj kod djece«.

Sestre u Zemunu, trude se nesebično pomagati svima. I pored toga što ih je ostao mali broj, svakog putnika namjernika lijepo ugoste, porazgovaraju s njime i pružiti potrebnu pomoć. Nažalost budućnost ovog samostana je neizvjesna. Do sada su časne sestre slovenske provincije, imale gdje otići, sada je situacija drugačija. Časne sestre iz Zemuna razmišljaju o tome što će biti u budućnosti kada ih bude još manje, i kada se više ne budu mogle same starati o svemu. Čini se prema riječima poglavarice samostana, da će se morati učiniti isto kao i mnogo puta prije, kada su kuće prodavane, a sestre premještena u druga mjesta. Nažalost, ako se to dogodi i ovoga puta, jedina mogućnost bit će otići u Sloveniju, u matičnu provinciju.

Suzana Darabašić

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svjelionik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljakom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljakom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljakom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba

• 18.15 *Vojvodanski tjedan*
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

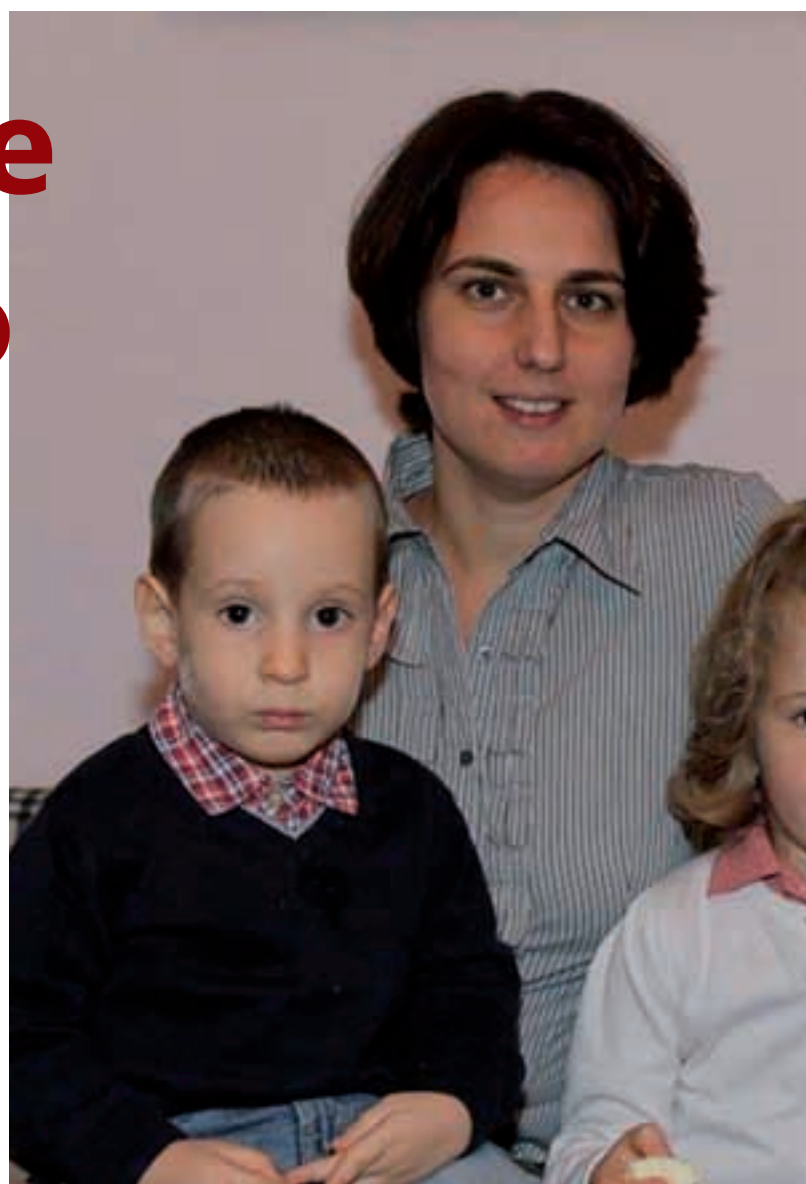
MARIJA MANDIĆ, LIJEČNICA IZ SUBOTICE

Najvažnije je zajedništvo u obitelji

Marija Mandić, rođena **Matarić**, po rođenju je Somborka, ali su je posao i brak s **Danijelom** odveli u Suboticu. Marija je majka **Antonije** (5), **Petra** (3,5) i **Marte** (2), liječnica je na specijalizaciji iz interne medicine, autorica *Kuharskog dnevnika bebe Marte*, suradnica *Radio Marije*, članica je Vijeća Katoličkog društva *Ivan Antunović*. Često je u Somboru, za koji je veže obitelj – roditelji, brat i sestra i njihova djeca. Ovaj razgovor dogovorile smo na promociji *Kuharskog dnevnika bebe Marte* u Somboru i to trećeg dopunjenog izdanja, a prošla je samo godina od tiska prvog izdanja, ovog jedinstvenog vodiča za mlade majke.

Marija je rođena u obitelji **Stane** i **Pavla Matarića**, odrastala je u Somboru i na salašu u okolici Sombora uz nešto mlađeg brata **Gašpara** i dvanaest godina mlađu sestru **Anu**. Marija se tog vremena, usprkos tomu što su to bile one krizne 90-te, sjeća kao jednog lijepog perioda svojeg života, jer, kaže, kao obitelj držali su se zajedno i to ih je održalo. »Kada smo brat i ja otišli svatko na svoj fakultet u Somboru je ostala naša sedmogodišnja sestra i tu smo se na neki način kao brat i sestre udaljili. Što bi rekle moja mama i mlađa sestra, otišla sam s 18 godina i više se nikada nisam vratila. Mislim da smo tu najviše

bile uskraćena Ana i ja u našem sestrinskom odnosu, ali sve to dođe vremenom na svoje i kada sam ja bila trudna s Martom, ona je čekala svoje prvo dijete što nas je ne neki način ponovno spojilo«, priča nam Marija. Pitamo Mariju je li oduvijek maštala kako će postati liječnica, a ona kaže da je pri kraju srednje škole imala dvojbu – studij matematike ili medicine. No, prevagnula je medicina, a na neki način tomu je uzrok i već spomenuta sestra Ana, jer je Marija poželjela da i ona nesebično pomaže drugima, kao što je to poslije Aninog rođenja činio poznati somborski dječji liječnik **Vladimir Tintor**. »Rekla bih da sam napravila pravi izbor i ne mogu zamisliti ni jedan drugi posao osim liječničkog«, reći će uz osmijeh Marija. Iako posvećena studijama, kaže nije ostala uskraćena ni za druženja, ni druga interesovanja kao što je planinarenje, medicinijade i druge aktivnosti. Kao studentica volontirala je na intenzivnoj njezi u Kliničkom centru u Novom Sadu, a poslije okončanja studija na Institutu u Srijemskoj Kamenici. No posao, ali i jedan Danijel, iz Novog Sada odveli su je u Suboticu, gdje se odlično snašla i kao liječnica opće prakse. Interesantna je i priča o poznavanju s Danijelom. Stanovali su u istom studentskom domu, Marija se družila s njegovim

sestrama, ali su se upoznali tek pri kraju studija na hodočašću u Mariju Bistricu.

OBITELJ

Marija i Danijel, koji je profesor elektrotehničke grupe predmeta u Tehničkoj školi u Subotici, za tri godine dobili su troje djece, što je i bila njihova želja. »Oboje smo iz obitelji u kojima ima po troje djece, pa smo i sami željeli da imamo troje djece. Od početka smo htjeli ostati samostalni u odgajanju djece, da se mi skroz posvetimo i damo našoj djeci. Naravno da pomoć uvijek imamo, ukoliko nam zatreba, ali olakotna okolnost bila je i ta što sam ja praktički pet godina kod kuće, uz djecu. Naš svaki dan je dinamičan, zanimljiv. Kod nas

postoje dva pravila – ne gleda se televizija i ne jede se čokolada. I još jedno pravilo – jede se za stolom«, odaje nam Marija »tajnu« održavanja reda u kući s troje male djece. I pored svega stižu da dođu i u Sombor, gdje uvijek ima dinamike i dešavanja, bilo da je to odlazak na salaš, plivanje na kanalu ili bazenu, veslački trening. Stigli su i na Maraton lađa na Neretvi, gdje su djeca u mama Marija bodrili tatu Danijela, koji vesla za ekipu HKUD-a **Vladimir Nazor** iz Sombora.

U vrijeme našeg susreta s Marijom išli smo u susret Božiću. Antonia i mama Marija stigle su pripremiti i božićni kolač za izložbu u Subotici. Za obitelj Mandić Božić znači zajedništvo u obitelji, pa će tako provesti i ovaj Božić.

MEDICINA

Marija je uposlena kao liječnica opće prakse u Doma zdrav-lja. »Moje je mišljenje, a vidim i po reakcijama mojih pacijenata da sam se lijepo snašla u općoj

praksi. Nije to vrhunska medicina kakvu sam vidjela u Kamenici, već više razumijevanje pacijenata, razgovor s njima. Dopalo mi se to, pa sam prvo krenula na specijalizaciju iz opće prakse, ali kada je otvoren novi natječaj i kada se ukazala prilika za spe-

cijalizaciju iz interne medicine, nisam dvojila, ipak sam se opredijelila za internu medicinu«, priča nam liječnica Marija. No, iako je pet godina van ambulate Marija nije zanemarila medicinu, pa je svake godine objavljivala po neki stručni rad. U vrijeme kada ovaj tekst bude objavljen Marija će ponovno biti u bijelom mantilu na poslu, ali ne u ambulanti opće prakse već na bolničkim odjelima, koja kao specijalizant mora obići. Od naredne jeseni čekaju je predavanja u Novom Sadu, učenje, kolokviji, ispiti.

Marija je suradnica i *Radio Marije*, a počela je još kao studentica u Novom Sadu, a suradnja za *Radio Marijom* ponovno je nastavljena prije pola godine u Subotici. Jedno mjesečno Marija u kontakt emisiji govori o zdravlju, dijeli savjete ili jednostavno samo porazgovara sa slušateljima koji se uključe u program.

KUHARSKI DNEVNIK

Ako je netko od čitatelja pomislio da je tu kraj interesiranja i angažiranju ove mlade majke i liječnice u krivu je, jer Marija je i autorica knjige, koja je za godinu dana doživjela svoje treće dopunjeno izdanje. Riječ je o knjizi recepata i savjeta o prehrani bebe do prve godine *Kuharski dnevnik bebe Marte*. »Nismo mogli ni sanjati da će prvo izdanje od 500 primjeraka brzo se rasprodati i da će tri mjeseca poslije toga biti tiskano drugo izdanje, a onda, godinu dana od objavljivanja knjige i treće izdanje. Drago mi je da našu knjigu koriste majke

u Bosni, Crnoj Gori, Makedoniji, krenulo je i u Hrvatsku, javljaju nam se majke iz Singapura, Kalifornije, Danske, Švicarske«, kaže autorica *Kuharskog dnevnika bebe Marte*. A upravo su majke te koje su u knjizi prepoznale dragocjeni vodič za odgajanje djece, jer osim recepata knjiga sadrži i savjete i sve probleme s kojima se u odgajanju djece suočavaju sve majke. Pisana iskreno, s puno majčinske ljubavi, knjiga je lako našla put do onih kojima je namijenjena. »Znajući koliko je pravilna prehrana važna i kako nas skoro predodređuje za nastanak mnogih bolesti kasnije u životu imala sam strepnju hoću li ja to pravilno raditi sa svojom djecom. Iste nedoumice i pitanja imala sam i kod prvog i kod drugog djeteta, a sve se opet ponovilo kada smo čvrstu hranu počeli uvoditi Marti, našem trećem djetetu. Razmišljala sam tada kako bi bilo dobro da imam negdje pročitati sve ono kroz što sam već prošla. Tako sam jednu večer osnovala grupu na Facebooku *Kuharski dnevnik bebe Marte*, gdje sam pisala što sam Marti davala svaki dan od njezinog prvog zalogaja koji nije bio majčino mlijeko i kako je ona reagirala na to. Zamisao mi je bila da grupa bude mjesto za poticaj drugih, a razvila mi se ideja o pisanju knjige. Sve se posložilo i Bogu hvala, ono što nikada nisam mogla sanjati, ostvarilo se«, kaže Marija.

Tu bi i mogli završiti ovu našu priču, ali kada je Marija u pitanju povoda za nove priče s njom bit će i ubuduće.

Zlata Vasiljević

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Đure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

NOVOGODIŠNJA AKCIJA

-50%

Na SVE dioptrijske okvire i sunčane naočale!

TÓTH OPTIKA SUBOTICA

024 551-045

[01.12.2014. - 28.02.2015.]

POGLED S TRIBINA

Kostelić ili Čilić

Stigao je kraj ove 2014. godine i vrijeme je zbrajanja svih postignutih sportskih rezultata. Najbolji sportaši i sportašice dobivaju priznanja od najrelevantnijih sportskih institucija čiji bi stručnjaci trebali i morali biti najkompetetniji i najobjektivniji u svojoj konačnoj procjeni. Ali dva najprestižnija stručna izbora u Hrvatskoj, godišnje nagrade Hrvatskog olimpijskog odbora i Sportskih novosti, ovoga puta razmimoišle su se u prilikom izbora najboljeg sportaša za 2014. godinu.

Hrvatski olimpijski odbor proglasio je skijaša **Ivicu Kostelića** za najboljeg, obrazloživši svoj izbor osvojenom srebrnom medaljom na zimskoj Olimpijadi u Sočiju. Na drugoj strani, u tradicionalnom izboru Sportskih novosti, za laureata godine izabran je tenisač **Marin Čilić**. Izbor struke najviše je vrijednovao njegovo osvajanje US Opena, naslov Grand Slam šampiona.

I podigla se javna polemika. Tko je u pravu?

Hrvatski teniski savez je prosvjedovao protiv odluke HOO, smatrajući kako je učinjena nepravda najboljem hrvatskom tenisaču. HOO je svoju odluku obrazložio svojim statutom koji na prvom mjestu vrjednuje olimpijsko odličje kao najveće sportsko dostignuće.

I tko je, dragi naši čitatelji po vama u pravu?

Osobno držim kako je osvajanje Grand Slam naslova Marina Čilića u ovim okolnostima za nijansu veće dostignuće u odnosu na olimpijsko odličje Ivice Kostelića.

Čilić je do naslova stigao zabilježivši sedam uzastopnih pobjeda u susretima igranim u tri dobivena seta, postajući tek drugi Hrvat kome je uspelo podignuti pokal namijenjen osvajačima najvećih teniskih turnira. Podsjetimo se kako su u posljednjoj dekadi Grand Slam naslove osvajala samo četvorica tenisača (**Đoković, Nadal, Federer i Murray**), uz ovogodišnji iznenađujući naslov **Wawrinke** u Australiji. Zbog toga je Marinovo osvajanje New Yorka i medijska pozornost koju je podizanjem pobjedničkog pokala izazvao, objektivno gledano zbilja najveće hrvatsko muško dostignuće u protekloj godini.

Bez dileme **Sandra Perković** proglašena je najboljom hrvatskom sportašicom u oba izbora.

D. P.

ŠAH

Božićni trunir u Nazoru

SOMBOR – **Branko Malbaša**, pobjednik je Božićnog turnira, koji je u HKUD-a *Vladimir Nazor* organiziralo od 18. studenog do 16. prosinca. Na ovom, petom po redu turniru, drugo mjesto osvojio je **Zoran Čota**, a treće **Zlatibor Stanković**. Prvoplasiranom Malbaši ovo je druga pobjeda za redom na *Nazorovom* turniru. **Martinu Čuvardiću** (77) uručena je zahvalnica za redovito sudjelovanje na turnirima društva. Na Božićnom turniru sudjelovalo je 16 igrača članova društva i sportske sekcije.

Pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić** najavljuje Memorijalnu turnir prof. *Franja Matarić*, koji počinje 21. studenoga.

STOLNI TENIS

Gabrić pobjednik turnira

SOMBOR – U Hrvatskom domu u Somboru, 17. prosinca, održan je 5. Božićni turnir, na kome je sudjelovalo 16 igrača članova društva i sportske sekcije. Pobjednik turnira je **Nebojša Gabrić**, drugo mjesto osvojio je **Ferenc Haler**, treći je bio **Atila Vujević**, a četvrti **Ivan Gekić**.

Z.V.

NOGOMET

U Sonti održan Memorijal Ivice Fabijana

SONTA – U subotu, 20. prosinca, u hali OŠ *Ivan Goran Kovačić* u Sonti održan je Memorijal Ivice Fabijana. Sudjelovale su tri ekipe aktivnih nogometaša i ekipa veterana, koji su bili Fabijanovi suigrači. Početni udarac na prvoj utakmici izvela je kćerka pokojnog Fabijana, sedmogodišnja Matea, a u ime kluba novogodišnji dar uručio joj je trener **Vinko Danić**. Igralo se borbeno, s mnoštvom dobrih akcija i atraktivnih obrana sve četvorice vratara, a konačni pobjednik turnira je ekipa Caffe bar *Uno*, koja je u finalu svladala *Drink tim* rezultatom 7 – 2. U utakmici za 3. mjesto Veterani su, poslije neodlučnih 7 – 7 bili uspješniji od mladih igrača *Dinama* u izvođenju sedmeraca.

I.A.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Naprodaj: nova el. kosilica, el. štednjak s ravnom pločom, koturaljke, roze i bijele leandere, komplet crno muško odijelo s čaškirama i prslukom, kožne čizme, razna bunjevačka ruva, sefiri, marama, stol na razvlačenje sa stolicama, virangaši, parača s krimerim, ručni kemberidž valjak jednodijelni, ekskluzivna talijanska vjenčanica, tepih, tepih staze, ječmena i žitna slama. Tel.: 060-0532570 i 024/528-682.

Prodaju se: koturaljke, nova el. kosilica, cijele i polutke opeke velikog formata (13 din komad). Tel.: 024 528682.

Prodajem klasičan trosoban stan centar grada 116 m² pogodan za poslovni prostor potrebna adaptacija. Tel.: 024 526-243.

Izdajem stan od 40 m² u centru Zagreba – kod Britanca, potpuno opremljen na prvom katu. Cijena stanarine 300 Eur. Tel.: 063 517 007 ili 063 506 110.

Molim Zvonka Rođenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatio. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Dajem satove engleskog jezika za sve uzraste. Tel.: 528-944.

Prodajem kuću u Keru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje. 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlaki, a prodaju: »IMT« jednobrazi plug. tel.: 528 682 i kukuruz u klipu. tel.: 532 570.

Tražim mlađu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvat i oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPE. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email: marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Subotica – centar prodaje se nov dvosoban stan 56 m² treći kat, lift, klima, dvije terase, cijena 42 000 eura. Tel.: 024 529 745 ili 063 518 218.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG, u središtu Sombora. Tel.: 025-5449220 ili 064-2808432.

ZAGREB, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2S. Tel.: 064 4681788.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 9. 1. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamučić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hredirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamučić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matije srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO ROĐENJE PETRE DEVIĆ

Najljepši dar za Božić

Mlada obitelj **Antonije** (22) i **Borisa** (28) **Devića** dobila je svog trećeg člana rođenjem kćerke **Petre**, 16. prosinca. Tako je obitelj Dević dobila svoj najljepši božićni dar.

Petra Dević, čiji su liječnici dolazak predviđali za Božić, odlučila je svijet upoznati malo ranije. Tako je svoje roditelje iznenadila dan nakon Materica. Kako nam Antonija priča, zahvaljujući divnim babicama i uz veliku pomoć dragoga Boga, Petra je svojoj mami zadala minimalne muke, te će sam porođaj pamtititi kao jedno divno iskustvo. Poput mame Antonije i novopečeni tata Boris uživa u svojoj ulozi. Trudi se pomoći u svemu što može. Tri dana je kod kuće bio sam, dok su Antonija i Petra bile u bolnici i to su mu kako on kaže, bila najduža tri dana. Jedva je čekao uzeti u ruke svoju malu princezu.

Petra se rodila u subotičkoj bolnici, a sada živi sa svojim roditeljima u obiteljskoj kući također u Subotici. Otac Boris se bavi prijevozom putnika, a mama Antonija, iako je još studentica na Učiteljskom fakultetu u Somboru, radi i kao vanjska suradnica našeg lista.

Iskrene čestitke povodom rođenja Petre šaljemo presretnim roditeljima, ali i ponosnoj majki, noni i didama.

J. D. B.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Običaja dok je svita...

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi moja, jevo ja pomogo ženi oko moje bolesne matere, ponamirivo i niki nemiran osićaj imadem, božem prosti kugod da nisu na pragu svetci, sve mi nikako u pame-ti u magli kugod i ovo vrime, baš bi volijo kad bi kogod naišo Ivković

šorom pa svratijo malo na divan. Imadem fajn posla, svinje još timarim nisam ji prodo, al poso mož i dočekat što kazo pokojni ludi Lazo, niko se od posla bome nije ugojijo. Mislim se kako da čovik i ne bude tužan, kad digdi u svitu vidimo da dobro ide, a digod di triba da je još bolje a ono gore tripud neg što je bilo a svit skoro gladan. Ta nemojte mislit da je moj divan u vitar, vite samo ovu Kinu što su nam njezini čelnici došli u goste, pa mi stariji se sićamo da kadgod tamo u Kini je bilo veliko bogatstvo kad je čovik imo biciglu a vidi ji sad, nema šta nemađu, još u tuđe gazdašage ulažedu novce, kažedu eto imadu viška. Nemojte nasidat čeljadi moja, sve je to uncušag, gleda sam ja bome i kod nji imade samo take sirotinje – sela brez struje, mali siromaški kućica od trske, nije tamo bome baš svudak med i mliko. Nikad neću zaboravit mog strička Lojziju kad je nako digo prst i onu njegovu šaketinu kugod manja krušna lopata i kazo: »Nema čeljadi moja rđavog gazdašaga već samo rđavi gazda«, i bome sad vidim da ništa nije slago. Ja ne znam di je ode kod nas nevolja kad imademo svega u državi, uglja, drva, struje vode i kažedu strušnjaci da nismo još ni zatrovani ovi novotarijama i otrovama kojikakim, pa pitam ja vas zašto narod vako pati? Sve se mislim da smo štogod mi zdravo Bogu zgrišili, al nije moje da kontam. Neg jevo ide meni moj lipi rođo Joso pa ćemo se mi izdivanit. »Av Joso moj di si ti tako odro glavu bože iz čovikom?« »Ta mani me i ništa ne pitaj rođo, bila nika konferencija u varoši u vezi vokšovanja u 'Rvackoj pa ja sijo na biciglu i očo, a ondak zna se osto do kog doba u varoši, kad sam išo na salaš prvo me sto nevolja napopalo.« Kaki nevolja bog s tobom, pa sad kažeš da si se zadržo, ondak mora bit da ti bilo dobro. »Dobro mi bilo u *Brokatu*, al očin, kad sam išo na salaš tu na novim putu što nikad neće ni bit opravljen pridame render, pa će oma 'dobro več gospodinē. A i ja natrag njemu 'braca moj bilo je dobro dok nisam na tebe naišo. On se niki našo uvriđen pa veli da nemam ni selicu ispravnu, a mačije oko mi ne svitli, a ja natrag, dabome da ne svitli kad sam ga kupijo na starežu, nije svitlilo ni novo, a on meni lipo balon pa nek duvam, naduvo sam ja u tu spravu bome fajn i on kaže da ne možem tirat, izvrnijo mi selepe, al ja očo gurajuć koji sto meteri, uzo pumpu i selepe iz džepa, naduvo i tiraj dalje. Haha, ta vadili su meni selepe i prija, a ovo što sam se odro to je zato što sam zdravo žurijo pa umisto u vrataca ja trevijo u dud«. Nisam mu se tijo izrugivat već sam mu ćutke nalijo zamedljanu, nije red, kad sam išo iz Stanišća s *Lipe riči*, ja sam pogodijo u oras samo se nisam odro i oma opravijo šarhanj. Mora se rođak pokrit. Ajd, lipo provedite svece.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Sirotinjo i Bogu si teška

Bač Iva došo natrag iz varoši. Ošo ujutru u tri ftrtalja pet, a došo pridveče u pola šest. Njegova ga lipo dočekala vrućom supom, ni tila ručat dok ne dojde i on. »Eto, ka sidnem sama zastal, ništa mi se steška. Oma se sitim i cura, ko zna šta one imadu za jist, pa mi i ručak prisidne«, veli dok je metala supu nastal. Kanda je i jedna suza kapnila u zdilu. »Ta, ne boj se, njima je i lipše neg nama. Ni u varoši ko u selu.

Piše: Ivan Andrašić

Tamo na svakomu koraku imaš za pojist štogod očeš, samo izbirni i plati«, veli bač Iva i uklade supe. I njemu ko da niki gomboc sto u grlu, a i nikaka mušica unišla oko, pa je probo otrt dlanom. Gleda u tanjur, rizanci tanki, žuti, po supe plivu zlatne pulice, bolesnik bi jijo, a njemu prisida. Malo su čutili i srkali, samo bi on, malo, malo, dunijo kroz nos, jel bi ona duboko izdanila. Još je jedamput uklo, lipo ga supa razagrijala. »Eto, lipo sam se navozo, ajziban i tamo i natrag išo na vrime. Mata mi dočeke na štacije u varoši, pa mi odno na lemuzine ko njega u fabriku. Lipo smo se ispriporivali, nako nasamo, ni tijo da otidemo sist digoda di nas poznaju. Siroma, baš mi se izjado. Ima nikaka suda, to traje već vraganajst godina, vada je baš jako nagazijo na žulj nikomu komu ni smijo. Već je on taj sud i zadobijo, pa se država žalila, pa ope lipo zadobijo, pa se država ope žalila, pa onda ni najveći ope sve vratili na početak i ko zna dokle će tako. U ve države uvik ima nikaki početaka, ko da smo u pačje škole. A i vima u sudu, može se tako, jel sve to što radu svaki misec sve više košta, a dobro znadu da on troši svoje, a oni državno. Pa sad ti gledaj ko tude može više izdurat. Uvik sve manje boli ka ide priko tuđi leđi«, veli bač Iva i duboko izdane. Njegova donela kisela kupusa i iz rerne izvadila kompiraču. Gore metnila nikoji škvarak iz salamure, a kriv sama spekla. To je najviše voljijo. »Bože dragi, pa kako bi onda mogla sirotinja tako štogoda istrpit?« pita se ona dok je rizala kriv. »Ta, kaka sirotinja, ko od nas može i nagazit komugod na žulj toliko da se sudi godina? Ne vidiš na sokočalu šta se radi sa sirotinjom? Nema tude suda, samo nek si komugod makar malo dužan, oma ti dojde nikako rešenje i oma se sprimu na ezekviranje«, veli dok je sitno sicko jedan škvarak u tanjuru. »A, ni tu samo ezekviranje. Eno dok si ti bijo u varoši, ko nas u komšiluku cili cirkus brog struje. Došli ko voga prid kućom u nikaku kontrolu. Osto iljadu i po dužan, pa ga iskopčali još pri misec dana. Onda on priko gajtana dovuko struju od njegovoga komšije, pa vi iskopčali i njega i još jim zapritili da će obadva dat na sud. I sad, što je najgorje, nji dva se srdju jedno na drugo«, veli njegova i izdane. »Brog iljadu i po? E, sirotinjo i Bogu si teška!« veli bač Iva, pa mu i kompirača počela prisidat.

26. prosinca 2014.

MISLI POZNATIH

- **Camus:** Bolje je i prokockati svoju mladost nego ne učiniti ništa s njom.
- **Wulf:** Bodrenje je najviši oblik laskanja.
- **Swift:** Ako želite ništa ne raditi, zaljubite se u ono što radite.

KVIZ

Ivan (Vukić) Lupis

- Koje godine i gdje se rodio hrvatski izumitelj Ivan Lupis?
- Što je njegov najpoznatiji izum?
- Kada ga je izumio?
- Tko je usavršio njegov revolucionarni vojni izum?
- Što je Lupis bio po činu?
- Od kada torpeda postaje standardno naoružanje ratnih mornarica?
- Gdje je utemeljena tvornica torpeda Whitehead & Co?
- Kada i gdje je umro Ivan Lupis?

Umrlo je 11. siječnja 1875. godine u Torriggi
U Rijeci 1873. godine
Od 1880. godine
Zapovjednik fregate
Britanac Robert Whitehead
1860. godine
Torpedo
Rodio se 28. siječnja 1813. godine u Rijeci

FOTO KUTAK

Na
grani
trpeza!

VICEVI

Muž pita ženu:

- Gdje ti to izlaziš svaku večer?
- Na probe zbora, s prijateljicama.
- I što radite tamo?
- Ma ništa posebno. Pijuckamo, čavrljamo....
- Pa kada onda pjevate?
- Kada se vraćamo kući.

Pita sudac pljačkaša:

- Zašto ste opljačkali tu banku?

Pljačkaš:

- Ona je prva počela.

VOJVOĐANSKI SPORT 2014.

Godina puna vrijednih rezultata

SIJEČANJ

Martin Nimčević prvi na Zvezdinom kupu

BEOGRAD - Mačevalac Spartaka iz Subotice **Martin Nimčević** zabilježio je zapažen uspjeh na kupu *Crvene zvezde* u Beogradu, osvajanjem prvog mjesta u disciplini sablja u seniorskoj konkurenciji.

VELJAČA

Turnir u malom nogometu

SRIJEMSKA MITROVICA - Drugu godinu za redom u Srijemskoj Mitrovici je održan turnir srijemskih hrvatskih udruga u malom nogometu. U fiskulturnoj dvorani srednje prehrambena-šumarske škole u nedjelju 16. veljače svoje snage su odmjerili: ekipa generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, HKPD *Matija Gubec* iz Rume, HKPD *Tomislav* iz Golubinaca, HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina, Društvo hrvatske mladeži iz Zemuna i HKC *Srijem-Hrvatski dom* iz Srijemske Mitrovice. Iako je na ovakvim turnirima, kada se okupe sve hrvatske udruge, najvažnije druženje i zajedništvo turnir je bio natjecateljskog karaktera te su pobjede odnijeli: treće mjesto ekipa generalnog konzulata RH u Subotici, drugo mjesto je pripalo HKPD-u *Tomislav* iz Golubina a zlatni pokal i pobjedu odnijeli su nogometaši iz HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina.

OŽUJAK

HAŠK Zrinjski gostovao u Osijeku

OSIJEK - Subotica i Osijek već su desetljećima gradovi prijatelji, no prvi puta su u Osijek došli članovi HAŠK-a *Zrinjski* a domaćini su im bili osječke udruge NK *Gibarac 95* i ŠK *ETF Osijek*. Razlog posjeta su međusobni prijateljski susreti nogometne i šahovske momčadi.

TRAVANJ

Srijemci i Dinamove legende

ZAGREB - Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata organizirala je prošle srijede susret iseljenih Srijemaca i legendi NK *Dinamo*, generacije koja je 1967. godine osvojila Kup velesajamskih gradova, što je do danas ostao najveći uspjeh ovog najtrofejnijeg hrvatskog nogometnog kluba.

SVIBANJ

Novi uspjeh mladog kajakaša Vladimira Torubarova iz Plavne

MILANO - Kajakaši **Simo Boltić** i Plavanjac **Vladimir Torubarov** osvojili su srebrnu medalju na Svjetskom kupu u Milanu u disciplini K2 na 500 m.

Malonogometni turnir u Golubincima 2014.

GOLUBINCI - Povodom Sv. Jurja, zaštitnika župe u Golubincima, HKPD *Tomislav* tradicionalno organizira malonogometni turnir. Tako su se u nedjelju 11. svibnja okupile ekipe HKPD *Matija Gubec* iz Rume, HKPD *Stjepan Radić* iz Novog Slankamena, Hrvatskog kulturnog centra Srijemska Mitrovica, Društva hrvatske mladeži Zemun, Generalnog konzulata i prijatelji Konzulata Republike Hrvatske iz Subotice i ekipa domaćina HKPD *Tomislav*.

LIPANJ

Stolnoteniski turnir u Nazoru

SOMBOR - **Siniša Josić** iz Stapa pobjednik je IV. memorijalnog stolnoteniskog turnira *Stipan Bakić*, koji je u nedjelju, 1. lipnja, održan u Hrvatskom domu u Somboru.

Šimić najbolji ribič

PLAVNA - **Luka Šimić** je osvojio prvo mjesto na natjecanju ribiča na Crvenoj čupriji u Plavni, 8. lipnja 2014.

SRPANJ

Natjecanje u Bregu

BEREG - U Bregu je u nedjelju, šestog srpnja, održano natjecanje u vježbanju u organizaciji *Street Workout* kluba iz Brega.

KOLOVOZ

Prvenstvo Srbije

VAJSKA - Prvenstvo Srbije u odbojci na pijesku održano je na jezeru Provala u Vajskoj od 25. do 27. srpnja.

Poraz Tavankuta

SRPSKI MILETIĆ - Novi ligaš *Tavankut* doživio je poraz na gostovanju kod *Zadrugara* (1:2) na otvorenju prvenstva Bačke zone. Prilika za osvajanje prvih bodova je već u nedjelju, 24. kolovoza, od 17 sati, kada u goste stiže nekadašnji prvotligaš *Apatin*.

RUJAN

Malonogometni turnir u Rumi

RUMA - Povodom blagdana župne zajednice u Rumi, Dana Uzvišenja Svetog Križa u nedjelju, 7. rujna 2014. godine, na terenima FK *Jedinstvo* održan je tradicionalan malonogometni turnir u suorganizaciji HKPD-a *Matija Gubec* i župne crkve Uzvišenja Svetog Križa u Rumi.

LISTOPAD

Treće mjesto za ŠK HAŠK Zrinski

BAJMAK - Pobjedom na gostovanju kod druge momčadi *Rad-*

ničkog (6:2) u posljednjem kolu, šahisti HAŠK *Zrinjski* osvojili su treće mjesto u konačnom poretku Međuopćinske lige.

Prijateljski remi u Švicarskoj

ZÜRICH - Nogometna reprezentacija Hrvata iz Srbije gostovala je od 16.-20. listopada 2014. godine u švicarskom gradu Zürich kod domaćina NK *Croatia-Zurich* u sklopu proslave obljetnice 45. godina od osnutka kluba i odigrala 1:1.

STUDENI

HKPD Tomislav osvojio turnir

ZEMUN - Malonogometni turnir hrvatskih srijemskih udruga održan je u Zemunu. Tradicionalni turnir ponovno je okupio stare rivale, ali i prijatelje kako bi još jednom odmjerili snage. Osim ekipa iz Srijemske Mitrovice, Rume, Petrovaradina, Zemuna i Golubina, sudjelovala je i ekipa Veleposlanstva Hrvatske sastavljena od igrača Veleposlanstva iz Beograda i subotičkog konzulata.

Iva Kujundžić državna prvakinja

BEOGRAD - Talentirana plivačica subotičkog *Spartaka* Iva Kujundžić nastupila je u utorak 25. studenoga na Školskom državnom prvenstvu i osvojila naslov prvakinja u konkurenciji učenica 5 - 6 razreda.

PROSINAC

Martin Mačković najbolji sportaš Subotice

SUBOTICA - Za najboljeg seniora proglašen je veslač **Martin Mačković**, treći na Prvenstvu Svijeta za mlađe seniore do 23 godine.

LEONA ROGIĆ, KLIZAČICA

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Viceprvakinja države

Srebrna medalja osvojena je u konkurenciji par godina starijih suparnica

godu nešto nepredviđeno. Preseljenjem u Beograd, Leona je po prvi puta u svojoj klizačkoj karijeri imala led već od početka rujna, ali joj se dogodila ozljeda.

»Slomila sam palac lijeve noge i morala pauzirati cijelih mjesec dana. Baš je bio peh, jer sam opet izgubila mjesec dana leda. No, radila sam vježbe na suhom i čekala ponovni izlazak na led. Zbog ozljede je sve bilo nekako ubrzano, pred državno prvenstvo sam trenirala svega mjesec dana na ledu, a natjecateljski sastav sam dobila desetak dana prije šampionata.«

BOLJI UVJETI

Unatoč svim navedenim nepredviđenim događanjima, Leona je uspjela sve nadoknaditi i srebrna medalja je završila oko njezinog vrata.

»Ponosna sam na osvojeno drugo mjesto u konkurenciji znatno starijih suparnica, osobito jer sam imala i dodatnih mjeseca dana bez leda. Ali zahvaljujući odličnom treningu i boljoj ledenoj plohi, za razliku od subotičke, rezultat nije izostao. Navikla sam od kad treniram klizanje na svakakve hendikepe, jer primjerice za razliku od mojih rivalki koje imaju u dosadašnjoj klizačkoj karijeri 50 i više mjeseci na ledu, ja sam za protekle četiri godine sakupila svega 18 mjeseci treninga na ledenoj plohi«, otkriva nam Leona i nastavlja: »Zahvaljujući postignutim rezultatima, dobila sam poziv u državnu reprezentaciju Srbije što za mene predstavlja veliku čast i najljep-

šu moguću nagradu za sav moj dosadašnji uloženi trud. Također zahvaljujući svladanim tehničkim elementima poput skokova *Ritberger*, *Lutic*, *Salkov*, *Tulup* i *Flip* izborila sam mjesto među najtalentiranijim klizačicama i klizačima srednje Europe (Njemačka, Austrija, Hrvatska, Srbija, Mađarska...) koji se dva puta godišnje (svibanj i kolovoz) okupljaju na međunarodnom razvojnog kampu u Ostravi (Češka). U sljedeće četiri godine, sve do 2017. godine, pod stručnim nadzorom vrhunskih stručnjaka imat ću priliku na ovom kampu još više unaprijediti svoju tehniku i klizačku vještinu.«

NASTAVAK SEZONE I PLANOVI

Nakon ovako uspješnog početka nove klizačke sezone na Leoni je zbilja teška zadaća opravdati osvojene pozicije i reprezentativni status.

»Sljedeće natjecanje je Prvenstvo Novog Sada (26. prosinca), a već za dva dana Subotica je domaćin *Melodija na ledu* (28. prosinca) na kojima bi trebale sudjelovati i klizačice iz Hrvatske i Makedonije pa ovim putem pozivam sve ljubitelja umjetničkog klizanja da u nedjelju dođu na Gradsko klizalište u Subotici. Za razliku od državnog prvenstva, na ova dva predstojeća natjecanja ću klizati u svojoj osnovnoj kategoriji Kadetkinja A, kao što ću se u istoj konkurenciji natjecati i tijekom nastavka sezone u idućoj 2015. godini na natjecanjima za Europkup u Mađarskoj, Sloveniji, Italiji i Češkoj. A u kalendaru su upisani i nastupi na domaćim natjecanjima u Beogradu i Novom Sadu«, zaključila je klizački raport državna reprezentativka i viceprvakinja Leona Rogić.

Talentirana klizačica subotičkog klizačkog kluba *Spartak*, **Leona Rogić** sa samo dvanaest godina osvojila je nedavno naslov viceprvakinje države u kategoriji mlađih juniorki (12-15 godina) i još jednom potvrdila kako je pred njom lijepa sportska budućnost. Ali, da bi sve išlo u tom smjeru, u rujnu se zbog kvalitetnijih uvjeta za trening skupa s obitelji preselila u Beograd. Jer, i pored svih obećanja, Subotica još uvijek nema natkriveno klizalište.

»Već nekoliko mjeseci živim i treniram u Beogradu, u klubu *Olimpic* pod stručnim nadzorom najboljeg trenera za umjetničko klizanje u državi, **Milice Stanković**. Brzo sam se snašla, jer sam proteklih mjeseci često dolazila na treninge u

Beograd i već dobro poznajem rad svog sadašnjeg klizačkog pedagoga. Osvajanje drugog mjesta na državnom prvenstvu za mlađe juniorki, u kategoriji koja je po starosnom uzrastu iznad moje osnovne kategorije kadetkinje A, potvrda je dobre odluke mojih roditelja. Nažalost, svoje školske drugare sam morala ostaviti u Subotici i sada ih viđam samo kada povremeno dođem u stari kraj«, sve nam je brzo ispričala Leona Rogić, državna viceprvakinja u umjetničkom klizanju koja će i dalje nastupati za svoj matični klub *Spartak*.

OZLJEDA

Ali kako to često u životu biva, kad bi sve trebalo biti kako je zamišljeno iznenada se do-

Povodom predstojećih blagdana, želimo
radost, mir i slogu svima koji slave Božić.
Sugrađanima želimo i sretnu
i svakim dobrom ispunjenu
novu 2015. godinu.

Илија Маравић
predsjednik Skupštine grada

Maglai Jenő
gradonačelnik

